

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

**Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΥ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΤΟ ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ
ΧΑΣΑΝΔΡΑ Η.
ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ Σ.
ΤΣΑΡΑΠΑΤΣΑΝΗ Γ.**

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΚΟΥΚΟΥΛΗ ΣΟΦΙΑ**

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2012

Ευχαριστίες

Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι στην ολοκλήρωση της ακαδημαϊκής ζωής .Αν και αποτελεί χρονοβόρα διαδικασία παρ'όλα αυτά προσδίδει οφέλη τόσο σε γνωστικό επίπεδο όσο και σε προσωπικό.

Με την ολοκλήρωσή της θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους ανθρώπους που συνέβαλαν στην δημιουργία της.

Αρχικά θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την Επίκουρο Καθηγήτρια του Τμήματος της Κοινωνικής Εργασίας της Σ.Ε.Υ.Π την Κα Κουκούλη Σοφία, ως υπεύθυνη καθηγήτρια μας για την καθοδήγηση και τη συμβολή της στην εκπόνηση της μελέτης μας.

Επίσης την Δρ. Καλαϊτζάκη Αργυρούλα Καθηγήτρια του Τμήματος της Κοινωνικής Εργασίας της Σ.Ε.Υ.Π για τις χρήσιμες συμβουλευτικές υποδείξεις.

Ακόμη τους Δρ. Ευθυμίου, Ευσταθίου και Καλαντζή –Αζίζι για την συμβολή τους στην συνεργασία για την εύρεση βιβλιογραφικών πηγών.

Τους συμφοιτητές μας από τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας και Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων για την ανταπόκρισή τους κατά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων μας.

Και τέλος την ομάδα μας για την άριστη συνεργασία !

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

	Σελ.
Εισαγωγή.....	7
Κεφάλαιο 1: Χαρακτηριστικά μετεφήβων και νέων ενηλίκων (18 έως 25 ετών)-φοιτητών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.....	9
1.1 Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά μετεφήβων- φοιτητών (18- 25 ετών).....	9
1.2 Ψυχοκοινωνικές ανάγκες και προβλήματα των φοιτητών.....	17
Κεφάλαιο 2: Εφαρμοσμένη Συμβουλευτική Ψυχολογία.....	22
2.1 Ιστορική αναδρομή και εξέλιξη.....	22
2.2 Ζητήματα που εξετάζει η Συμβουλευτική Ψυχολογία.....	25
2.3 Κοινωνική σημασία και στόχοι της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας.....	29
2.4 Είδη της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας.....	32
2.5 Στάδια της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας.....	39
Κεφάλαιο 3: Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών.....	44
3.1 Ιστορική αναδρομή για την εξελικτική πορεία των Συμβουλευτικών Κέντρων.....	44
3.2 Χαρακτηριστικά Συμβουλευτικών Κέντρων.....	46
3.3 Παρεχόμενες υπηρεσίες Συμβουλευτικών Κέντρων.....	48
3.4 Χαρτογράφηση Συμβουλευτικών Κέντρων στον Ελλαδικό χώρο.....	56
Κεφάλαιο 4: Οργάνωση της εκπαίδευσης του ΤΕΙ Κρήτης- Διαθέσιμες υπηρεσίες.....	60
4.1 Οργάνωση και διαθέσιμες υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης.....	60
4.2 Προγράμματα σπουδών που εφαρμόζονται κατά την εκπαίδευση στο ΤΕΙ Κρήτης.....	66
4.3 Πρόταση ίδρυσης και λειτουργίας Συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής Υπηρεσίας στο ΤΕΙ Κρήτης.....	70

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 5: Μεθοδολογία έρευνας	74
5.1 Εισαγωγή.....	74
5.2 Σκοπός και στόχοι της έρευνας.....	74
5.3 Ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις εργασίας.....	74
5.4 Πεδίο μελέτης.....	75
5.5 Δειγματοληψία.....	75
5.6 Τεχνικές συλλογής στοιχείων.....	75
5.7 Κατασκευή Ερευνητικού εργαλείου.....	75
5.8 Εργαλείο έρευνας.....	76
5.9 Στατιστική ανάλυση.....	76
5.10 Εκτίμηση δυσκολιών για την πραγματοποίηση της μελέτης.....	77
5.11 Ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν.....	77
Συζήτηση	106
Συμπεράσματα	115
Βιβλιογραφία	116
Παράρτημα	121

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ-ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιο 6: Ανάλυση Γραφημάτων και πινάκων συχνότητας	78
Πίνακας 6.1: Δημογραφικά χαρακτηριστικά φοιτητών.....	78
Γράφημα 6.2: Οικογενειακή κατάσταση γονέων.....	79
Πίνακας 6.3: Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων.....	80
Γράφημα 6.4: Επάγγελμα Μητέρας.....	80
Γράφημα 6.4.1: Επάγγελμα Πατέρα.....	81
Πίνακας 6.5: Ζητήματα που σχετίζονται με τις σπουδές.....	82
Πίνακας 6.5.1: Βασικές δυσκολίες που αντιμετωπίζεται κατά την εκπαίδευσή σας.....	83

Γράφημα 6.5.2: Σε ποιους από τους παρακάτω απευθύνεστε κυρίως όταν συναντάτε δυσκολίες σχετικά με τις σπουδές.....	84
Πίνακας 6.5.3: Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης.....	85
Πίνακας 6.5.4: Πόσο ικανοποιημένοι είστε από τις παρακάτω υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης.....	85
Πίνακας 6.6: Καθημερινές συνήθειες φοιτητών.....	86
Πίνακας 6.6.1: Ατομικές συνήθειες φοιτητών.....	87
Πίνακας 6.6.2: Κοινωνικές σχέσεις.....	88
Γράφημα 6.6.3: Κοινωνικές σχέσεις.....	88
Γράφημα 6.6.4: Κοινωνικές σχέσεις.....	89
Πίνακας 6.7: Ελεύθερος χρόνος φοιτητών.....	90
Γράφημα 6.7.1: Συμμετοχή σε εκδηλώσεις στο ΤΕΙ Κρήτης.....	91
Γράφημα 6.7.2: Συμμετοχή σε φοιτητικές πολιτικές παρατάξεις.....	92
Γράφημα 6.8: Κατάσταση Υγείας.....	93
Πίνακας 6.8.1: Κατάσταση Υγείας.....	93
Πίνακας 6.8.2: Ψυχική κατάσταση φοιτητών.....	94
Πίνακας 6.9: Διαχείριση δυσκολιών.....	95
Πίνακας 6.10: Λόγοι αξιοποίηση υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.....	96
Πίνακας 6.11: Εναλλακτικές μορφές βοήθειας εκτός των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.....	96
Πίνακας 6.12: Βαθμός αξιοποίησης υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.....	97
Πίνακας 6.13: Απόψεις για τα Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών.....	98
Γράφημα 6.14: Αναγκαιότητα δημιουργίας Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.....	99
Πίνακας 6.15: Συσχέτιση φύλου και αξιοποίησης υπηρεσιών ενός συμβουλευτικού κέντρου.....	100

Πίνακας 6.16: Συσχέτισης φύλου-προκαταλήψεων χρήσης υπηρεσιών Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.....	101
Πίνακας 6.17: Διαφοροποίηση σχολής ως προς την αναγκαιότητα δημιουργίας ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.....	101
Πίνακας 6.18: Διαφοροποίηση των λόγων αξιοποίησης των υπηρεσιών Συμβουλευτικού Κέντρου ανάλογα με τον τόπο μόνιμης κατοικίας.....	102
Πίνακας 6.19: Συσχέτιση σχολής φοίτησης- φύλο.....	103
Πίνακας 6.20: Συσχέτιση αναγκαιότητας δημιουργίας Σ.Κ.Φ.-ηλικίας.....	103
Πίνακας 6.21: Συσχέτιση φύλου- βαθμός αξιοποίηση υπηρεσιών.....	104
Πίνακας 6.22: Συσχέτιση φύλου- κάλυψη αναγκών από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.....	104

**ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ
ΜΕΡΟΣ**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι φοιτητές κατά την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση διανύουν μια μεταβατική περίοδο στην οποία καλούνται να επιλύσουν τα προσωπικά τους προβλήματα και παράλληλα καλούνται να αντιμετωπίσουν και τις δυσκολίες που προκύπτουν από τις απαιτήσεις των σπουδών και των εξετάσεων , για τις οποίες συχνά δεν έχουν που να αποταθούν. Έτσι καταφεύγουν και αναζητούν υποστήριξη στους ομηλικούς τους χωρίς αυτό να έχει πάντα αποτελεσματικότητα .Η παροχή μιας υπηρεσίας ή αρμόδιας δομής θεωρείται αναγκαία σε αυτή την αναπτυξιακή περίοδο της ζωής τους.

Η συμβουλευτική φοιτητών εδώ και πολλά χρόνια αποτελεί ένα διεθνές γνωστό και καταξιωμένο θεσμό ,ο οποίος συνδέεται άρρηκτα με τη συνολική λειτουργία των Ανώτερων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων . Η υπηρεσία παρέχεται μέσα από ειδικά κέντρα τα λεγόμενα Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών.

Η παρούσα εργασία διεξάγεται για να αναδείξει τις ανάγκες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές του ΤΕΙ Κρήτης, καθώς επίσης και την αναγκαιότητα δημιουργίας ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών .

Αποτελείται από δύο μέρη: το θεωρητικό και το ερευνητικό .Το θεωρητικό μέρος περιλαμβάνει 4 κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά φοιτητών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, στις ψυχοκοινωνικές ανάγκες και τα προβλήματά τους. Το δεύτερο κεφάλαιο έχει ως αντικείμενο την μελέτη της εξέλιξης της Εφαρμοσμένης Συμβουλευτικής Ψυχολογίας τα ζητήματα που εξετάζει ,η κοινωνική σημασία και στόχοι της, τα είδη Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και τέλος τα στάδια της Συμβουλευτικής διαδικασίας.

Το τρίτο κεφάλαιο εστιάζει στην εξελικτική πορεία των συμβουλευτικών κέντρων. Περιγράφονται τα χαρακτηριστικά του Συμβουλευτικού Κέντρου, και γίνεται η χαρτογράφηση στον ελληνικό χώρο των Συμβουλευτικών Κέντρων της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης αναλύονται οι εναλλακτικές μορφές Συμβουλευτικών Κέντρων, περιγράφονται τα Τηλεσυμβουλευτικά κέντρα, η Συμβουλευτική υπηρεσία μέσω διαδικτύου, η Συμβουλευτική ομηλίκων στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στην οργάνωση της εκπαίδευσης στο ΤΕΙ Κρήτης και τις υπηρεσίες που αυτό παρέχει στους φοιτητές, στα προγράμματα σπουδών που εφαρμόζονται και τέλος στις προτάσεις που υποβλήθηκαν κατά καιρούς για τη δημιουργία συμβουλευτικού κέντρου στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Στο ερευνητικό μέρος παρατίθενται: η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, τα αποτελέσματα της μελέτης, η συζήτηση των αποτελεσμάτων και τα γενικά συμπεράσματα της εργασίας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (18- 25 ΕΤΩΝ) – ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

1.1 Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά μετεφήβων – φοιτητών (18-25 ετών)

Με την εισαγωγή τους οι νέοι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, συναντούν σημαντικές αλλαγές σχετικά με τις συνθήκες ζωής τους και πιο συγκεκριμένα, σε εκπαιδευτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Η πλειονότητα των νέων που σπουδάζουν, δηλαδή οι φοιτητές, βρίσκονται σε ηλικία μεταξύ 18-25 ετών, έχουν ολοκληρώσει το βασικό κύκλο σπουδών, συμμετείχαν στις Πανελλαδικές εξετάσεις και έχουν καταφέρει επιτυχώς να εισαχθούν στον χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι φοιτητές, μπαίνοντας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, έχουν ως απώτερο σκοπό να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, πάνω σε ένα εξειδικευμένο επάγγελμα, ώστε να μπορέσουν μακροπρόθεσμα να ενταχθούν στην παραγωγική διαδικασία και στην αγορά εργασίας (Ευθυμίου, Ευσταθίου & Καλαντζή-Αζίζι, 2007).

Κατά τη διάρκεια των σπουδών του φοιτητή, ολοκληρώνονται ορισμένες αναπτυξιακές διαδικασίες, οι οποίες αναφέρονται στη συμπλήρωση των νοητικών, κοινωνικών, ατομικών και ψυχολογικών ικανοτήτων του, στο σωστό χειρισμό και έλεγχο των συναισθημάτων του, το οποίο θα τον ευνοήσει σε διαπροσωπικό επίπεδο, στην απόκτηση αυτονομίας, ανεξαρτησίας, ταυτότητας και στην αποσαφήνιση των στόχων ζωής που θέτει. Καθώς επίσης η σημαντικότερη αναπτυξιακή διαδικασία είναι η αξιοποίηση όλων των προηγούμενων εξελεκτικών διαδικασιών, οι οποίες θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο για την ολοκλήρωση της προσωπικότητας και της

πορείας προς την ακεραιότητα του χαρακτήρα, όταν θα έχουν ολοκληρωθεί οι εσωτερικές του ανάγκες (Μαλικιώση-Λοϊζου, 1989).

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι, οι νέοι που σπουδάζουν διαφοροποιούνται μέσα από ορισμένα χαρακτηριστικά, από τον υπόλοιπο πληθυσμό και τους νέους που δεν σπουδάζουν. Ειδικότερα, η έναρξη της φοιτητικής ζωής θεωρείται μεταβατική περίοδος για τους νέους, καθώς διανύουν μια ξεχωριστή μεταβατική αναπτυξιακή φάση, την λεγόμενη μετεφηβεία. Επιπλέον, σε αυτή τη μεταβατική περίοδο συγκαταλέγεται μια ακόμη σημαντική αλλαγή, η εγγραφή και η φοίτηση σε Ανώτατες και Ανώτερες σχολές, γεγονός το οποίο αναφέρεται ως «κρίσιμο συμβάν» στη ζωή του κάθε νέου, καθώς επέρχονται ριζικές αλλαγές στον τρόπο ζωής του. Οι ριζικές αυτές αλλαγές αναφέρονται σε μια καινούρια διαδικασία «προσαρμογής»: όπου η κοινωνικοποίηση του ατόμου ως εκείνη τη στιγμή, οι τρόποι επίλυσης προβλημάτων και αντιμετώπισης της ζωής και η βοήθεια από το περιβάλλον, οδηγούν σε θετική ή αρνητική προσαρμογή του νέου (Α. Καλαντζή-Αζίζι, 1998).

Ένας άλλος θεωρητικός ο Robert Havighurst, πρωτοπόρος στην μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης σε όλες τις ηλικιακές περιόδους, παραθέτει ότι κάθε περίοδος της ζωής είναι διαφορετική και περιλαμβάνει τα δικά της αναπτυξιακά καθήκοντα – απαιτήσεις (Κεσανίδης, 2005). Κατά τη διάρκεια της μετεφηβικής περιόδου δεν έχουν ολοκληρωθεί οι αναπτυξιακές απαιτήσεις-καθήκοντα της εφηβείας (Κ. Ευθυμίου, Γ. Ευσταθίου & Α. Καλαντζή-Αζίζι, 2007). *«Τα καθήκοντα αυτά είναι συγκεκριμένες γνώσεις, προσόντα, συμπεριφορές ή λειτουργίες, τα οποία αναμένεται από τα άτομα να έχουν επιτελέσει ή αναπτύξει σε συγκεκριμένα στάδια της ζωής τους και προέρχονται από*

τον συνδυασμό της προσωπικής προσπάθειας, της σωματικής ωρίμανσης και της κοινωνικής καταπίεσης» (Κενανίδης, 2005:44).

Σύμφωνα με τον Harry Stack Sullivan, ο οποίος ασχολήθηκε με το θέμα του βιογενετικού προσδιορισμού της κλασικής ψυχανάλυσης, υποστήριξε ότι οι άνθρωποι είναι κοινωνικά όντα που η προσωπικότητά τους δεν διαμορφώνεται μόνο από τους τρόπους προσαρμογής σε βασικές δραστηριότητες, αλλά και από το πολιτισμικό και διαπροσωπικό τους περιβάλλον. Δηλαδή η κάθε προσωπικότητα διαμορφώνεται ανάλογα με τον τρόπο που τα άτομα μαθαίνουν να προσαρμόζονται στο κοινωνικοπολιτισμικό τους περιβάλλον (Κενανίδης, 2005).

Ο Robert Havighurst, προτείνει μια σειρά από αναπτυξιακά καθήκοντα, τα οποία αναφέρονται σε διάφορα στάδια της ζωής του ατόμου. Κάθε ηλικιακό στάδιο περιλαμβάνει τα δικά του αναπτυξιακά καθήκοντα. Για παράδειγμα, τα καθήκοντα της εφηβείας έπονται των καθηκόντων της μέσης παιδικής ηλικίας, έτσι στη συνέχεια ακολουθούν τα καθήκοντα των πρώτων χρόνων της ενηλικίωσης τα οποία έπονται των καθηκόντων της εφηβείας. Ενδεικτικά ο Havighurst, αναφέρει ορισμένα καθήκοντα τα οποία εμφανίζονται κατά την εφηβική ηλικία, μερικά από αυτά είναι πιθανό να εμφανιστούν και κατά τη μετεφηβική ακόμη και την ενήλικη ζωή. Αυτά τα καθήκοντα παρατίθενται ως εξής:

- *«Η επίτευξη δημιουργίας πιο ώριμων σχέσεων με συνομήλικους και των δυο φύλων.*
- *Η επίτευξη ενός δημιουργικού κοινωνικού ρόλου, ως άνδρα ή γυναίκα.*
- *Η επίτευξη της σωστής σωματικής διάπλασης και της αποτελεσματικής χρήσης του σώματος.*

-
- *Η επίτευξη της συναισθηματικής ανεξάρτησης από τους γονείς.*
 - *Η προετοιμασία για γάμο και οικογενειακή ζωή.*
 - *Η προετοιμασία για μια επιτυχή καριέρα.*
 - *Η απόκτηση μιας σειράς αξιών και ενός ηθικού συστήματος που θα χρησιμεύσει ως οδηγός συμπεριφοράς καθώς επίσης και η αποδοχή μιας ιδεολογίας.*
 - *Τέλος, η επιθυμία και η επίτευξη μιας κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς»*
(Κενανίδης, 2005:45).

Αναμφισβήτητα, έχουν επέλθει αρκετές αλλαγές με το πέρασμα των χρόνων στα παραπάνω καθήκοντα, όπως για παράδειγμα στο ρόλο του άνδρα και της γυναίκας ή στο γάμο και στην οικογενειακή ζωή, παρ' όλα αυτά τα καθήκοντα αυτά είναι συνήθως εκείνα που επιθυμεί κάποιος να εκπληρώσει κατά το διάστημα της εφηβικής -και όχι μόνο- ηλικίας του.

Τα παραπάνω αναπτυξιακά καθήκοντα, πραγματοποιούνται από τους νέους σε τρία διαδοχικά στάδια της ζωής τους. Το πρώτο αναφέρεται στην «προεφηβική ηλικία», όπου ο νέος βρίσκεται στις τελευταίες τάξεις του δημοτικού ή στα χρόνια του γυμνασίου. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου οι νέοι αναπτύσσονται απότομα, σωματικά και πνευματικά και αρχίζουν να αποκτούν τα σεξουαλικά χαρακτηριστικά ενός ενήλικα. Το δεύτερο στάδιο ονομάζεται «πρώτη εφηβική ηλικία» και συμπίπτει με τα γυμνασιακά χρόνια του ατόμου. Εδώ συμπεριλαμβάνονται, η απόκτηση σωματικής αυτοδυναμίας και η επίτευξη ψυχικής αυτονομίας κυρίως από τους γονείς τους, η άνεση με την οποία μπορούν να επεκτείνουν τις γνωριμίες τους σχετικά με το αντίθετο φύλο, η απόκτηση δυνατότητας δημιουργίας στενών σχέσεων φιλίας καθώς επίσης και η εκμάθηση που έχει

να κάνει με τον τρόπο χειρισμού των ετεροκοινωνικών σχέσεων, των ραντεβού με το άλλο φύλο και της σεξουαλικότητας. Τέλος, το τρίτο στάδιο που ονομάζεται «δεύτερη εφηβική ηλικία» και αρχίζει στα χρόνια του λυκείου και συνεχίζεται ώσπου οι νέοι να διαμορφώσουν μια πιο ξεκάθαρη και λογική εικόνα για την προσωπική τους ταυτότητα σε σχέση με τους άλλους, να αποκτήσουν απόλυτα καθορισμένους κοινωνικούς ρόλους και στόχους ζωής (Κεσανίδης, 2005).

Με δυσκολία μπορεί κανείς να προσδιορίσει το τέλος της εφηβείας με την έναρξη της ενήλικης ζωής. Συχνά αυτό καθορίζεται από ψυχοκοινωνικούς παράγοντες. Πολλοί είναι εκείνοι που παρομοιάζουν την εφηβεία, ως το δρόμο εκείνο που ενώνει την παιδική με την ενήλικη ζωή. Σύμφωνα με την παραδοσιακή άποψη του Hall, η εφηβεία είναι μια περίοδος που χαρακτηρίζεται από αναταραχές, άγχος, ακραίες αλλαγές στη διάθεση καθώς και από απρόβλεπτες συμπεριφορές. Ενώ από την άλλη πλευρά, οι σύγχρονοι ερευνητές, υποστηρίζουν ότι η περίοδος της εφηβείας όπως και οι άλλοι περίοδοι της ζωής, δεν χαρακτηρίζεται από περισσότερη αναστάτωση. *«Από κοινωνιολογική άποψη, η εφηβεία είναι ένα φαινόμενο που διακρίνεται από τη διαφορετικότητα, σε ότι αφορά τη καθολικότητα και την ομοιογένεια των χαρακτηριστικών της. Διαφοροποιείται ανάλογα με το πολιτιστικό και κοινωνικό περιβάλλον και ως προς τη διάρκειά της και τις διαδικασίες ένταξης των εφήβων στην κοινωνία των ενηλίκων»* (Μακρή-Μπότσαρη, 2008:9).

Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής αναπτυξιακής περιόδου των νέων, μεταξύ δηλαδή της εφηβικής και της ενήλικης ζωής, τα άτομα έρχονται αντιμέτωπα με κάποιες προκλήσεις και για να τις ξεπεράσουν θέτουν ορισμένους στόχους. Δεν είναι δυνατό να

διευκρινιστεί αν αυτοί οι στόχοι αφορούν την εφηβική ή την ενήλικη ζωή, εξαιτίας της μεταβατικότητας και της ρευστότητας αυτού του σταδίου.

Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι αυτοί έχουν να κάνουν με την απόκτηση ταυτότητας, τη σύναψη και διατήρηση ώριμων διαπροσωπικών σχέσεων, την επαγγελματική αποκατάσταση και την επίτευξη της αυτονομίας (Ευθυμίου, Ευσταθίου & Καλαντζή-Αζίζι, 2007).

Αναλυτικότερα, ο Erikson θεωρεί τη διαμόρφωση ταυτότητας, την κύρια αναπτυξιακή απαίτηση κατά την εφηβική ηλικία, καθώς αποτελεί τον σύνδεσμο ανάμεσα στην εφηβεία και την ενήλικη ζωή, αφού λειτουργεί ως γέφυρα των παιδικών εμπειριών και των προσωπικών στόχων, των αξιών και των αποφάσεων, που επιτρέπουν σε ένα άτομο να πάρει τη δική του απόφαση μέσα στην κοινωνία (Μακρή-Μπότσαρη, 2008).

Συγκεκριμένα, θεωρείται απαραίτητο το άτομο να αποκτήσει μια σωστή και ολοκληρωμένη αντίληψη για τον εαυτό και την εικόνα του, που θα τον βοηθήσει να εξελιχθεί στον κοινωνικό του ρόλο και στις διαπροσωπικές του αλληλεπιδράσεις. Οι νεαροί φοιτητές, κατά τη διάρκεια της μετεφηβείας βιώνουν κρίση ταυτότητας, η οποία αναπόφευκτα οδηγεί στη λεγόμενη «κρίση γενεών». Γι' αυτό το λόγο, ένα μεγάλο ποσοστό του φοιτητικού πληθυσμού χαρακτηρίζεται από ριζοσπαστικές και ουτοπιστικές αντιπαραθέσεις με το κοινωνικό κατεστημένο.

Εφόσον έχει θεμελιωθεί πλήρως η αίσθηση της προσωπικής ταυτότητας των νέων που σημαίνει ότι ο πρώτος στόχος έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία, μπορεί να πραγματοποιηθεί ο δεύτερος στόχος που αφορά τη σύναψη και κυρίως τη διατήρηση ώριμων διαπροσωπικών σχέσεων είτε σε φιλικό είτε σε ερωτικό επίπεδο. Υπάρχει μια

αμφίδρομη σχέση μεταξύ αυτών των δυο στόχων, επειδή η απόκτηση ταυτότητας συμβάλλει σημαντικά στη δημιουργία διαπροσωπικών σχέσεων οι οποίες βοηθούν στη θεμελίωση και διαμόρφωση της ταυτότητας.

Στον τρίτο στόχο μπορεί κανείς να αναφέρει τη θεωρία του Levinson, η οποία αφορά τις οκτώ περιόδους της ώριμης ηλικίας και η οποία σχετίζεται τόσο με τις διαπροσωπικές σχέσεις, όσο και με την επίτευξη και κατάρτιση των επαγγελματικών στόχων. Ειδικότερα, στο 17^ο έως και στο 22^ο έτος του ατόμου αναφέρεται η πρώτη μετάβαση στην ώριμη ηλικία. Εν συνεχεία, στο 22^ο έως το 28^ο έτος, το άτομο αρχίζει να κάνει τις πρώτες του επιλογές στις διαπροσωπικές του σχέσεις, στους επαγγελματικούς στόχους και στο σύστημα αξιών και ιδεών. Είναι έκδηλη η αμφίδρομη σχέση που υπάρχει μεταξύ του τρίτου και του τέταρτου στόχου, αφού η επίτευξη των επαγγελματικών στόχων και η εύρεση εργασίας, οδηγούν στην απόκτηση οικονομικής ανεξαρτησίας και στη συνέχεια στην απόκτηση αυτονομίας.

Ένα από τα καίρια ζητήματα που απασχολούν το φοιτητικό πληθυσμό, αφορά την ανεξαρτησία και την αυτονομία τους από το οικογενειακό τους περιβάλλον. Οι προσπάθειες των νέων, σύμφωνα με τον Erikson, για την επίτευξη της ανεξαρτησίας και της αυτονομίας τους, ξεκινά από την νηπιακή ηλικία και καταλήγει ως και την εφηβεία, μέχρι το άτομο να καταλήξει σε ένα δικό του σταθερό τρόπο ζωής.

Κατά τον Janig, οι νέοι με την ένταξή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, γίνονται κοινωνοί νέων γνώσεων, ιδεών και ιδεολογιών. Σε αυτό το πλαίσιο, δημιουργείται για τους φοιτητές το κατάλληλο έδαφος ώστε να διευρύνουν τους ορίζοντες τους, να καταφύγουν σε πνευματικές αναζητήσεις, ελεύθερη σκέψη, σύγκριση απόψεων και

αμφισβήτηση. Έτσι, έχουν τη δυνατότητα να πειραματιστούν, να δοκιμάσουν και να τολμήσουν νέες εναλλακτικές λύσεις και επιλογές (Ευθυμίου, Ευσταθίου & Καλαντζή-Αζίζι, 2007). Επιπλέον, είναι φανερό ότι ο φοιτητής θα συναντήσει αρκετές δυσκολίες, εφόσον καλείται να προσαρμοστεί σε ένα νέο τρόπο ζωής, και σε ένα καινούριο ακαδημαϊκό περιβάλλον. Μέχρι εκείνη τη στιγμή, το άτομο είχε συνηθίσει να ζει προστατευμένο κάτω από το πρίσμα της οικογενείας του, ακολουθώντας ένα αυστηρά δομημένο σχολικό πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει ένα συγκεκριμένο ωράριο και υποχρεώσεις. Με την εισαγωγή του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, όλα τα παραπάνω ανατρέπονται, καθώς καλείται να προσαρμοστεί σε ένα νέο περιβάλλον στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τις περισσότερες φορές, μια νέα πόλη, η φροντίδα της νέας κατοικίας του, η διαχείριση των οικονομικών του, οι διατροφικές του συνήθειες και ο γενικότερος έλεγχος του τρόπου ζωής του. Επίσης, απαιτείται να προσαρμοστεί σε ένα διαφορετικό κύκλο σπουδών, ωράριο και υποχρεώσεις. Για να μπορέσει να εκπληρώσει το σκοπό του και να αποκτήσει το πτυχίο του, είναι απαραίτητη η ενεργή συμμετοχή του σε μαθήματα και εργαστήρια, η διεκπεραίωση των εργασιών του, η συμμετοχή του στις εξεταστικές περιόδους και το πιο σημαντικό, η ανάπτυξη της κριτικής του σκέψης (Καλαντζή-Αζίζι, 1992). Υπάρχουν βέβαια και οι φοιτητές εκείνοι που δεν έχουν εγκαταλείψει τον τόπο μόνιμης κατοικίας τους και αποφάσισαν να σπουδάσουν στην πόλη τους, οι οποίοι δεν υφίστανται τις παραπάνω αλλαγές που αφορούν την προσαρμογή στο νέο περιβάλλον, αλλά δεν παύουν και εκείνοι να βρίσκονται στο ίδιο αναπτυξιακό στάδιο και να εμφανίζουν τα ίδια χαρακτηριστικά και προβλήματα της μετεφηβικής περιόδου.

Εν κατακλείδι, οι νεαροί φοιτητές καλούνται να αντιμετωπίσουν τις όποιες δυσκολίες συναντήσουν κατά τη προσαρμογή τους, συχνά μόνοι τους χωρίς να υπάρχει κάποια αρμόδια δομή και υπηρεσία ώστε να απευθυνθούν, για να τους βοηθήσει. Το μεγαλύτερο ποσοστό στρέφεται προς τους συνομηλίκους τους για ψυχολογική υποστήριξη, οι οποίοι όμως πολλές φορές δεν καταφέρνουν να τη προσφέρουν, είτε γιατί δεν έχουν τις κατάλληλες εμπειρίες, είτε γιατί βρίσκονται στο ίδιο μεταβατικό στάδιο και αντιμετωπίζουν και εκείνοι τα ίδια προβλήματα και ανησυχίες. Αν ένας φοιτητής θα έχει θετική ή αρνητική προσαρμογή εξαρτάται από την κοινωνικοποίηση του ατόμου, από τους τρόπους με τους οποίους βρίσκει λύσεις και αντιμετωπίζει τα καθημερινά προβλήματα και από τη βοήθεια που δέχεται από τον κοινωνικό του περίγυρο (Καλαντζή – Αζίζι, 1992).

1.2 Ψυχοκοινωνικές ανάγκες και προβλήματα των φοιτητών

Τα προβλήματα και οι ανησυχίες που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές, αντικατοπτρίζουν τα προβλήματα και τις συνθήκες της ευρύτερης κοινωνίας που τους περιβάλλει. Όπως επίσης και η μορφή που έχουν τα Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά ιδρύματα, αποτελούν μια αντανάκλαση της κοινωνίας και του κόσμου των «ενηλίκων» (Καλαντζή-Αζίζι, 1987).

Θα μπορούσαμε να αναφερθούμε στο διαχωρισμό των αναγκών, σύμφωνα με τον Maslow, ο οποίος θεωρεί ότι, κάθε ενέργεια και πράξη των ατόμων συνδέεται με μια ανάγκη. Επιπλέον, πιστεύει ότι οι άνθρωποι έχουν ανάγκες, αλλά οι ανάγκες αυτές έχουν

μια ιεραρχική σχέση μεταξύ τους και ακολουθούν μια συγκεκριμένη εξελικτική πορεία. Κατά τον Maslow, οι ανάγκες του κάθε ανθρώπου είναι, η ανάγκη για φυσική επιβίωση, όπως φαγητό-νερό-ύπνος, συναισθηματικές ανάγκες οι οποίες αφορούν την ανθρώπινη επαφή, κοινωνικές ανάγκες όπως επαγγελματική και κοινωνική καταξίωση, αισθητικές ανάγκες (καλλιτεχνικές δραστηριότητες και ενδιαφέροντα), και τέλος, οι πνευματικές ανάγκες που έχουν να κάνουν με τις θρησκευτικές, πνευματικές αναζητήσεις και αξίες (Σταθόπουλος, 1999).

Σύμφωνα με την παραπάνω θεωρία, τα άτομα που διανύουν τη μετεφηβική τους περίοδο και αφού έχουν καλύψει τις απαραίτητες βασικές ανάγκες επιβίωσης, δίνουν περισσότερο έμφαση στις συναισθηματικές τους ανάγκες, όπως το να ανήκουν κάπου, να αγαπιούνται, να έχουν αυτοεκτίμηση και να αισθάνονται αποδοχή από το περιβάλλον στο οποίο αλληλεπιδρούν (Μαλικιώση, 1989).

Η επιβίωση των φοιτητών, εξαρτάται από το πόσο καλά και πόσο γρήγορα μπορούν να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες ζωής. Καλούνται λοιπόν, να προσαρμοστούν στον «ενήλικο» ρόλο τους, μαθαίνοντας να εκτιμούν και να αναγνωρίζουν το δυναμικό που κρύβουν μέσα τους, αξιοποιώντας το δημιουργικά και αντιμετωπίζοντας τη ζωή με αισιοδοξία. Οι κοινωνικές δεξιότητες παίζουν καθοριστικό ρόλο για την επιβίωση, την προσαρμογή και την εξέλιξή τους.

Επιπροσθέτως, θα μπορούσε να γίνει ένας διαχωρισμός των προβλημάτων των φοιτητών, σε ατομικά και σε κοινωνικά, όπου συχνά υπάρχει μια αμφίδρομη σχέση μεταξύ τους.

Ειδικότερα, σύμφωνα με ένα ορισμό της Παπαφλέσσα, για τα ατομικά ή ψυχολογικά προβλήματα που παρατίθεται στο βιβλίο του Σταθόπουλου (1999), αναφέρεται ότι, τα ατομικά προβλήματα προκύπτουν σε ορισμένες καταστάσεις στη ζωή του ατόμου και τις αισθάνονται ως ανεκπλήρωτες ανάγκες. Με αυτό τον τρόπο δημιουργούνται εντάσεις για τις οποίες το άτομο αναζητά τρόπους να τις ικανοποιήσει. Οι ανάγκες αυτές δεν ικανοποιούνται είτε γιατί το άτομο δεν γνωρίζει νέους τρόπους αντιμετώπισης, είτε γιατί δεν διαθέτει τα κατάλληλα μέσα, είτε ακόμη επειδή δεν είναι διαθέσιμα στο περιβάλλον του. Επίσης, είναι πιθανό να υπάρχουν και ανάγκες οι οποίες αλληλοσυγκρούονται μεταξύ τους.

Όσον αφορά τις κοινωνικές ανάγκες ο Σταθόπουλος (1999), αναφέρει ότι, «τα κοινωνικά προβλήματα αποτελούν μια ορισμένη κατάσταση για την οποία υπάρχει ένα σύνολο ατόμων το οποίο θεωρεί ότι αυτή η κατάσταση είναι η πηγή κοινωνικής δυσλειτουργίας και δεινών». Τα κοινωνικά αυτά προβλήματα, αποτελούν ανεπιθύμητες καταστάσεις, όπου τα άτομα επιδιώκουν να βρουν λύσεις με συλλογικά μέτρα.

Συμπεραίνεται, ότι η φοίτηση των νέων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της προσωπικότητάς τους, θεωρείται λοιπόν, ένα καίριο και κρίσιμο γεγονός στη ζωή τους. Η φοίτηση σε Ανώτατες και Ανώτερες σχολές, μπορεί να διαρκέσει από τέσσερα, πέντε ή και περισσότερα πολλές φορές έτη, όπου καθ' όλη τη διάρκεια αυτών των χρόνων ο έφηβος ενηλικιώνεται, ωριμάζει σε πνευματικό και συναισθηματικό επίπεδο. Δημιουργεί τις βάσεις για την επαγγελματική του σταδιοδρομία, παράλληλα ανεξαρτητοποιείται από το οικογενειακό

του περιβάλλον, καθώς επίσης συνάπτει ώριμες διαπροσωπικές σχέσεις, είτε σε φιλικό, είτε σε ερωτικό επίπεδο (Μαλικιώση- Λοϊζου, 1989).

Οι προβληματισμοί που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές βασίζονται στη διαδικασία του αναπτυξιακού σταδίου που διανύουν. Οι σημαντικότεροι λοιπόν προβληματισμοί και ανησυχίες τους, αφορούν το ψυχολογικό, εκπαιδευτικό και κοινωνικό κομμάτι της ζωής τους. Ευνόητο θα ήταν να αναφερθούν ορισμένα βασικά ζητήματα που απασχολούν το φοιτητικό πληθυσμό και δυσκολεύουν τη ζωή και την ψυχική τους υγεία όπως, η μετάβαση από μια οργανωμένη και δομημένη ζωή σε ένα διαφορετικό τρόπο ζωής πιο χαλαρό και ακανόνιστο, η έλλειψη ασφάλειας και προστασίας από την οικογένεια και αντίστροφα, η ευκαιρία να ελέγξουν τη ζωή τους και να γίνουν πιο υπεύθυνα άτομα, η εύρεση νέων τρόπων αντιμετώπισης προβλημάτων και προσαρμογής. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν σχετικά με τις νέες στεγαστικές συνθήκες, όταν αναγκάζονται να μετακινηθούν σε μια άλλη πόλη ή και χώρα και να αφήσουν πίσω την πατρική τους κατοικία, προσθέτοντας έτσι την ευθύνη και την φροντίδα του δικού τους πλέον σπιτιού ή ακόμη και μιας συγκατοίκησης. Επίσης προβλήματα που σχετίζονται με τη διατροφή, την οικονομική κατάσταση, τις σπουδές, την ψυχοκοινωνική προσαρμογή, την κοινωνική απομόνωση, σεξουαλικά και συναισθηματικά ζητήματα κ.α. (Μαλικιώση-Λοϊζου, 1989).

Έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές έρευνες, τα τελευταία χρόνια, όχι μόνο στον Ελλαδικό χώρο αλλά και σε αρκετές χώρες του εξωτερικού, στις οποίες διαπιστώνεται ότι υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό νέων οι οποίοι κατά τη διάρκεια της φοιτητικής τους ζωής αντιμετωπίζουν αρκετές πιέσεις και προβλήματα, έχοντας ως αντίκτυπο τη

διαταραχή του ψυχικού τους κόσμου. Ο φοιτητικός πληθυσμός, έχει εντοπιστεί ως «ομάδα κινδύνου», για την εκδήλωση ψυχικών διαταραχών (Καλαντζή-Αζίζι, 1987).

Σε μια από αυτές τις έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί από των Ναυρίδη και συν (1990), για το Συμβουλευτικό Κέντρο φοιτητών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, αναφέρεται ότι *«το ποσοστό των φοιτητών με καταθλιπτική συμπτωματολογία είναι τριπλάσιο από εκείνο του γενικού πληθυσμού ηλικίας 20-29 ετών (39,2% έναντι 12,2% με σημείο διάκρισης τα 16 συμπτώματα στη κλίμακα CES-D) ενώ το ποσοστό των φοιτητών που εμφανίζει σοβαρή ή βαριά διαταραχή είναι τετραπλάσιο του γενικού πληθυσμού στην ίδια ηλικιακή ομάδα (19,2% έναντι 4,9% με κριτήριο τα 10 και πλέον συμπτώματα στη κλίμακα Langner).»* (Ευθυμίου, Ευσταθίου & Καλαντζή-Αζίζι, 2007:87).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

2.1 Ιστορική αναδρομή και εξέλιξη

«Η Συμβουλευτική Ψυχολογία ως κλάδος της Ψυχολογίας, αποτελεί μια σχετικά νέα επιστήμη, η οποία αναπτύχθηκε και εξελίχθηκε στις αρχές του προηγούμενου αιώνα» (Δημητρόπουλος, 1999:32). Έχει τις ρίζες της σε ποικίλες και διαφορετικές πηγές, καθώς η Συμβουλευτική εκτός από τις θεωρητικές εξελίξεις και την πρόοδο στην έρευνα, επηρεάστηκε και από τα οικονομικά και κοινωνικά ρεύματα της εποχής. Τα θέματα με τα οποία ασχολείται η Συμβουλευτική προϋπήρχαν όπως και οι λειτουργίες, εφαρμόζονταν πριν αιώνες, από την αρχαιότητα. Η Συμβουλευτική παλαιότερα αλλά και στις μέρες μας, αντλεί πληροφορίες και υλικό από διάφορες επιστήμες όπως, η Φιλοσοφία, η Ψυχολογία, η Κοινωνιολογία, η Οικονομική Επιστήμη και η Παιδαγωγική (Δημητρόπουλος, 1992).

Τους δυο τελευταίους αιώνες η Συμβουλευτική αρχίζει να μορφοποιείται, κυρίως στον τομέα που αφορά την επιλογή επαγγέλματος (επαγγελματικό προσανατολισμό) και στον τομέα της ψυχικής υγείας. Πιο συγκεκριμένα, τη περίοδο της βιομηχανικής επανάστασης αναπτύχθηκε η Συμβουλευτική Ψυχολογία και ο επαγγελματικός προσανατολισμός. Πρωτοστάτης σε αυτό υπήρξε ο Frank Pearson, ο οποίος το 1908 δημιούργησε μια συμβουλευτική υπηρεσία στη Βοστώνη, με κύριο στόχο τον επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων, δηλαδή να συνδέει τις επαγγελματικές ικανότητες και ενδιαφέροντα των νέων με τις επαγγελματικές τους επιλογές. Επιπλέον, δημιούργησε ένα πρόγραμμα κατάρτισης συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το κίνημα ψυχικής υγιεινής που δημιουργήθηκε το 1908 και που στόχευε στην ευαισθητοποίηση του κοινού, σχετικά με θέματα που αφορούσαν την ψυχική ασθένεια, το ψυχομετρικό κίνημα και η μελέτη των ατομικών διαφορών που δημιουργήθηκαν στη Γαλλία το 1900 καθώς και η οικονομική και κοινωνική εξέλιξη της Αμερικανικής κοινωνίας, συνετέλεσαν αποφασιστικά στην ανάπτυξη αυτού του κλάδου της Ψυχολογίας.

Ο Carl Rogers με την εμφάνιση του βιβλίου «Συμβουλευτική και Ψυχοθεραπεία» υποστηρίζει την ανάπτυξη της Συμβουλευτικής και της Ψυχοθεραπείας ,μέσα από μια μη-ιατρική και μη- ψυχαναλυτική σκοπιά. Ανέφερε ότι η ψυχοθεραπεία μπορεί να γίνει και από ανθρώπους που δεν είναι ψυχίατροι, ανοίγοντας έτσι το δρόμο ώστε να αναπτυχθεί η μέθοδος αυτή, δίνοντας την δυνατότητα σε άτομα που δεν είχαν την ειδικότητα του ψυχιάτρου αλλά προέρχονταν από διαφορετικές ειδικότητες (π.χ. ψυχολόγοι) να εφαρμόσουν την Συμβουλευτική Ψυχολογία .

Κατά τη δεκαετία του '40 έγιναν προσπάθειες διαχωρισμού του ρόλου της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας από εκείνων, της Κλινικής Ψυχολογίας και της Ψυχιατρικής. Το 1950 η Συμβουλευτική Ψυχολογία λειτούργησε πλέον ως ξεχωριστός κλάδος, προσδιορίζοντας τον ρόλο και τα πρότυπα για την εκπαίδευση των Συμβουλευτικών Ψυχολόγων. Ειδικότερα, το 1951 ως και το 1956 αποτελούν σταθμοί, καθώς διατυπώθηκαν η μορφολογική θεωρία και θεραπεία καθώς και η θεωρία της επαγγελματικής επιλογής, πάνω στις οποίες βασίστηκε και η Συμβουλευτική Ψυχολογία.

Κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, διαπιστώνεται ότι πρωταρχικός της στόχος ήταν να βοηθήσει τους νέους, ώστε να έχουν καλύτερη

επαγγελματική πληροφόρηση και επιλογή, ενώ σήμερα κύριος στόχος της είναι η παροχή Συμβουλευτικών υπηρεσιών ψυχικής υγιεινής, καθώς επίσης δίνεται περισσότερο έμφαση, στο να ενθαρρύνει τον άνθρωπο να εμπιστεύεται περισσότερο τον εαυτό του, τη μοναδικότητά του και να τον βοηθήσει να βελτιώσει το βιοτικό του επίπεδο (Δημητρόπουλος, 1999).

Στη χώρα μας η Συμβουλευτική Ψυχολογία εμφανίστηκε από το 1950 και μετά, και ο ρόλος της είχε να κάνει με τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Η εμφάνισή της έγινε σπασμωδικά και χωρίς κάποια συγκεκριμένη μέθοδο. Εφόσον, δεν υπήρχε αρκετό καταρτισμένο προσωπικό, οι βιβλιογραφικές πηγές ήταν ελάχιστες καθώς επίσης οι σπουδές και οι έρευνες ήταν ανύπαρκτες. Τα πλαίσια στα επιχειρήθηκε να εφαρμοστεί η Συμβουλευτική στη χώρα μας είναι: ο ΟΑΕΔ με τις διάφορες υπηρεσίες του, η εκπαίδευση, στον ιδιωτικό τομέα για κάποιες λειτουργίες επαγγελματικής – εργασιακής Συμβουλευτικής, καθώς επίσης και Ιδρύματα Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών, όπως νοσοκομεία, ιδρύματα περίθαλψης, αποκατάστασης, επανένταξης κ.α. Τα τελευταία χρόνια βέβαια, ο κλάδος αυτός έχει αναπτυχθεί και έχει γίνει γνωστός στους ανθρώπους υιοθετώντας και άλλους ρόλους. *«Είναι προφανές ότι οι ρόλοι της Συμβουλευτικής μπορεί να διαφοροποιηθούν, να απαιτούνται πιο πολυδιάστατες μέθοδοι, να γίνονται πιο διεπιστημονικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, περισσότερες και υψηλότερου επιπέδου σπουδών καθώς και εξειδικεύσεις σε ιδιαίτερους τομείς εφαρμογών της Συμβουλευτικής»* (Δημητρόπουλος, 1992:32).

2.2 Ζητήματα που εξετάζει η Συμβουλευτική Ψυχολογία

«Η Συμβουλευτική Ψυχολογία, είναι ο κλάδος της ψυχολογίας που ασχολείται με τη προώθηση ή αποκατάσταση της ψυχικής υγείας του ανθρώπου (ή ομάδας ανθρώπων), η οποία έχει διαταραχθεί από ποικίλες περιβαλλοντολογικές επιδράσεις ή από εσωτερικές συγκρούσεις» (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999:15).

Ως επιστήμη η Συμβουλευτική βασίζεται κατά κύριο λόγο στις θεωρίες της προσωπικότητας, για αυτό και αποτελεί το πεδίο έρευνας και εφαρμογής των κυριότερων ρευμάτων της ψυχολογίας. Η ανάπτυξη της Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής ως κλάδου της, σχετίζεται άμεσα με τα στάδια της ιστορικής και κοινωνικής εξέλιξης της ανθρωπότητας. Η Συμβουλευτική, είναι μια διαδικασία που έχοντας ως μέσο την αλληλοεπικοινωνία και στόχο έχει, να παρέχει βοήθεια σε άτομα που αντιμετωπίζουν ψυχολογικά προβλήματα, δυσκολίες σχετικά με τις διαπροσωπικές τους σχέσεις, τη σχέση τους με τον εαυτό τους, την εσωτερική τους ισορροπία, την προσαρμοστικότητα τους στο κοινωνικό περιβάλλον, τον τρόπο αντιμετώπισης των εσωτερικών τους συγκρούσεων και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητά τους (Κοσμίδου – Hardy & Γαλανουδάκη - Ράπτη, 1996).

Η Συμβουλευτική είναι ένας κλάδος που ασχολείται με την έρευνα, τη θεωρία και την εφαρμογή. Μέσα από αυτά τα επίπεδα, μπορεί κανείς να ανακαλύψει τα κυρίαρχα στοιχεία της και να τονίσει ένα ή και περισσότερα στοιχεία της. Κατά καιρούς πολλοί μελετητές επιχείρησαν να διατυπώσουν τον ορισμό της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, ο

καθένας με βάση το δικό του θεωρητικό υπόβαθρο. Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω ορισμοί:

Πολλοί είναι εκείνοι που πιστεύουν ότι ο **Carl Rogers** είναι ο «πατέρας» της συμβουλευτικής, δίνοντας κυρίως έμφαση στη Συμβουλευτική σχέση. Εκείνος θεωρεί ότι για να είναι επιτυχημένη μια Συμβουλευτική σχέση απαιτείται να δημιουργηθεί μια οργανωμένη και επιτρεπτική σχέση, ώστε ο εξυπηρετούμενος να αποκτήσει αυτογνωσία, σε βαθμό που να μπορεί να κάνει θετικά βήματα προς εκείνη την κατεύθυνση που του έχει υποδείξει ο νέος του προσανατολισμός. Για να ευοδωθεί αυτή η σχέση και να δημιουργηθεί ένα κλίμα μέσα στο οποίο ο συμβουλευόμενος θα μπορέσει να εκφράσει ελεύθερα τα συναισθήματά του χωρίς πίεση, είναι απαραίτητο να υπάρχει η ζεστασιά και η ανταπόκριση από τη πλευρά του Συμβουλευτικού ψυχολόγου. Επιπλέον αναφέρεται ότι η Συμβουλευτική Ψυχολογία αποτελείται από μια σειρά άμεσων επαφών με το άτομο, που σκοπό έχουν να του προσφέρουν βοήθεια, ώστε να αλλάξει τις στάσεις και τις συμπεριφορές του.

Σύμφωνα με τον **Tolbert**, αναφέρεται ότι *«συμβουλευτική είναι μια προσωπική, «πρόσωπο με πρόσωπο», σχέση μεταξύ δυο ατόμων, στην οποία και μέσω της οποίας ο Σύμβουλος ψυχολόγος με τις ειδικές ικανότητες που διαθέτει παρέχει ένα περιβάλλον μάθησης όπου ο συμβουλευόμενος βοηθιέται να γνωρίσει τον εαυτό του, καθώς και την τωρινή αλλά και τις μελλοντικές καταστάσεις στις οποίες πρόκειται να βρεθεί, έτσι ώστε να μπορεί να χρησιμοποιεί τα χαρακτηριστικά και τις δυνατότητες του κατά τρόπο που να ικανοποιεί τον ίδιο αλλά και την κοινωνία γενικότερα, επιπλέον τον βοηθά να μάθει πώς*

να λύνει τα μελλοντικά του προβλήματα και να αντιμετωπίζει τις μελλοντικές του ανάγκες» (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999:16).

Υπάρχουν και μελετητές που δίνουν έμφαση στο στοιχείο της διαδικασίας, όπως ο **Tyler** ο οποίος θεωρεί πως η Συμβουλευτική «είναι μια διαδικασία που στοχεύει, όχι στο να αλλάξει τον άνθρωπο, αλλά να τον βοηθήσει να χρησιμοποιήσει τα προσόντα που διαθέτει για να αντιμετωπίσει με επιτυχία τη ζωή... είναι η διαδικασία που έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει το άτομο να απαντήσει στο ερώτημα ‘Τι θα κάνω;» (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999:17).

Πολλοί είναι οι μελετητές που θέλοντας να διατυπώσουν τον ορισμό της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, έδωσαν έμφαση στους στόχους της Συμβουλευτικής, όπως η αναδιοργάνωση της προσωπικότητας, η θεραπεία κάποιας ασθένειας, η προσαρμογή στο περιβάλλον, στη κοινωνία, τον πολιτισμό, η μείωση του άγχους, η ανακούφιση από τον πόνο, κ.α. Από όλα τα παραπάνω διαπιστώνεται το εύρος των ορισμών που έχουν δοθεί για τη συμβουλευτική διαδικασία, έτσι η **Αμερικάνικη Ψυχολογική Εταιρία (American Psychological Association)**, επιχείρησε να δώσει ένα γενικό ορισμό, ο οποίος αναφέρει ότι, Συμβουλευτική Ψυχολογία είναι «η ειδικότητα σύμφωνα με την οποία ο σύμβουλος ψυχολόγος βοηθά το συμβουλευόμενο να βελτιώσει τη προσωπική του κατάσταση, να ανακουφιστεί από τη λύπη και τη στεναχώρια, να επιλύσει τις κρίσιμες καταστάσεις που αντιμετωπίζει, να αναπτύξει την ικανότητα επίλυσης των προβλημάτων του και να μπορεί να πάρει μόνος του αποφάσεις. Επίσης, υποστηρίζει την ψυχολογική ανάπτυξη και εξέλιξη του συμβουλευόμενου, βοηθώντας τον να κάνει καλύτερη χρήση των

αποθεμάτων και των ικανοτήτων που διαθέτει ή δείχνοντάς του το δρόμο για την ανάπτυξη νέων μεθόδων που θα τον διευκολύνουν να βοηθήσει μόνος του τον εαυτό του..» (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999:19).

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι, είναι δύσκολο να δοθεί ένας σαφής και πλήρης ορισμός της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, διότι δεν αποτελεί μια μεμονωμένη δραστηριότητα. Ο ορισμός της στηρίζεται κυρίως στους τρεις βασικούς ρόλους της: το θεραπευτικό, τον προληπτικό και τον εξελεκτικό ή εκπαιδευτικό.

Σύμφωνα με τους, Κοσμίδη – Hardy & Γαλανουδάκη – Ράπτη, μελετώντας τις διάφορες θεωρίες και εφαρμογές της Συμβουλευτικής, εντοπίζει κανείς τα κοινά σημεία στα οποία συμφωνούν όλες σχεδόν οι προσεγγίσεις, όπως: «σε κάθε διαδικασία Συμβουλευτικής αναπτύσσεται κάποια σχέση ανάμεσα στο σύμβουλο και στο άτομο που ζητά βοήθεια..., σε όλες τις περιπτώσεις στόχος της διαδικασίας της Συμβουλευτικής είναι μια αλλαγή στο άτομο, είτε αυτή αφορά τη συμπεριφορά του, είτε στον τρόπο σκέψης του, είτε σε μια συνολική αναδόμηση των εσωτερικών του νοητικών και συναισθηματικών σχημάτων, αναγνωρίζεται ότι εκτός από τις κληρονομικές καταβολές, τα προβλήματα του ανθρώπου έχουν κάποια σχέση με το κοινωνικό του περιβάλλον και ιδιαίτερα με τους «σημαντικούς άλλους». Επίσης, άσχετα με τη δεδομένη αντικειμενικότητα κάποιου προβλήματος, η υποκειμενική θεώρησή του καθορίζει σημαντικά το βαθμό της ψυχικής υγείας του ατόμου και τέλος, στόχος των περισσότερων μοντέλων Συμβουλευτικής είναι να βοηθήσει το άτομο να φθάσει σε ένα επίπεδο αυτοάμυνας, μεγαλύτερης αυτογνωσίας, ρεαλιστικής γνώσεως της πραγματικότητας και συμφιλίωσης με τον εαυτό του και γενικά να

προχωρήσει σε μια θετική αλλαγή της δομής της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς του» (Κοσμίδου – Hardy & Γαλανουδάκη - Ράπτη, 1996: 9).

2.3 Κοινωνική σημασία και στόχοι της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας

Η ανάγκη για ανάπτυξη και εφαρμογή της Συμβουλευτικής(εκπαιδευτική, επαγγελματική, ομαδική, ατομική, κ.α.), εμφανίζεται έντονη σε ομάδες ατόμων όπως άνεργοι νέοι, μετανάστες, πρόσφυγες με προβλήματα επαναπατρισμού, ηλικιωμένοι, νέοι που αντιμετωπίζουν προβλήματα όπως τα ναρκωτικά, η εγκληματικότητα, η οικονομική και κοινωνική στέρηση και άλλες εκπαιδευτικά, κοινωνικά και επαγγελματικά μειονεκτούσες ομάδες.

Οι επιδράσεις που επιδέχονται θεσμοί όπως η οικογένεια, το σχολείο, η κοινωνία στο σύνολό της, είναι καθοριστικές αφού με το πέρασμα των χρόνων, οι συνθήκες , όπου επικρατούν σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο αλλάζουν και διαμορφώνονται αναλόγως. Πιο συγκεκριμένα, ο θεσμός της *οικογένειας* έχει δεχθεί τις περισσότερες αλλαγές, αφού διαμορφώνεται με τα δεδομένα κάθε εποχής. Το παραδοσιακό μοντέλο της οικογένειας περνά σήμερα μια μεγάλη κρίση, αφού τα ποσοστά διαζυγίων και χωρισμών αυξάνονται ραγδαία. Παρατηρείται λοιπόν, ότι η μορφή της οικογένειας στην σημερινή εποχή γίνεται όλο και περισσότερο πυρηνική ή μονο-γονεϊκή. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο τρόπος ζωής των νέων γονέων έχει γίνει πολύ αγχώδης, εργάζονται και οι δυο γονείς και τη φροντίδα και τη επιμέλεια των παιδιών αναλαμβάνουν άλλα βοηθητικά πρόσωπα.

Επιπλέον, το *σχολείο* είναι ένα περιβάλλον στο οποίο επιδρούν τα προβλήματα της κοινωνίας, όπως ότι οι γραμματικές γνώσεις των παιδιών συνεχώς μειώνονται, υπάρχει μεγάλη ανησυχία σχετικά με την ηθική εξέλιξη των παιδιών, επιπλέον η βία στα σχολεία συνεχώς αυξάνεται και τέλος παρατηρείται έλλειψη πειθαρχίας .

Δυσκολίες αντιμετωπίζει και *η κοινωνία* όπως για παράδειγμα η σύγκρουση αξιών, ηθικής και πεποιθήσεων, ακόμη αμφισβητούνται παραδοσιακές αξίες, ήθη και έθιμα. Η κοινωνία εξελίσσεται, όχι πάντα όμως θετικά, αφού έκδηλες είναι οι κοινωνικές συγκρούσεις, οι οικονομικές κρίσεις, η εγκληματικότητα και η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, τα οποία παρεμποδίζουν στο να υπάρξει προσωπική εξέλιξη, μόρφωση και παιδεία.

Επίσης, ένα άλλο πρόβλημα που δυσχεραίνει την οικογενειακή ζωή και τις μειονότητες, είναι *η ανεργία*, η οποία επηρεάζει τους ανθρώπους οικονομικά αλλά και ψυχολογικά, αφού νέοι άνθρωποι με ικανότητες αισθάνονται άχρηστοι και συχνά οδηγούνται σε κατάθλιψη ή άλλες ψυχολογικά δυσάρεστες καταστάσεις. Αλλαγές έχουν επέλθει και σε αυτό τον τομέα, αφού με τα νέα δεδομένα της τεχνολογίας έχουν αλλάξει, πολλές ειδικότητες έχουν καταργηθεί και έχουν δημιουργηθεί νέες με περισσότερες απαιτήσεις. Σύμφωνα με έρευνες που έχουν διεξαχθεί, αναφέρεται ότι η εργασία και γενικότερα το επαγγελματικό περιβάλλον, επηρεάζουν τη ζωή του ανθρώπου γιατί το επάγγελμα είναι που θα καθορίσει μέχρι ένα βαθμό τον τρόπο με τον οποίο θα ζήσει ο άνθρωπος, τις ηθικές αξίες που θα ενστερνιστεί, τις διαπροσωπικές και κοινωνικές του σχέσεις και γενικά την κοινωνική-οικονομική κατάσταση.

Επομένως, θεωρείται απαραίτητη η Ψυχολογική Συμβουλευτική σε συνδυασμό με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, για μια σωστή επαγγελματική επιλογή που να συνδέεται άρρηκτα με τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντα, τις αξίες του ατόμου, άρα με την προσωπικότητά του και την προσωπική ζωή του (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999).

Οι στόχοι της Συμβουλευτικής ποικίλουν, ανάλογα με τη κάθε θεωρητική κατεύθυνση. Γενικά μπορούμε να πούμε ότι, η Συμβουλευτική Ψυχολογία στοχεύει στο να βοηθήσει τον άνθρωπο να βελτιώσει την ψυχολογική του κατάσταση, να επιλύσει τις διάφορες κρίσιμες καταστάσεις που αντιμετωπίζει και να τονίσει την ικανότητά του για επίλυση όλων των προβλημάτων που προκύπτουν. Για να μπορέσει να πετύχει τους στόχους του, χρειάζεται να αποκτήσει αυτογνωσία, να γνωρίζει τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του, τα προσόντα και τα ελαττώματά του. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στην έρευνα και την αξιολόγηση υπηρεσιών με στόχο την ατομική και ομαδική εξέλιξη και την πρόληψη προβλημάτων, όπως κοινωνικά, επαγγελματικά, συναισθηματικά, κα.

Γίνεται ένας διαχωρισμός των στόχων, σε στόχους διαδικασίας και έκβασης. Οι πρώτοι συνδέονται με την ύπαρξη εκείνων των στόχων που θα αποτελέσουν τη βάση ώστε να προχωρήσει ο θεραπευόμενος σε μια εποικοδομητική αλλαγή συμπεριφοράς, μέσω της δημιουργίας ενός φιλικού, μη απειλητικού περιβάλλοντος, τη μετάδοση της ενσυναίσθησης και της θετικής εκτίμησης εκ μέρους του θεραπευτή προς τον θεραπευόμενο. Ενώ από την άλλη πλευρά, οι στόχοι έκβασης αναφέρονται στους λόγους για τους οποίους ο εξηπηρετούμενος ζήτησε βοήθεια. Βασική προϋπόθεση για την αναγνώριση και τον καθορισμό των στόχων αυτών είναι η αποδοχή και των δυο ώστε συμφωνήσουν ποιοι θα είναι οι στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν. Αυτοί οι στόχοι είναι

αναγκαίο να ορίζονται ξεκάθαρα και με ακρίβεια ώστε και οι δυο να κατανοούν τι είναι αυτό που πρέπει να επιτευχθεί (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999).

2.4 Είδη της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας

Η Συμβουλευτική Ψυχολογία διαχωρίζεται σε *ατομική* και *ομαδική* ώστε να βοηθήσει τους ανθρώπους, στην αποτελεσματική επίτευξη των στόχων σε θέματα προσωπικά, κοινωνικά, μορφωτικά και επαγγελματικά. Υπάρχει όμως και ένας δεύτερος διαχωρισμός, ως προς το είδος της βοήθειας που προσφέρει και ως προς τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ανθρώπων στους οποίους απευθύνεται αυτή η βοήθεια.

Πιο συγκεκριμένα, ο πρώτος διαχωρισμός πραγματεύεται τη μεθοδολογία και τη διαδικασία που ακολουθεί η Συμβουλευτική Ψυχολογία. Η ατομική συμβουλευτική εφαρμόζεται ατομικά και αποτελεί κατά βάση άμεση παρέμβαση βοήθειας προς το άτομο, εφόσον απευθύνεται στο ίδιο με άμεσο τρόπο. Ενδέχεται όμως, να έχει και το χαρακτήρα μιας πολυπρόσωπης προσέγγισης, δηλαδή σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δυνατό η βοήθεια να παρέχεται σε ένα άτομο από ολόκληρη την ομάδα. Κύρια όμως μέθοδος της ατομικής συμβουλευτικής είναι η ατομική συνέντευξη. Ενώ στην ομαδική συμβουλευτική, υπάρχουν περισσότερα άτομα – αποδέκτες. Αυτό το είδος Συμβουλευτικής στηρίζεται κατά βάση σε γενική και ειδική θεωρία της δυναμικής των ομάδων. Με λίγα λόγια, η ομαδική συμβουλευτική εν αντιθέσει με ένα μεγάλο μέρος της ατομικής, ενδιαφέρεται να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που προσφέρει η ομάδα και η αλληλεπίδραση μέσα σε αυτήν, αδιαφορώντας για το παρελθόν του

ατόμου(Δημητρόπουλος, 1992). Όσον αφορά τον δεύτερο διαχωρισμό, σχετικά με το είδος της βοήθειας που προσφέρει και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ανθρώπων στους οποίους απευθύνεται αυτή η βοήθεια, συγκαταλέγονται τα παρακάτω είδη:

- Η Εξελεκτική Συμβουλευτική, δίνει περισσότερο έμφαση σε συγκεκριμένες διαδικασίες όπως στην αλλαγή, στην ανάπτυξη και στην εξέλιξη. Επίσης, τονίζει το πως σκέφτεται ο συμβουλευόμενος και τότε άρχισε να σκέφτεται κατ' αυτόν τον τρόπο. Αυτό το είδος Συμβουλευτικής βοηθά τον άνθρωπο να μάθει με ποιους τρόπους θα επιτύχει την υγιή ανάπτυξη και εξέλιξή του μέσα στην κοινωνία, στοχεύει στην αυτογνωσία, στην επίγνωση και στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων του, καθώς και στο να βοηθήσει τον άνθρωπο να γνωρίσει, να καταλάβει και να αποδεχθεί τον εαυτό του.
- Η Διευκολυντική Συμβουλευτική, στοχεύει στο να βοηθήσει τον άνθρωπο να αποσαφηνίσει τους στόχους του και να ενεργήσει με υπευθυνότητα και με βάση τα προσωπικά και ατομικά του ενδιαφέροντα. Κύριος λοιπόν στόχος, της διευκολυντικής συμβουλευτικής είναι να μπορέσουν οι άνθρωποι να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις μέσω της αναγνώρισης των ατομικών δυνατοτήτων, ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων, σε τομείς όπως η επαγγελματική επιλογή, θέματα που αφορούν τις σχέσεις, είτε αυτές είναι προσωπικές, είτε επαγγελματικές, είτε κοινωνικές. Η Συμβουλευτική για την αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων, στόχο έχει να βοηθήσει το άτομο να ξεπεράσει την κρίσιμη κατάσταση που αντιμετωπίζει. Σύμφωνα με τον Brammer, η κρίση ορίζεται ως μια κατάσταση αποδιοργάνωσης

-
- κατά την οποία ο βοηθούμενος αντιμετωπίζει αποστέρηση σημαντικών στόχων που έχει θέσει για τη ζωή του ή βαθιά διάσπαση του κύκλου ζωής του και των μεθόδων καταπολέμησης του στρες. Τέτοιου είδους κρίσιμες καταστάσεις στη ζωή του ανθρώπου θεωρούνται περιπτώσεις απόπειρας αυτοκτονίας, απώλειας πολύ σημαντικού προσώπου, βιασμού ή απόπειρας βιασμού ή και άλλων σεξουαλικών διαταραχών, κ.α.
 - Η Προληπτική Συμβουλευτική, έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια, με σκοπό να δοθεί έμφαση στην πληροφόρηση, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των ανθρώπων σε θέματα κυρίως επαγγελματικής, διαπροσωπικής, σεξουαλικής φύσεως ή ακόμη και σε θέματα υγείας που υπάρχει περίπτωση να παρουσιαστούν, και έτσι με κάποιο τρόπο να αντιμετωπιστούν. Οπότε, η προληπτική συμβουλευτική στοχεύει στην πρόληψη της εμφάνισης ενός συμβάντος που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τους ανθρώπους.
 - Η Επαγγελματική Συμβουλευτική, ήταν το πρώτο είδος Συμβουλευτικής που δημιουργήθηκε και αναπτύχθηκε. Θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα είδη Συμβουλευτικής, καθώς οι επαγγελματικές επιλογές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή του ανθρώπου, αφού διαλέγοντας ένα επάγγελμα, διαλέγει κανείς τον τρόπο ζωής που θέλει να ενστερνιστεί και να ακολουθήσει. Μιλώντας για Επαγγελματική Συμβουλευτική εννοούμε τη καθοδήγηση και τη στήριξη του ατόμου, στην προσπάθειά του να επιλέξει το επάγγελμα που του ταιριάζει ή ακόμη και να λύσει ψυχολογικά προβλήματα που έχουν προκύψει σε σχέση με το

επάγγελμά του. Το είδος αυτό της Συμβουλευτικής συμπίπτει σε ορισμένα σημεία με την Εξελικτική Συμβουλευτική, αφού και οι δυο τονίζουν το στοιχείο της εξέλιξης στη συμβουλευτική τους προσέγγιση.

- Η Εκπαιδευτική Συμβουλευτική, ασχολείται με την εξέλιξη και την προσαρμογή του παιδιού στο σχολικό – εκπαιδευτικό του περιβάλλον. Αυτό το είδος Συμβουλευτικής μπορεί να εφαρμοστεί από το Νηπιαγωγείο μέχρι και το Πανεπιστήμιο και να παρέχει βοήθεια σε τομείς όπως η εκπαιδευτική, η επαγγελματική καθώς και η προσωπική εξέλιξη. Πιο συγκεκριμένα, ο ρόλος της Εκπαιδευτικής Συμβουλευτικής στη Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση έγκειται στη Συμβουλευτική μαθητών, τη Συμβουλευτική ομάδας μαθητών, τη συνεργασία και τη σύσκεψη με τους δασκάλους, τη διοίκηση και τους γονείς. Μετέπειτα, ο ρόλος που διαδραματίζει στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση έχει να κάνει με τα διάφορα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι μαθητές, που ενδεχομένως να προέρχονται από το μεταβατικό στάδιο της εφηβείας, και στον τρόπο που θα ξεπεράσουν αυτά τα προβλήματα. Τέλος, ο ρόλος της Εκπαιδευτικής Συμβουλευτικής στην τελευταία βαθμίδα της εκπαίδευσης, την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, έχει να κάνει με την ατομική ή ομαδική συμβουλευτική για θέματα ακαδημαϊκά, επαγγελματικά, κοινωνικά ή ψυχολογικά, ώστε να βοηθήσει τον φοιτητή στην εξέλιξη και στην καλύτερη προσαρμογή του. Ορισμένα από τα προβλήματα – ανησυχίες, που έρχονται αντιμέτωποι οι φοιτητές είναι: η αναποφασιστικότητα σχετικά με τις επαγγελματικές τους φιλοδοξίες, οι

οικογενειακές συγκρούσεις, προβλήματα με το/τη σύντροφο, ανάγκη να αποσαφηνίσουν το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτεί η ακαδημαϊκή εργασία και γενικότερα ανησυχία γύρω από θέματα προσωπικά και κοινωνικά. Για αυτό θα πρέπει να δημιουργηθούν στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Συμβουλευτικά κέντρα που θα βοηθήσουν τους φοιτητές στην επίλυση των προβλημάτων τους. Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η Εκπαιδευτική Συμβουλευτική ενδιαφέρεται για την προσωπική, ψυχολογική και βιολογική εξέλιξη του εκπαιδευόμενου, για την αναζήτηση της ταυτότητας του και τη επαγγελματική του επιλογή.

- Η Εργασιακή Συμβουλευτική, ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με το εργασιακό περιβάλλον, με προβληματισμούς ή ανησυχίες σχετικά με το επάγγελμά τους ή ακόμη και προβλήματα που τυχόν αντιμετωπίζουν και τους εμποδίζουν στην καλύτερη εργασιακή τους απόδοση. Κύριος λοιπόν, στόχος αυτού του είδους είναι να βοηθήσει τον εργαζόμενο στην καλύτερη προσαρμογή του στον χώρο εργασίας του αλλά και στην επαγγελματική ικανοποίησή του ώστε να έχει καλύτερη αποδοτικότητα.
- Η Συμβουλευτική αποκατάστασης, έχει ως κύριο μέλημα, να βοηθήσει άτομα που μειονεκτούν (όπως, ανάπηρα παιδιά για εκπαιδευτικές ευκαιρίες, συναισθηματικά προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει ένα άτομο με αισθητικές αλλοιώσεις, κ.α.), ώστε να ενταχθούν και να επανενταχθούν στην κοινωνία. Το είδος αυτό απευθύνεται και στο άμεσο οικογενειακό περιβάλλον, για να βοηθηθούν και οι ίδιοι ώστε να ευαισθητοποιηθούν και να μορφωθούν σχετικά με το πρόβλημα που

αντιμετωπίζει το ίδιο το άτομο και να μπορέσουν να το βοηθήσουν να ενταχθεί στο εργασιακό, οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον.

- Η Συμβουλευτική της τρίτης ηλικίας, ασχολείται με θέματα και προβλήματα που αντιμετωπίζει αυτή η πληθυσμιακή ομάδα και σκοπό έχει να βοηθήσει αυτή την ομάδα να ξεπεράσει μερικά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν φθάνοντας σε αυτή την ηλικία. Η τρίτη ηλικία έρχεται αντιμέτωπη με διάφορες κοινωνικές αλλαγές και συναισθηματικές επιπτώσεις, που αναπόφευκτα επηρεάζουν τη συμπεριφορά και τη ζωή των ηλικιωμένων ανθρώπων. Ορισμένα από τα προβλήματα που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι ηλικιωμένοι είναι, η απομόνωση, ο μαρασμός, η πλήρης κατάπτωση, οι διεκδικητικές τάσεις προς το οικογενειακό – κοινωνικό περιβάλλον. Επιπλέον, αντιμετωπίζουν και άλλα προβλήματα εξίσου σημαντικά όπως η νομική, οικονομική, ψυχολογική, ιατρική και ηθική κακομεταχείριση, που υφίστανται και κάνει αναγκαία τη Συμβουλευτική σε άτομα της τρίτης ηλικίας.
- Η οικογενειακή – Συζυγική συμβουλευτική, είναι υπεύθυνη για την επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν από την οικογενειακή – συζυγική σχέση. Επίσης ασχολείται και με τον οικογενειακό προγραμματισμό και τις περιπτώσεις διαζυγίων, όπου βοηθάει τα μέλη της οικογένειας να αντιμετωπίσουν και να χειριστούν, με το καλύτερο δυνατό τρόπο τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν μετά από τη διάλυση. Η οικογενειακή – συζυγική Συμβουλευτική, περιλαμβάνει αρχές, όπως ο Συμβουλευτικός ψυχολόγος βλέπει και συζητάει με

κάθε μέλος ξεχωριστά, για να αισθανθούν πιο ελεύθεροι και να αποκτήσει και ο ίδιος μια προσωπική εντύπωση για το κάθε μέλος. Εφόσον, πραγματοποιηθεί αυτή η διαδικασία και ο Συμβουλευτικός ψυχολόγος αποκτήσει μια προσωπική άποψη για το πως βλέπει και αντιμετωπίζει το κάθε μέλος την κατάσταση και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν μεταξύ τους, θα ξεκινήσει να ερμηνεύει τις στάσεις και τα συναισθήματά τους για να τα μεταφέρει και στα υπόλοιπα μέλη, ούτως ώστε να διευκολύνει τις μεταξύ τους σχέσεις και να υπάρξει καλύτερη επικοινωνία. Εν τέλει, αφού βρεθεί ένα κοινό σημείο επαφής μεταξύ των μελών, θα πραγματοποιηθεί μια συνάντηση με όλα τα μέλη της οικογένειας, όπου θα συζητήσουν μεταξύ τους, με τη καθοδήγηση του Συμβουλευτικού ψυχολόγου, ώστε να βρεθεί μια κοινή λύση που να ικανοποιεί όλα τα μέλη.

- Η Ποιμαντική Συμβουλευτική, προσφέρεται από έναν κληρικό, ο οποίος προσπαθεί να συνδυάσει τις πνευματικές αξίες με μια ψυχολογική προσέγγιση. Ο Ποιμαντικός Σύμβουλος αντιμετωπίζει συνήθως δυσκολίες και προβλήματα, προσωπικού, συναισθηματικού, κοινωνικού και θρησκευτικού περιεχομένου. Πιο συγκεκριμένα, τα θέματα που ασχολείται αφορούν, το γάμο, την ανατροφή των παιδιών, τις οικογενειακές σχέσεις, το πένθος, τη λύπη, την αρρώστια, τον πόνο, τις ενοχές και τα ερωτήματα σχετικά με τη θρησκευτική πίστη. Επιπλέον, το κάθε θρησκευτικό δόγμα έχει ειδικά προβλήματα και ανησυχίες που απασχολούν τους πιστούς και βρίσκονται στην αρμοδιότητα του Ποιμαντικού Συμβούλου να τα αντιμετωπίσει.

-
- Η Διαπολιτισμική Συμβουλευτική, ορίζεται ως «κάθε Συμβουλευτική σχέση στην οποία δυο ή περισσότεροι από τους συμμετέχοντες διαφέρουν ως προς τη πολιτισμική τους προέλευση, τις αξίες τους και τον τρόπο ζωής τους» (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999:314). Κάθε άνθρωπος έρχεται σε επαφή με πολιτισμικά διαφορετικούς ανθρώπους, για αυτό θα πρέπει να έχει υπόψη του τις διαφορές που θα παρουσιαστούν μεταξύ τους. Κάθε λαός έχει τα δικά του ήθη και έθιμα, τις δικές του αξίες, τρόπους συμπεριφοράς όπου συχνά διαφέρουν μεταξύ τους. Χρειάζεται λοιπόν, ένας Συμβουλευτικός ψυχολόγος να διαθέτει την ευαισθησία ώστε να κατανοήσει τα αισθήματα απόγνωσης που ενδέχεται να έχει η συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων, εξαιτίας έλλειψης βοήθειας και δύναμης. Τέλος, για να μπορέσει να τους προσφέρει τη σωστή βοήθεια θα πρέπει να γνωρίζει και τα οφέλη που μπορεί να προσφέρουν οι εθνικές μειονότητες στη χώρα του (π.χ. προσφορά εργατικού δυναμικού) (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999).

2.5 Τα στάδια της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας

Όπως αναφέρεται και παραπάνω, η Συμβουλευτική Ψυχολογία ορίζεται, ως η βοήθεια που παρέχεται στον άνθρωπο, ώστε να συμπεριφέρεται με ικανοποιητικούς για τον εαυτό του τρόπους. Η Συμβουλευτική διαδικασία θεωρείται ως η βασική ενότητα της όλης Συμβουλευτικής προσπάθειας, διότι έτσι διακρίνεται η πρακτική εφαρμογή των εννοιών της Συμβουλευτικής διαδικασίας.

Η Συμβουλευτική σχέση, αποτελεί μια προσεκτικά οργανωμένη διαδικασία που έχει συγκεκριμένους και ξεκάθαρους σκοπούς. Σε καμία περίπτωση δεν θεωρείται μια φιλική και συναισθηματική σχέση, που δημιουργήθηκε συμπτωματικά. Για να υπάρξουν τα επιθυμητά αποτελέσματα, να επιτευχθούν δηλαδή οι σκοποί της διαδικασίας, απαιτείται σοβαρή σχεδίαση και προγραμματισμός. Ο σχεδιασμός αυτός ενδέχεται να αφορά, τους σκοπούς της προσπάθειας, το χρονικό περιθώριο της σχέσης, τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί, τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί αλλά και τα μέσα που θα αξιοποιηθούν, καθώς επίσης καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει και ο έλεγχος – αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας (Δημητρόπουλος, 1992).

Πιο συγκεκριμένα τα στάδια της συμβουλευτικής διαδικασίας που ακολουθούνται, ανάλογα με τη θεωρητική προσέγγιση του συμβούλου, είναι τα εξής:

Στάδιο 1^ο: Η πρώτη συνάντηση.

Η πρώτη συνάντηση συμβούλου και συμβουλευόμενου, αποτελεί την εισαγωγή στην Συμβουλευτική διαδικασία. Υπάρχουν ορισμένοι στόχοι που θεωρούνται απαραίτητοι σε αυτή την συνάντηση, οι οποίοι αναφέρονται στη γνωριμία συμβούλου και συμβουλευόμενου, στην απόκτηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης, στη γνωριμία του συμβουλευόμενου με την όλη διαδικασία καθώς και στην ενίσχυση του ενδιαφέροντός του, για το πόσο σημαντική και εποικοδομητική είναι η Συμβουλευτική διαδικασία, γίνεται δηλαδή μια περιγραφή και επεξήγηση της φύσης της διαδικασίας αυτής. Επιπλέον, καθοριστικό είναι και ο συμβουλευόμενος να αισθανθεί άνετα και ελεύθερα, ώστε να μπορέσει να εκφραστεί και να μιλήσει για τα θέματα που τον προβληματίζουν. Σε αυτή τη συνάντηση, είναι απαραίτητο ο Συμβουλευτικός ψυχολόγος να τερματίσει τη

συνάντηση ήπια και σταθερά, ώστε ο συμβουλευόμενος να θελήσει να συνεχίσει τη Συμβουλευτική διαδικασία.

Στάδιο 2^ο: Η Συμβουλευτική σχέση.

Θα μπορούσε να ορίσει κανείς τη Συμβουλευτική σχέση, ως όλα εκείνα τα συναισθήματα και τις στάσεις που ανακύπτουν τόσο από τον συμβουλευόμενο όσο και από τον Σύμβουλο, η οποία θα επηρεαστεί από τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς του καθενός.

Αναμφίβολα, η συμβουλευτική σχέση μεταξύ τους είναι από τα πιο σημαντικά στοιχεία της Συμβουλευτικής διαδικασίας και παράλληλα θεωρείται από μόνη της μια εξελικτική διαδικασία, που αναπτύσσεται από την πρώτη συνάντηση και θεμελιώνεται μετά τη δεύτερη. Για τον προσδιορισμό και την επίτευξη των στόχων, είναι απαραίτητο να υπάρξει μια επιτυχημένη Συμβουλευτική σχέση. Σύμφωνα με τον Rogers, οι παράγοντες που θα συντελέσουν ώστε να δημιουργηθεί μια εποικοδομητική θεραπευτική σχέση είναι η ενσυναίσθηση, η κατανόηση, η άνευ όρων αποδοχή, η μη κριτική στάση, ζεστασιά, γνησιότητα και η αυτό – αποκάλυψη.

Αυτό το στάδιο της Συμβουλευτικής σχέσης είναι καίριο και καθοριστικό για την μετέπειτα πορεία και εξέλιξη της Συμβουλευτικής διαδικασίας. Υπάρχουν ορισμένες βασικές συμπεριφορές ή δεξιότητες του θεραπευτή, που θα συντελέσουν στην δημιουργία μιας καλής Συμβουλευτικής σχέσης, οι βασικότερες από αυτές είναι, οι δεξιότητες προσεκτικής παρακολούθησης, όπως οπτική επαφή, σωματική γλώσσα, εκφράσεις προσώπου, φωνητικό ύφος και λεκτική ακολουθία.

Στάδιο 3^ο: Αναγνώριση και καθορισμός στόχων.

Σε αυτό το στάδιο, καθορίζεται η κατεύθυνση η οποία θα ακολουθηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της Συμβουλευτικής σχέσης. Δεν είναι εφικτό να γνωρίζουν όλοι οι πελάτες εξ' αρχής τους στόχους που θέλουν να επιτύχουν, αντιθέτως οι περισσότεροι δείχνουν αγχωμένοι και δυστυχημένοι χωρίς να γνωρίζουν το λόγο. Για αυτό όσο πιο συγκεκριμένοι είναι οι στόχοι, τόσο καλύτερα θα γίνουν κατανοητοί και ακόμη πιο εύκολα θα επιτευχθούν. Εφόσον γίνει ο καθορισμός των στόχων, αυξάνεται η δέσμευση μεταξύ συμβούλου και συμβουλευόμενου. Οι στόχοι είναι σημαντικοί. γιατί βοηθούν να μετρηθεί η πρόοδος της Συμβουλευτικής και δείχνουν πότε πρέπει να λάβει τέλος η διαδικασία. Ένας από τους κύριους σκοπούς της Συμβουλευτικής, είναι να βοηθήσει τους εξυπηρετούμενους να ξεκαθαρίσουν τα συναισθήματά τους, τι προκαλεί αυτά τα συναισθήματα καθώς και να καθοριστεί με ποιον ή ποιους τρόπους θα ξεπεραστούν.

Στάδιο 4^ο : Επιλογή Συμβουλευτικής τεχνικής

Εφόσον, καθοριστούν οι στόχοι σύμφωνα με τους οποίους θα κατευθυνθούν καθ' όλη τη διάρκεια της Συμβουλευτικής διαδικασίας ο σύμβουλος και ο συμβουλευόμενος, θα πρέπει να επιλεγούν οι κατάλληλες τεχνικές, οι οποίες θα βοηθήσουν τον πελάτη να πετύχει τους στόχους. Ο θεραπευτής πρέπει να έχει υπόψη του, τα χαρακτηριστικά του πελάτη του, τους στόχους που τέθηκαν, τη δική του προσωπικότητα και τον τρόπο με τον οποίο θα συμπεριφερθεί.

Στάδιο 5^ο : Τερματισμός της Συμβουλευτικής διαδικασίας

Κάθε Συμβουλευτική διαδικασία έχει αρχή και τέλος. Θεωρείται σημαντικό η Συμβουλευτική αυτή εμπειρία του συμβουλευόμενου να τερματίσει θετικά και αυτό θα

συμβεί μόνο όταν επιτευχθούν οι αρχικοί στόχοι. Εφόσον, η διαδικασία έχει τελειώσει θετικά, ο σύμβουλος θα πρέπει να προσπαθήσει να ενισχύσει τις καινούριες συμπεριφορές που έχει αποκομίσει ο εξυπηρετούμενος. Να βεβαιωθεί ότι δεν έχει άλλα θέματα ή προβλήματα που να τον απασχολούν και δεν έχουν συζητηθεί, όπως επίσης και να βοηθήσει τον πελάτη του να συνειδητοποιήσει ότι αν κάποτε χρειαστεί τη βοήθεια του ψυχοθεραπευτή του, εκείνος θα είναι διαθέσιμος. Επιπλέον, υπάρχει το ενδεχόμενο σε ορισμένες περιπτώσεις να υπάρξει συνεχιζόμενη παρακολούθηση και μετά το τέλος της Συμβουλευτικής διαδικασίας, για να εκτιμηθεί αν οι στόχοι που είχαν τεθεί σταθεροποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της νέας πορείας του πελάτη.

Η Συμβουλευτική διαδικασία ενδέχεται να τερματιστεί είτε επειδή το αποφάσισε ο σύμβουλος, είτε από τη πλευρά του συμβουλευόμενου, είτε ακόμα από διάφορους εξωτερικούς παράγοντες που επιβάλλουν το τερματισμό όπως επειδή κλείνουν εκπαιδευτικά ιδρύματα Συμβουλευτικών Κέντρων (Μαλικιώση- Λοΐζου, 1999).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.

3.1 Ιστορική αναδρομή για την εξελικτική πορεία των Συμβουλευτικών Κέντρων.

Σύμφωνα με την Καλαντζή-Αζίζι (1998), η Συμβουλευτική φοιτητών αναπτύχθηκε μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, παράλληλα με τη λειτουργία των υπηρεσιών Συμβουλευτικής σπουδών και προσανατολισμού, σε πολλά Πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Βορείου Αμερικής. Σταδιακά ξεκίνησαν να δημιουργούνται ψυχολογικά Συμβουλευτικά Κέντρα για φοιτητές, τα οποία είτε ήταν ενταγμένα στις υπηρεσίες που ήδη υπήρχαν, είτε σε ανεξάρτητες δομές. Το 1950 σε χώρες όπως η Βρετανία, η Γαλλία και η Γερμανία, δημιουργήθηκαν Συμβουλευτικά Κέντρα φοιτητών, ύστερα από την αναγκαιότητα που προέκυψε για οργανωμένη ψυχολογική υποστήριξη των φοιτητών. Από τις τελευταίες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναπτύχθηκε ο θεσμός των Συμβουλευτικών Κέντρων, είναι η Ελλάδα και η Πορτογαλία.

Ο θεσμός των Συμβουλευτικών Κέντρων βασίστηκε στο γεγονός ότι, η ψυχολογική υποστήριξη των φοιτητών θα πρέπει να γίνεται σε δομές με κοινοτική και μη ιατροκεντρική φιλοσοφία (Καλαντζή-Αζίζι, 1998), οι οποίες σύμφωνα με τις αρχές της κοινοτικής ψυχολογίας, πρέπει να βρίσκονται κοντά στον πληθυσμό-στόχο.

«Τα Συμβουλευτικά Κέντρα είναι εξωνοσοκομειακές κοινοτικές υπηρεσίες με μη ιατροκεντρικό χαρακτήρα, οι οποίες βρίσκονται μέσα στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και προσφέρουν υπηρεσίες πρόληψης, πρώιμης παρέμβασης, παρέμβασης σε κρίση, Συμβουλευτική και εξειδικευμένου τύπου παρεμβάσεις καλύπτοντας έτσι και τα τρία

επίπεδα περίθαλψης: Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και της Τριτοβάθμιας» (Καλαντζή-Αζίζι, 1996)» (Κουνένου & Παπαδάκη, 2007:232). Όπως επισημαίνει η Καλαντζή-Αζίζι (1996), τα Συμβουλευτικά Κέντρα φοιτητών σκοπό έχουν την προσφορά άμεσης ψυχοκοινωνικής υποστήριξης στους φοιτητές, ώστε να μπορέσουν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες προσαρμογής στο καινούριο εκπαιδευτικό περιβάλλον έγκαιρα και με το καλύτερο τρόπο και ακόμη να βρουν τρόπους επίλυσης των αναπτυξιακών μετεφηβικών αναζητήσεων και προβληματισμών τους.

Η Elton-Wislon (1997) στην έρευνα της Καλαντζή- Αζίζι, αναφέρει ότι αυτό που ουσιαστικά γίνεται αποδεκτό είναι ότι η Συμβουλευτική αποτελεί «κάτι καλό». Η Συμβουλευτική είναι λιγότερο στιγματισμένη από την ψυχοθεραπεία, αλλά συνεχίζει να θεωρείται απαραίτητη μόνο όταν υπάρχει κάποια κρίση. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα φοιτητών συχνά αντιμετωπίζονται ως αναγκαίο κακό. Τα αίτια για αυτή τη κατάσταση, εντοπίζονται στους οικονομικούς περιορισμούς, καθώς μειώνονται οι οικονομικές επιδοτήσεις για τέτοιου είδους δραστηριότητες καθώς και η στάση της κοινωνίας στην ψυχική υγεία (Καλαντζή-Αζίζι, 1996).

Στην Ελλάδα ο θεσμός της Ψυχολογικής Συμβουλευτικής φοιτητών άργησε να αναπτυχθεί. Καθοριστικός ήταν ο ρόλος της Γραμματείας της νέας γενιάς, στο πλαίσιο της πολιτικής ανάπτυξης θεσμών υποστήριξης των νέων, προκειμένου να στηρίξει την Ψυχολογική Συμβουλευτική φοιτητών, δημιουργώντας έτσι το Δίκτυο Κοινωνικής υποστήριξης νέων, σε συνεργασία με Συμβουλευτικά Κέντρα Δήμων και Πανεπιστημίων. Με αυτό τον τρόπο, έγιναν προσπάθειες ώστε να καλυφθούν σημαντικές ανάγκες των νέων, κρίσιμα θέματα που τους απασχολούν και επηρεάζουν τόσο τη

συμπεριφορά όσο και την ψυχική τους υγεία. Το δίκτυο αυτό στοχεύει στην ανάπτυξη κοινών δράσεων με δομές όπως συμβουλευτικοί σταθμοί σε εκπαιδευτικά ιδρύματα και

δήμους, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την οργάνωση και την ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών, δραστηριοτήτων και προγραμμάτων σχετικά με τη πληροφόρηση και την πρόληψη σε θέματα που αφορούν τους νέους (Καλαντζή Αζίζι- Ευσταθίου-Ευθυμίου, 2007).

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζει η Καλαντζή (2001), αναφέρει ότι οι χώρες στις οποίες υπάρχει νομική κατοχύρωση των Συμβουλευτικών Κέντρων για φοιτητές και υποχρέωση της πολιτείας να καθοδηγεί και να συμβουλεύει τον φοιτητή καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών του, είναι: η Αγγλία, η Γερμανία, η Αυστρία, η Δανία, το Βέλγιο και η Ολλανδία, ενώ οι χώρες στις οποίες δεν υπάρχει νομική κατοχύρωση είναι: η Γαλλία, η Ιταλία, η Πορτογαλία, η Ισπανία και η Ελλάδα (Καλαντζή Αζίζι- Ευσταθίου-Ευθυμίου, 2007).

3.2 Χαρακτηριστικά Συμβουλευτικών Κέντρων

Σύμφωνα με τους Danon-Boileau (1984) οι αποδεκτές των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου είναι οι φοιτητές, οι οποίοι ανήκουν σε μια ειδική κατηγορία νέων ηλικίας 18-25 ετών που παρουσιάζουν μια ιδιαίτερη αναπτυξιακή φάση τη μετεφηβεία ή πρώτη νεότητα. Βασικά χαρακτηριστικά της είναι η βιολογική και ψυχοσυναισθηματική ωρίμανση, ο προσδιορισμός της νέας τους ταυτότητας και του κοινωνικού ρόλου, η αυτονομία από την οικογένεια και η επιλογή επαγγελματικής σταδιοδρομίας (Κουνένου & Παπαδάκη, 2007).

Η εισαγωγή των νέων στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ένα σημαντικό γεγονός το οποίο αλλάζει τον μέχρι τότε τρόπο ζωής τους. Οι σπουδαστές έρχονται αντιμέτωποι με αυτή την πρόκληση, αλλά και την εξοικείωση στο νέο περιβάλλον. Η προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα εξαρτάται από την ωριμότητα τους καθώς και από τις απαιτήσεις του νέου περιβάλλοντος τους, όπως αναφέρουν οι Καζαντζή-Αζίζι (1996) και Noonan (1983).

Με βάση τις ιδιαίτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι σπουδαστές τα Συμβουλευτικά Κέντρα φοιτητών έχουν σαν βασικούς στόχους την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του ατόμου, την βελτίωση της ποιότητας εντός και εκτός της φοιτητικής κοινότητας, και την αλληλεπίδραση του εκπαιδευτικού χώρου με την ευρύτερη κοινότητα σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο και πολιτισμικής παρέμβασης (Κουνένου & Παπαδάκη, 2007).

Οι φοιτητές μέσω της επιτυχής τους ένταξης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, τον εμπλουτισμό τους με δεξιότητες που διευκολύνουν την αποτελεσματικότητά τους στις σπουδές τους, τις προσωπικές και κοινωνικές τους σχέσεις, την καλλιέργεια αξιών και ιδεών, την κοινωνική αλληλοσύνδεση και την ευαισθησία απέναντι στην διαφορετικότητα θα εμπλουτίσουν τον εαυτό τους και θα αποτελέσουν άξιους πολίτες μιας καλύτερης κοινωνίας(Μαλικιώση- Λοΐζου, Στιβακτάκη & Τσερμίδου, 2007).

3.3 Παρεχόμενες υπηρεσίες Συμβουλευτικών Κέντρων

Ενδεικτικές υπηρεσίες που παρέχονται στους φοιτητές κατά την διάρκεια της ακαδημαϊκής τους πορείας στα Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών είναι:

- **Σεμινάρια πληροφόρησης και απόκτησης ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων.** Αποτελούνται από οργανωμένα σεμινάρια που σαν σκοπό έχουν την πληροφόρηση των σπουδαστών για θέματα που αφορούν την ακαδημαϊκή τους καριέρα, την προσωπική και κοινωνική τους ζωή. Τα σεμινάρια είναι ένας τρόπος προσέγγισης των φοιτητών και γνωριμίας τους με το Συμβουλευτικό Κέντρο και τις υπηρεσίες τους. Τα σεμινάρια διαρκούν μιάμιση ώρα και παρέχεται στους φοιτητές σχετικές σημειώσεις και βιβλιογραφία. Ενδεικτικά σεμινάρια που έχουν πραγματοποιηθεί με μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων είναι πρώτες βοήθειες, τρόποι καλύτερης διαβίωσης, ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων, συγγραφή και παρουσίαση εργασιών, γλώσσα του σώματος, ομαδική συμπεριφορά και ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργασίας, τεχνικές αποτελεσματικής μελέτης, ανάπτυξη ικανοτήτων διαπραγμάτευσης, η δύναμη της αυτοαποτελεσματικότητας, σεμινάρια ευαισθητοποίησης και πρόληψης (ΚΕ.ΘΕ.Α.) και αποδελτίωση.
- **Ομαδική Συμβουλευτική.** Σύμφωνα με τον A. P. Hare (1962) Ομάδα είναι το σύνολο των ατόμων που βρίσκονται σε σχέση αλληλεπίδρασης το ένα με το άλλο, μοιράζονται έναν κοινό σκοπό και κοινούς κανόνες που κατευθύνουν αλλά και περιορίζουν την δραστηριότητα τους. Αναπτύσσουν επίσης ένα σύνολο

ρόλων και ένα δίκτυο διαπροσωπικών δυνάμεων έλξης που τους διαφοροποιεί από ένα σύνολο ατόμων.

Η ομαδική συμβουλευτική είναι μια διαπροσωπική διαδικασία όπου ο σύμβουλος μαζί με την ομάδα μελετά θέματα ή προβλήματα των μελών και τους διευκολύνει στην επίλυση τους. Οι μέθοδοι και οι αρχές που χρησιμοποιούνται είναι παρόμοιες με την ατομική συμβουλευτική. Στην ομαδική συμβουλευτική αξιοποιείται η δυναμική της ομάδας ώστε να βοηθήσει τα μέλη να επιτύχουν τους στόχους τους. Διότι η δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της ομάδας έχει σημαντική επίδραση στην συμπεριφορά του κάθε μέλους. Κάθε άτομο που γίνεται μέλος μιας ομάδας προσαρμόζεται στο σύνολο, ακολουθεί κάποιους κανόνες, διευκολύνει και διευκολύνεται, συνεργάζεται, ανταγωνίζεται, επικοινωνεί και τελικά διαμορφώνει μια κοινωνική ταυτότητα.

Η ομαδική συμβουλευτική αξιοποιώντας την δυναμική της ομάδας και με βάση τις αρχές της ενεργητικής μάθησης, βοηθάει τα μέλη να εκφράσουν τις ανησυχίες τους και να τις μοιραστούν με την υπόλοιπη ομάδα έχοντας την υποστήριξη της. Επίσης τους βοηθάει να αποκτήσουν κοινωνικές και διαπροσωπικές δεξιότητες, δημιουργώντας παράλληλα την αίσθηση του «ανήκειν» στην ακαδημαϊκή κοινότητα. Ομάδες που δημιουργήθηκαν σε Συμβουλευτικά Κέντρα είναι για επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις, άγχος και τρόποι αντιμετώπισης του, σχέσεις δύο φύλων, αυτοανάλυση και αυτοέλεγχος της συμπεριφοράς, διεκδικητικότητα.

➤ **Ατομική Συμβουλευτική και Ψυχολογική υποστήριξη.** Στόχος του Συμβουλευτικού Κέντρου με αυτή την υπηρεσία είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να καταλάβουν και να γνωρίσουν τον εαυτό τους καλύτερα, να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα προσαρμογής τους στο νέο περιβάλλον, να αναπτύξουν δεξιότητες που να μπορούν να αντεπεξέρχονται στις δυσκολίες μάθησης, να βελτιώσουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις, να διαχειρίζονται το άγχος των εξετάσεων και να ενισχυθούν οι φοιτητές στην λήψη αποφάσεων σε κοινά ζητήματα που τους ενδιαφέρουν και τους απασχολούν άμεσα. Η παροχή της ατομικής συμβουλευτικής σε έναν χώρο κατάλληλο όπου ενισχύει την ανοιχτή δυναμική επικοινωνία δίνει την δυνατότητα στον φοιτητή όχι μόνο να εκφράσει τους προβληματισμούς του και τις ανησυχίες του, αλλά να επεκταθεί και στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει τόσο στην προσωπική όσο και στην ακαδημαϊκή του ζωή , ενώ παράλληλα αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ευκαιρίες που του παρουσιάζονται. Αιτήματα που έχουν εκφράσει οι φοιτητές για ατομική συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη είναι τα ακόλουθα: πληροφόρηση, διαπροσωπικές σχέσεις, ΑμεΑ διαταραχή προσωπικότητας, ψυχιατρικά περιστατικά, χρήση ουσιών, μαθησιακές δυσκολίες, δυσκολίες προσαρμογής, κοινωνικά προβλήματα και αγχώδεις διαταραχές.

➤ **Συμβουλευτική ομηλίκων.** Όταν οι νέοι αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα συνήθως στρέφονται για βοήθεια στους φίλους τους, δηλαδή στους συνομήλικους τους με τους οποίους μοιράζονται τους ίδιους προβληματισμούς, ανησυχίες και το ίδιο κοινωνικό πλαίσιο. Πρόκειται για Συμβουλευτική που

παρέχεται από άτομα της ίδιας ηλικιακής ομάδας με την βοήθεια υποστηρικτικών συστημάτων προσφέροντας στήριξη, φιλικότητα, παρηγοριά, ηρεμία, μεσολάβηση σε συγκρούσεις, σε ένα περιβάλλον όπου οι σχέσεις χαρακτηρίζονται από ισότητα και αμοιβαιότητα. Οι στόχοι της Συμβουλευτικής ομηλικών είναι: η υποστήριξη των συνομηλικών, η ενίσχυση της προσωπικής ανάπτυξης των νέων που λειτουργούν ως σύμβουλοι αλλά και των ατόμων που ζητούν βοήθεια και τέλος η προώθηση του θετικού κλίματος στο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Η συμβουλευτική ομηλικών επικεντρώνεται τόσο στην συναισθηματική στήριξη των νέων, που περιλαμβάνει την φιλικότητα, την επίλυση συγκρούσεων και τις ψυχολογικές Συμβουλευτικές προσεγγίσεις, όσο και ζητήματα που αφορούν την παιδεία και την παροχή εκπαιδευτικών πληροφοριών (Μαλικιώση-Λοΐζου, Στιβακτάκη & Τσερμίδου, 2007).

➤ **Ηλεκτρονική συμβουλευτική.** Πρόκειται για ιστοσελίδα που είναι κατασκευασμένη από το Συμβουλευτικό κέντρο φοιτητών την οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν, να εκφράσουν τα ερωτήματα ή προβληματισμούς τους και να λάβουν απάντηση από το εξειδικευμένο προσωπικό. Η ηλεκτρονική συμβουλευτική αποτελεί υπηρεσία του Συμβουλευτικού Κέντρου και απευθύνεται κυρίως σε φοιτητές που δεν έχουν την δυνατότητα πρόσβασης στο Συμβουλευτικό Κέντρο φοιτητών ή δεν έχουν άλλο τρόπο έκφρασης.

➤ **Δίκτυο εθελοντών φοιτητών.** Αποτελεί υπηρεσία του Συμβουλευτικού Κέντρου στην οποία δραστηριοποιούνται φοιτητές της εκάστοτε ακαδημίας.

Η συμμετοχή των φοιτητών είναι εθελοντική. Για τις αρμοδιότητες τους ενημερώνονται από το αρμόδιο προσωπικό του κέντρου, οι οποίες εστιάζονται στην βοήθεια και την ενίσχυση των «ανεργών» φοιτητών και σε όσους αντιμετωπίζουν προβλήματα (εργαζόμενοι φοιτητές, και άτομα με ειδικές ανάγκες) στην παρακολούθηση των εισηγήσεων. Η ενίσχυση αναφέρεται στην διάθεση βιβλίων, σημειώσεων ή οδηγιών που αφορούν την ύλη των μαθημάτων.

➤ **Δίκτυο υποστήριξης «Ανεργών» Φοιτητών.** Η υπηρεσία αυτή απευθύνεται στους φοιτητές που εγκαταλείπουν τις σπουδές τους πριν τις ολοκληρώσουν. Οι λόγοι που οι φοιτητές δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τις εισηγήσεις των μαθημάτων και να συμμετέχουν στις εξετάσεις μπορεί να αφορούν προβλήματα υγείας, οικογενειακά ή ζητήματα εργασίας. Η αποχή από την παρακολούθηση των μαθημάτων έχει σαν αποτέλεσμα την ελλιπή ενημέρωση τους για την εξεταστέα ύλη και την μη συμμετοχή τους στις εξετάσεις.

➤ **Θεσμός του Ακαδημαϊκού Συμβούλου.** Ως ακαδημαϊκοί σύμβουλοι επιλέγονται ένα ή δύο μέλη Δ.Ε.Π. (Διδακτικό-Ερευνητικό Προσωπικό) από κάθε τμήμα και ορίζονται κατόπιν Γενικής Συνελεύσεως του εκάστοτε τμήματος. Οι Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι αποτελούν τον σύνδεσμο επικοινωνίας μεταξύ του τμήματος και του Συμβουλευτικού Κέντρου, ενώ παράλληλα είναι τα άτομα με τα οποία οι φοιτητές έρχονται σε επαφή για να ενημερωθούν πληρέστερα για το αντικείμενο των σπουδών τους, τις ακαδημαϊκές τους υποχρεώσεις και τις προοπτικές σε σχέση με το γνωστικό αντικείμενο που σπουδάζουν. Γνωρίζοντας ότι οι καθηγητές μπορούν να επηρεάσουν τους φοιτητές τόσο σε θέματα

βελτίωσης της ακαδημαϊκής τους επίδοσης όσο και σε ζητήματα που σχετίζονται με την μελέτη και την λήψη αποφάσεων. Ο θεσμός επίσης έχει και έναν παράλληλο στόχο που είναι η παρότρυνση για επαφή και χρήση των υπηρεσιών του Συμβουλευτικού Κέντρου από φοιτητές που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην προσωπική και ακαδημαϊκή τους ζωή. Οι ακαδημαϊκοί σύμβουλοι είναι τα άτομα που έρχονται πρώτα σε επαφή οι νεοεισερχόμενοι φοιτητές και κυρίως οι σπουδαστές που αναζητούν στήριξη για την ομαλή προσαρμογή τους στο νέο τους περιβάλλον. Η στήριξη που παρέχεται είναι βασισμένη στις ανάγκες, τις δυνατότητες, τις αξίες και τις πεποιθήσεις των φοιτητών, λαμβάνοντας υπόψη τις επιθυμίες και τα οράματα τους, εκπληρώνοντας τρεις βασικές λειτουργίες:

- 1) την διερεύνηση και διασαφήνιση των αναγκών των φοιτητών
- 2) την βοήθεια που μπορεί να παρέχεται στους φοιτητές ώστε να εξελιχθούν και να ωριμάσουν και
- 3) την υποστήριξη σε δυσκολίες προσαρμογής των σπουδαστών κατά την διάρκεια της ακαδημαϊκής τους ζωής.

Οι ακαδημαϊκοί σύμβουλοι εκπαιδεύονται από αρμόδιο προσωπικό του Συμβουλευτικού Κέντρου για την ανάπτυξη Συμβουλευτικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων. Έρχονται σε επαφή με το Συμβουλευτικό Κέντρο όποτε θέλουν να παραπέμψουν κάποιο φοιτητή είτε όποτε θελήσουν βοήθεια ή ενημέρωση για τον χειρισμό περιστατικών σε περιπτώσεις όπου ο φοιτητής απευθύνεται σε αυτούς και δεν επιθυμούν να ζητήσουν βοήθεια από το Συμβουλευτικό Κέντρο.

-
- **Μαθήματα πρώτων βοηθειών.** Το σεμινάριο αυτό οργανώνεται και διεξάγεται σε συνεργασία με τον Ερυθρό Σταυρό και απευθύνεται σε φοιτητές που ενδιαφέρονται να μάθουν βασικούς τρόπους αντιμετώπισης ατυχημάτων και πρώτων βοηθειών. Το σεμινάριο πραγματοποιείται κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο.
 - **Βασικές γνώσεις σε θέματα ουσιοεξάρτησης και πρόληψης.** Το σεμινάριο διεξάγεται κάθε ακαδημαϊκό έτος και διοργανώνεται σε συνεργασία με τον Τομέα πρόληψης του Κ.Ε.Θ.Ε.Α. Σαν στόχο έχει την έγκυρη και τεκμηριωμένη ενημέρωση για τα ζητήματα ουσιοεξάρτησης , τα αίτια, την αντιμετώπιση τους και την ευαισθητοποίηση των φοιτητών στην πρόληψη της χρήσης ουσιών.
 - **Πενθήμερο πολιτιστικών εκδηλώσεων ως αντιπρόταση στη χρήση ουσιών.** Το πενθήμερο πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον Τομέα Πρόληψης του Κ.Ε.Θ.Ε.Α. τόσο στους φοιτητές της ακαδημαϊκής κοινότητας όσο και στον πληθυσμό της ευρύτερης περιοχής. Στόχος του είναι η προώθηση της πρωτογενής πρόληψης μέσα από την σωστή και επιστημονικά τεκμηριωμένη ενημέρωση σε συνδυασμό με πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες οι οποίες είναι μια «αντι-πρόταση» στην ανία και αδιαφορία των νέων που φαίνεται ότι αποτελεί βασικό παράγοντα στην χρήση ουσιών (Κουνένου & Παπαδάκη, 2007).
 - **Φοιτητική εβδομάδα.** Στόχος της είναι να προωθήσει τον πολιτισμό και την ειρήνη τόσο στην ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και στην ευρύτερη κοινωνία και ενισχύει την προβολή των πολιτιστικών δραστηριοτήτων των φοιτητών. Στην φοιτητική εβδομάδα συμπεριλαμβάνονται εκδηλώσεις πολιτιστικές (θεάτρου,

χορού μουσικής, εικαστικά, έντυπα, φωτογραφίες κ.α.), αθλητικές και γενικότερου προβληματισμού, εκδηλώσεις σε τρέχων κοινωνικά θέματα.

➤ **Διευκόλυνση φοιτητών με ειδικές ανάγκες.** Μια ξεχωριστή δραστηριότητα των Συμβουλευτικών Κέντρων είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων των φοιτητών με ειδικές ανάγκες. Σε συνεργασία με την Πρυτανεία πραγματοποιείται καταγραφή των κτιριακών ρυθμίσεων που χρειάζεται για την διευκόλυνση των μετακινήσεων των ατόμων με κινητικά προβλήματα στα εκπαιδευτικά κτίρια. Ακόμη η χορηγία συσκευών που διευκολύνουν τις σπουδές τους όπως είναι ο φωνητικός αναγνώστης που είναι για τυφλούς φοιτητές και άλλες συσκευές που βοηθούν στην παρακολούθηση των μαθημάτων. Επίσης υπάρχει άμεση επαφή με τους Ακαδημαϊκούς Συμβούλους για θέματα σπουδών και επαγγελματικών προοπτικών των φοιτητών με ειδικές ανάγκες. Για την κινητοποίηση και την ενδυνάμωση της κοινωνικής συμμετοχής στην ακαδημαϊκή τους πορεία διοργανώνονται πολιτιστικές εκδηλώσεις, συζητήσεις και εκδρομές.

➤ **Διευκόλυνση αλλοδαπών φοιτητών.** Η υπηρεσία αυτή αναφέρεται στην στενή συνεργασία με τους αλλοδαπούς φοιτητές και την διοργάνωση τακτικών συναντήσεων τους με σκοπό τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των δυσκολιών τους όσο αυτό είναι εφικτό. Τους διανέμετε δωρεάν βιβλίο μεταφρασμένο στα Αγγλικά και Γαλλικά, περιέχει τις νομικές διατάξεις που τους αφορά άμεσα για την διαμονή και τις σπουδές στην Ελλάδα, για να μην έρθουν αντιμέτωποι με προβλήματα παραμονής. Επίσης διοργανώνονται πολιτιστικές εκδηλώσεις σε συνεργασία με τους αλλοδαπούς φοιτητές τόσο για να αναδείξουν

την παρουσία τους στην ακαδημαϊκή κοινότητα, όσο και για να γνωρίσουν τον πολιτισμό και την ιστορία της Ελλάδας.

➤ **Εθελοντισμός.** Άλλος ένας στόχος των Συμβουλευτικών Κέντρων Φοιτητών είναι η καλλιέργεια του πνεύματος εθελοντισμού και κοινωνικής προσφοράς, αυτό προσεγγίζεται μέσα από ημερίδες και σεμινάρια όπως «Ημέρα Αιμοδοσίας», και οργάνωση τιμητικής εκδήλωσης για «Γιατρούς χωρίς σύνορα» (Κουνένου & Παπαδάκη, 2007).

➤ **Τηλεσυμβουλευτική:** Αποτελεί υπηρεσία που παρέχεται από τα Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών και είναι η εξ αποστάσεως παροχή εξειδικευμένης βοήθειας από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα στην συμβουλευτική. Δεν είναι μια ολοκληρωμένη διαδικασία συμβουλευτικής. Παρά το γεγονός ότι οι πληροφορίες που περιέχουν οι απαντήσεις δίδονται από εξειδικευμένο προσωπικό δεν αποτελούν επίσημη διάγνωση ή γνωμάτευση, δεν προβλέπεται ολοκληρωμένη παροχή συμβουλευτικής και δεν αντικαθιστά την προσωπική επαφή με έναν ειδικό (http://www.hua.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=256&Itemid=91&lang=el).

3.4 Χαρτογράφηση Συμβουλευτικών Κέντρων στον Ελλαδικό χώρο

Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών λειτουργούν ανά την Ελλάδα σε διάφορα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένα Συμβουλευτικά Κέντρα από τα οποία συγκεντρώσαμε πληροφορίες για την ίδρυση τους και την λειτουργία τους.

-
1. **Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών του Εθνικού και Καποδιστριακού Αθηνών:** Ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 1990 και λειτουργεί από τον Ιανουάριο του 1992. Το 2002 έλαβε επίσημα το χαρακτήρα του Εργαστηρίου του Τομέα Ψυχολογίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας με την επωνυμία "Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών" και έκτοτε καλείται να εξυπηρετήσει το σύνολο των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών (Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2011).
 2. **Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών Πανεπιστημίου Κρήτης:** Λειτουργεί από το Σεπτέμβριο του 2003, με σκοπό την ψυχολογική υποστήριξη όλων των φοιτητών του ιδρύματος, την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση της πανεπιστημιακής κοινότητας σε θέματα που αφορούν στον τομέα της ψυχικής υγείας και τη διαμόρφωση μιας γενικότερης πολιτικής ψυχικής υγείας (Πανεπιστήμιο Κρήτης, 2011).
 3. **Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών Χαροκόπειου Πανεπιστημίου:** Το Κέντρο ιδρύθηκε με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου και λειτουργεί από το Σεπτέμβριο του 2001. Σκοπός του είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να αποκτήσουν αυτογνωσία, να αντιμετωπίζουν προσωπικά προβλήματα και δυσκολίες μάθησης, να αποκτήσουν δεξιότητες επικοινωνίας και να προσαρμοστούν ομαλά στην ακαδημαϊκή τους ζωή (Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, 2011).

4. Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων:

Αποτελεί την πρώτη Ελληνική Πανεπιστημιακή Υπηρεσία Ψυχικής Υγείας, η οποία συστάθηκε το 1989 που δημιουργήθηκε στα πλαίσια μιας Πανεπιστημιακής κοινότητας. Σκοπός της λειτουργίας του είναι η πρόληψη σε θέματα ψυχικής υγείας, μέσα από την παροχή συμβουλευτικών - υποστηρικτικών υπηρεσιών σε όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ατομικά ή και ομαδικά. Την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης - ευαισθητοποίησης σε θέματα ψυχικής υγείας. Τη διεξαγωγή επιστημονικών - ερευνητικών δραστηριοτήτων και την συνεργασία με φορείς που έχουν αντίστοιχους στόχους. Το Συμβουλευτικό Κέντρο απευθύνεται σε όλο τον φοιτητικό πληθυσμό του Πανεπιστημίου, ακόμη και έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους, διάστημα για το οποίο διατηρούν τη φοιτητική τους ιδιότητα (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 2011).

5. Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών Πανεπιστημίου Πειραιά: Το

Συμβουλευτικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Πειραιά ιδρύθηκε το 1995, κύριοι αποδέκτες των υπηρεσιών του είναι οι φοιτητές. Ο βασικός τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζουν τα προβλήματα είναι η ατομική και η ομαδική συμβουλευτική. Αποτελεί μια δυναμική διαδικασία επικοινωνίας και διεξάγεται από ειδικευμένους επιστήμονες, στοχεύοντας την βοήθεια του ατόμου σε θέματα που τον απασχολούν. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας ο εξυπηρετούμενος μπορεί να επικοινωνήσει εκφράζοντας

σκέψεις, προβληματισμούς, ανησυχίες, φόβους σε ένα ασφαλές πλαίσιο όπου μπορεί να εκφράσει ότι αισθάνεται και να δηλώσει ότι χρειάζεται βοήθεια (Πανεπιστήμιο Πειραιά, 2011).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ – ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.

4.1 Οργάνωση και διαθέσιμες υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης

Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται αναφορά τόσο στις διαθέσιμες υπηρεσίες που παρέχει το ΤΕΙ Κρήτης, όσο και στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του τμήματος της Κοινωνικής Εργασίας και του τμήματος Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων. Με αυτό τον τρόπο αποσκοπούμε αφενός στο να παραθέσουμε τις υπηρεσίες που βρίσκονται σε λειτουργία στο ΤΕΙ Κρήτης, όπως επίσης και τον σκοπό της λειτουργίας τους και αφετέρου επιδιώκουμε να παρουσιάσουμε τον οδηγό μαθημάτων του κάθε τμήματος, ώστε να πληροφορηθούμε για το κάθε τμήμα ξεχωριστά, εφόσον η επιλογή των δυο τμημάτων έγινε με σκοπό την διαφοροποίηση τους ως προς το αντικείμενο σπουδών.

Κάνοντας μια ιστορική αναδρομή, διαπιστώνουμε ότι η λειτουργία του ΤΕΙ Κρήτης ξεκινά το 1983 και στις μέρες μας αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα ιδρύματα της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης . Στο ΤΕΙ Κρήτης φοιτούν κάθε χρόνο περισσότεροι από 15.000 σπουδαστές και στελεχώνονται με περισσότερα από 350 μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού. Οι Σχολές που συγκαταλέγονται στο ΤΕΙ Κρήτης είναι:

- Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών (Σ.Τ.Ε.Φ.)
- Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας (Σ.Δ.Ο.)
- Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Π.)
- Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας (Σ.Τ.Ε.Γ.)
-

Στο ΤΕΙ Κρήτης, υπάρχουν και αρκετές διαθέσιμες υπηρεσίες, οι οποίες αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση των σπουδαστών. Οι υπηρεσίες αυτές αφορούν κυρίως ακαδημαϊκά θέματα των φοιτητών και οι οποίες είναι, η Κεντρική Βιβλιοθήκη – Βιβλιοθήκη ΣΕΥΠ, το Γραφείο δια βίου εκπαίδευσης, το Γραφείο διαμεσολάβησης, το Γραφείο διασύνδεσης, το Γραφείο πρακτικής άσκησης, η Δομή απασχόλησης και σταδιοδρομίας, η Σπουδαστική μέριμνα, το Τμήμα δημοσίων και διεθνών σχέσεων και η Γραμματεία. Πιο αναλυτικά:

Η Κεντρική Βιβλιοθήκη:

Η λειτουργία της Κεντρικής βιβλιοθήκης έγκειται στην έρευνα, τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την απόκτηση υλικού καθώς και τη πρόσβαση σε πηγές πληροφόρησης που είναι απαραίτητες για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων του ιδρύματος (<http://www.lib.teicrete.gr>).

Η Βιβλιοθήκη ΣΕΥΠ:

Η βιβλιοθήκη της Σ.Ε.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Κρήτης λειτουργεί για την εξυπηρέτηση των σκοπών έρευνας και διδασκαλίας της Σχολής. Το υλικό της καλύπτει ως επί το πλείστον θεματικές ενότητες σχετικές με τις επιστήμες της υγείας όπως : ιατρική, ψυχολογία, ψυχιατρική, κοινωνικές επιστήμες κλπ (<http://www.teicrete.gr/koinerg>).

Το Γραφείο δια βίου εκπαίδευσης:

Το Γραφείο Προσανατολισμού στη Δια Βίου Εκπαίδευση του ΤΕΙ Κρήτης, το οποίο λειτουργεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ενίσχυση και εμπλουτισμός της κεντρικής βιβλιοθήκης του ΤΕΙ Κρήτης» - ΕΠΕΑΕΚ II εδώ και τρία χρόνια, σχεδιάστηκε προκειμένου να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα του εκπαιδευτικού αλλά και ευρύτερα

κοινωνικού χώρου, όπως αυτό διαμορφώνεται στο περιβάλλον της Ενωμένης Ευρώπης και της παγκοσμιοποίησης. Το γραφείο προσφέρει τις υπηρεσίες του στους φοιτητές του ΤΕΙ Κρήτης, οργανώνοντας κατόπιν συνεννοήσεως με φοιτητικούς συλλόγους και υπεύθυνους σπουδών, σεμινάρια γύρω από ποικίλα θέματα, όπως Πρώτες Βοήθειες, ομάδες επικοινωνίας και πολιτισμού, παράθυρο στην Ευρώπη (<http://www.lib.teicrete.gr/diaviou/>).

Το Γραφείο Διαμεσολάβησης:

Το Γ.Δ.Μ. του ΤΕΙ Κρήτης παρέχει όλη την απαραίτητη πληροφόρηση σε κάθε ενδιαφερόμενο προκειμένου να αναπτύξει τις κατάλληλες δεξιότητες για να εισάγει την τεχνολογία του στην αγορά με τους όρους και τις συνθήκες που αυτός επιθυμεί. Από το Γ.Δ.Μ. διοργανώνονται σεμινάρια σε θέματα διαχείρισης της τεχνολογίας σχετικά με τα στοιχεία και τους τρόπους αλλά και την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης εν γένει. Τα σεμινάρια αυτά συχνά συνδιοργανώνονται με φορείς επιχειρηματικότητας (Επιμελητήρια, ΚΕΤΑ) ή άλλους οργανισμούς (ΟΒΙ, Αναπτυξιακούς φορείς, IRC), ενώ παράλληλα υπάρχει η δυνατότητα κατ' ιδίαν πληροφόρησης από στελέχη του Γ.Δ.Μ. (<http://www.liaison.teicrete.gr>).

Το Γραφείο διασύνδεσης:

Το «Γραφείο Διασύνδεσης του ΤΕΙ Κρήτης» υλοποιείται στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο. Σκοπός των συνδιοργανωτών είναι η ενημέρωση φοιτητών και πτυχιούχων,

αλλά και του διοικητικού προσωπικού για ζητήματα που σχετίζονται με τη κινητικότητα Φοιτητών και Πτυχιούχων ΤΕΙ Κρήτης, τη κινητικότητα ερευνητών από και προς την Ευρώπη, τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Χρηματοδότηση και την υποστήριξη επιχειρηματικότητας και συνεργασίας με επιχειρήσεις (<http://www.career.teicrete.gr>) .

Το Γραφείο πρακτικής άσκησης:

Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί θεσμοθετημένο υποχρεωτικό τμήμα των προγραμμάτων σπουδών όλων των Τμημάτων του ΤΕΙ Κρήτης με μεγάλη σπουδαιότητα καθώς φέρνει σε άμεση επαφή τους σπουδαστές με τον εργασιακό χώρο συνδέοντας την εκπαίδευση με τους παραγωγικούς φορείς. Με αυτό τον τρόπο το γραφείο Πρακτικής Άσκησης μπορεί να βοηθήσει τους φοιτητές στην ανεύρεση του κατάλληλου τομέα ώστε να πραγματοποιήσουν την Πρακτική τους Άσκηση (<http://dasta.cs.teicrete.gr>).

Η Δομή απασχόλησης και σταδιοδρομίας:

Το κύριο αντικείμενο του Δ.Α.ΣΤΑ ΤΕΙ Κρήτης είναι η συνένωση, μετεξέλιξη και ο ορθολογισμός των δομών του ΤΕΙ Κρήτης, που αφορούν τη διασύνδεση του με τους παραγωγικούς φορείς και τους φορείς προώθησης της απασχόλησης επίσης τους εκπαιδευτικούς φορείς μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και τους φορείς προώθησης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας(<http://dasta.cs.teicrete.gr>).

Η Σπουδαστική μέριμνα:

Στη σπουδαστική μέριμνα ανήκουν οι παρακάτω υπηρεσίες:

Στέγαση.

Στο Τ.Ε.Ι Κρήτης λειτουργεί η Φοιτητική Εστία του Τ.Ε.Ι. που αποτελείται από 4 κτίρια που βρίσκονται στο χώρο των κεντρικών εγκαταστάσεων. Σε όλα τα κτίρια μπορούν να στεγασθούν 300 φοιτητές.

Σίτιση.

Το Τ.Ε.Ι. Κρήτης παρέχει δωρεάν σίτιση σε 3.500 περίπου φοιτητές του στα εστιατόρια του κεντρικού Τ.Ε.Ι στο Ηράκλειο.

Αθλητισμός.

Το Τ.Ε.Ι. διαθέτει πλήρες Γυμναστήριο. Συχνά διοργανώνονται εσωτερικά πρωταθλήματα μεταξύ των Σχολών, ενώ ομάδες του Τ.Ε.Ι. συμμετέχουν σε Πανελλήνια φοιτητικά πρωταθλήματα.

Εξωσπουδαστικές και ελεύθερες δραστηριότητες.

Στο Τ.Ε.Ι. Κρήτης λειτούργησαν κατά καιρούς με πρωτοβουλία σπουδαστών οι παρακάτω ομάδες, οι περισσότερες από τις οποίες υπάρχουν ακόμη και σήμερα, αρκετά χρόνια μετά από την ίδρυση τους, όπως η Ραδιοφωνική, Θεατρική, Σκακιστική, Μουσική, Οικολογική, Φωτογραφική, Ορειβατική, η Κινηματογραφική ομάδα και η Λέσχη μοτοσικλετιστών.

Ασφάλιση – υγειονομική περίθαλψη.

Το Τμήμα Περίθαλψης και Κοινωνικής Μέριμνας (Ιατρείο) του ΤΕΙ εκδίδει σπουδαστικό βιβλιário περίθαλψης για την κάλυψη της Νοσοκομειακής, Ιατροφαρμακευτικής και Οδοντιατρικής περίθαλψης των ανασφάλιστων σπουδαστών,

αυτών δηλαδή που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικό φορέα των γονέων τους ή όσων

δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τυχόν υπάρχον οικογενειακό βιβλιάριο λόγω απόστασης.

Σπουδαστικός σύλλογος.

Στο Τμήμα λειτουργεί επίσημα αναγνωρισμένος Σύλλογος σπουδαστών. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου εκλέγεται κατά τις σπουδαστικές εκλογές, τον Απρίλιο κάθε έτους. Εκπρόσωποι των σπουδαστών ορίζονται από τον Σύλλογο, μετέχουν με ψήφο σε όλα τα όργανα διοίκησης του Τμήματος (<http://www.teicrete.gr>).

Το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων ΤΕΙ Κρήτης:

Το πρόγραμμα Δια Βίου Μάθηση / Erasmus (Lifelong Learning Program/ LLP), είναι ένα Ευρωπαϊκό Εκπαιδευτικό πρόγραμμα που δίνει την ευκαιρία στους φοιτητές να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους ή της πρακτικής τους άσκησης, σε ένα Ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Ευρώπης, με πλήρη ακαδημαϊκή αναγνώριση. Με αυτό τον τρόπο οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκμεταλλευτούν αυτή την ευκαιρία και να ζήσουν στο εξωτερικό, να κάνουν νέους φίλους, να γνωρίσουν άλλους πολιτισμούς, ήθη και έθιμα, να βελτιώσουν τις ξένες γλώσσες που γνωρίζουν ή να μάθουν καινούργιες. Επιπλέον, μπορούν να δημιουργήσουν νέες προοπτικές για τη συνέχεια των σπουδών τους και την επαγγελματική τους εξέλιξη(<http://www.teicrete.gr>).

Η Γραμματεία:

Στο τμήμα κάθε σχολής λειτουργεί η Γραμματεία για την εξυπηρέτηση των σπουδαστών σε διάφορα διαδικαστικά και ακαδημαϊκά θέματα.

4.2 Προγράμματα σπουδών που εφαρμόζονται κατά την εκπαίδευση στο ΤΕΙ Κρήτης.

Ο πληθυσμός στόχος της συγκεκριμένης μελέτης είναι οι φοιτητές των σχολών ΣΕΥΠ-ΣΤΕΦ . Αντίστοιχα επιλέχθηκαν τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας και Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων, με σκοπό την διαφοροποίηση τους ως προς το αντικείμενο σπουδών. Γι' αυτό το λόγο, είναι απαραίτητο να παραθέσουμε ορισμένες πληροφορίες που θα ήταν σημαντικό να γνωρίζουμε, για το κάθε τμήμα ξεχωριστά.

- ***Το τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων:***

Ιστορικά, το τμήμα αυτό ιδρύθηκε πρόσφατα, καθώς λειτούργησε για πρώτη φορά το Σεπτέμβριο του 1999. Ο νέος που θα επιλέξει να φοιτήσει σε αυτό το τμήμα θα πρέπει να γνωρίζει ότι θα είναι απαραίτητο να επιλέξει μια από τις δυο ειδικότητες τον τομέα Πληροφορικής και τον τομέα Τηλεπικοινωνιών και πολυμέσων. Όλοι όμως οι σπουδαστές υποχρεούνται να αποκτήσουν ένα ελάχιστο πυρήνα γνώσεων σε όλες τις μείζονες γνωστικές περιοχές του κλάδου.

Στη σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών, περιλαμβάνονται τα τμήματα, Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων, Πολιτικών Δομικών Έργων, Ηλεκτρολογίας, Μηχανολογίας, Ηλεκτρονικής (εδρεύει στα Χανιά), Φυσικών Πόρων (εδρεύει στα

Χανιά), Μουσικής Τεχνολογίας και ακουστικής (εδρεύει στο Ρέθυμνο), και το Γενικό Τμήμα Θετικών Επιστημών.

Το Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων του ΤΕΙ Κρήτης είναι εκείνο που καλύπτει τον χώρο της Πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών και των πολυμέσων. Καθοριστικής σημασίας τομέων στη διαμορφωμένη κοινωνία των πληροφοριών. Οι νέοι οι οποίοι φοιτούν σε αυτό το τμήμα έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν αφ' ενός σφαιρική παιδεία γύρω από τις νέες τεχνολογίες και αφ' ετέρου την απαιτούμενη εξειδίκευση ώστε να καλύψουν άμεσα τις ανάγκες μιας πολύ μεγάλης και δυναμικά αναπτυσσόμενης αγοράς εργασίας. Η αγορά στην οποία απευθύνεται αυτό το τμήμα, περιλαμβάνει επιχειρήσεις και εταιρείες εφαρμογών προϊόντων πληροφορικής λογισμικού, εταιρείες παροχής internet, τηλεφωνίας, κλπ.

Επιπλέον, στο πρόγραμμα σπουδών συμπεριλαμβάνονται μαθήματα που διακρίνονται Γενικής Υποδομής, Ειδικής Υποδομής, Ειδικότητας και Διοίκησης, Οικονομίας, Νομοθεσίας και Ανθρωπιστικών σπουδών. Επίσης, διακρίνονται σε Υποχρεωτικά, Επιλογής Υποχρεωτικά και Προαιρετικά.

Το εύρος των μαθημάτων που διδάσκονται οι φοιτητές του συγκεκριμένου τμήματος αφορούν, τη θεωρητική διδασκαλία μαθημάτων, τις πρακτικές, φροντιστηριακές ή εργαστηριακές ασκήσεις σε χώρους εργασίας που αποσκοπούν στην εμπέδωση και εφαρμογή της θεωρίας και την απόκτηση επαγγελματικών ικανοτήτων. Επιλέον πραγματοποιούνται σεμινάρια, επισκέψεις σε παραγωγικές εγκαταστάσεις και άλλες

ανάλογες δραστηριότητες. Στο τέλος των σπουδών τους εκπονείται η πτυχιακή εργασία, και πραγματοποιείται πρακτική άσκηση στο επάγγελμα (<http://www.epp.teicrete.gr>).

- ***Το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας:***

Το Τμήμα ιδρύθηκε τη δεκαετία του 1970 και ανήκει στη Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του ΤΕΙ Κρήτης, είναι από τα παλαιότερα τμήματα στην Ελλάδα. Η Σ.Ε.Υ.Π., περιλαμβάνει τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας και Νοσηλευτικής. Οι σπουδαστές που φοιτούν στο τμήμα έχουν τη δυνατότητα μέσα από ένα ευρύ πρόγραμμα σπουδών να αποκτήσουν θεωρητικές γνώσεις όσον αφορά τη σύγχρονη κοινωνική εργασία, με τη συστηματική πρακτική εκπαίδευσή τους σε πραγματικούς χώρους άσκησης του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού. Κάθε χρόνο εγγράφονται στο Τμήμα περίπου 180 νέοι φοιτητές. Σύμφωνα με στοιχεία του 2007 στο Τμήμα φοιτούν συνολικά 842 σπουδαστές, ενώ έχουν αποφοιτήσει 1087 φοιτητές.

Η εκπαίδευση που παρέχει το τμήμα στους σπουδαστές, χαρακτηρίζεται από την εξειδίκευση στο αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας με τα μαθήματα της ειδικότητας, τη διεπιστημονική προσέγγιση στην Κοινωνική Εργασία με ένα σύνολο μαθημάτων που καλύπτουν άλλα συναφή γνωστικά πεδία, και την πρακτική άσκηση στο επάγγελμα. Η πρακτική άσκηση προετοιμάζει τους φοιτητές για την μετέπειτα εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων στο επάγγελμά τους.

Είναι χαρακτηριστικό, αντίθετα με άλλα ακαδημαϊκά προγράμματα, τα οποία οι φοιτητές μπορούν να ολοκληρώσουν επιτυχώς σημειώνοντας καλές επιδόσεις στο πλαίσιο μιας τάξης ή ενός πειραματικού εργαστηρίου, η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία, όπως και σε άλλες επιστήμες που έχουν ως άμεσο αντικείμενο τον άνθρωπο

(ιατρική, νοσηλευτική, κλπ) απαιτεί εφαρμογή της γνώσης και των δεξιοτήτων των φοιτητών σε πραγματικές κοινωνικές συνθήκες, φέρνοντάς τους σε συνεχή επαφή και αλληλεπίδραση με τα άτομα, τις κοινωνικές ομάδες, την κοινότητα. Αποτελεί καθοριστικής σημασίας το γεγονός ότι οι φοιτητές έρχονται σε επαφή, ουσιαστικά με τους πραγματικούς χώρους του επαγγέλματος, καθώς με αυτό τον τρόπο είναι προετοιμασμένοι έχοντας παράλληλα μια ξεκάθαρη εικόνα για αυτό που πρόκειται να αντιμετωπίσουν μετά το τέλος των σπουδών τους.

Στους σπουδαστές του τμήματος, παρέχονται σύγχρονες γνώσεις που θα τους διασφαλίζουν επιτυχή επιστημονική και επαγγελματική δραστηριότητα, στο πλαίσιο των μεταβαλλόμενων κοινωνικών αναγκών και της ραγδαίας αναπτυσσόμενης επιστήμης και τεχνολογίας. Επίσης, προωθείται και η διεξαγωγή της έρευνας, η οποία συμβάλλει στην πρόοδο της Κοινωνικής Εργασίας ως εφαρμοσμένης κοινωνικής επιστήμης, αλλά και στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας.

Κατά τη διάρκεια των Α' και Β' εξαμήνων οι φοιτητές διδάσκονται μαθήματα Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών από τις οποίες αντλεί γνώσεις η Κοινωνική

Εργασία, Πληροφορική και εισαγωγικά μαθήματα της Κοινωνικής Εργασίας. Στα εξάμηνα που ακολουθούν διδάσκονται μαθήματα Θεωρίας και Μεθοδολογίας της Κοινωνικής Εργασίας, Οργάνωσης και Διοίκησης Κοινωνικών Υπηρεσιών, Κοινωνικής Πολιτικής, Κοινωνικού Σχεδιασμού, Κοινωνικής Έρευνας, καθώς και μαθήματα που βοηθούν στην κατανόηση των μαθημάτων ειδικότητας. Κατά τη διάρκεια των Δ', Ε', ΣΤ'

και Ζ' εξαμήνων πραγματοποιείται η Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία. Η «Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία» παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα να συνδέσουν τη θεωρητική γνώση με την πράξη και να αναπτύξουν την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας στα πλαίσια μιας Κοινωνικής Υπηρεσίας-Οργάνωσης. Οι φοιτητές υποστηρίζονται και καθοδηγούνται μέσω της ομαδικής εποπτείας από επόπτη εκπαιδευτικό (<http://www.teicrete.gr/tei/seyp.htm>).

4.3 Πρόταση ίδρυσης και λειτουργίας Συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής Υπηρεσίας στο ΤΕΙ Κρήτης.

Η παρακάτω πρόταση είχε προσκομισθεί και συσταθεί από την κα Καλαϊτζακη καθηγήτρια της ΣΕΥΠ και δεν έχει υλοποιηθεί μέχρι σήμερα.

Από το τμήμα Περίθαλψης και Κοινωνικής Μέριμνας του ΤΕΙ Κρήτης προτάθηκε η ίδρυση και λειτουργία ,μιας υπηρεσίας με ονομασία « Συμβουλευτική και Ψυχοκοινωνική Υπηρεσία». Η υπηρεσία αυτή θα παρέχει ψυχοκοινωνική υποστήριξη, συμβουλευτικές υπηρεσίες τόσο στους φοιτητές του ΤΕΙ Ηρακλείου

συμπεριλαμβανομένου και τους σπουδαστές με αναπηρίες όσο και στο προσωπικό του ιδρύματος, οι υπηρεσίες θα προφέρονται χωρίς την καταβολή χρηματικού ποσού. Σκοπός αυτής της υπηρεσίας θα είναι η διερεύνηση, η αξιολόγηση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των εξυπηρετούμενων, η παροχή άμεσης ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και

τέλος η παραπομπή αυτών που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας σε φορείς ανάλογους με τις ανάγκες τους.

Παρά τις σχετικές προτάσεις που έγιναν παλαιότερα για την ίδρυση μιας τέτοιας υπηρεσίας δεν ήταν εφικτή μέχρι σήμερα. Η ίδρυση και λειτουργία της συγκεκριμένης υπηρεσίας στο TEI Κρήτης θεωρείται σημαντική διότι θα αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα πολυάριθμα και πολύπλοκα ψυχοκοινωνικά προβλήματα των φοιτητών που αντιμετωπίζουν κατά την διάρκεια της φοίτησης τους, όπως και των σπουδαστών με αναπηρία.

Έρευνες που έχουν διεξαχθεί στο TEI Κρήτης οι οποίες αναδεικνύουν τα πολυάριθμα και σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά την διάρκεια της φοιτητικής τους ζωής. Τα αποτελέσματα αυτών ανέδειξαν υψηλά ποσοστά βίας στις συντροφικές τους σχέσεις. Επίσης έντονο άγχος που επηρεάζει την αυτοπεποίθηση των φοιτητών, την απόδοση τους στις σπουδές, και τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Την αυξημένη κατανάλωση εθιστικών ουσιών.

Οι φοιτητές με αναπηρία αντιμετωπίζουν καθημερινά προβλήματα κατά το διάστημα της φοιτητικής τους ζωής, για τα οποία δεν υπάρχει σχετική υποδομή και στελέχωση υπηρεσιών για την αντιμετώπισή τους

Η ίδρυση της Συμβουλευτικής και Ψυχοκοινωνικής Υπηρεσίας θεωρείται καθοριστική για την ποιότητα ζωής της φοιτητικής κοινότητας. Οι στόχοι αυτής της υπηρεσίας θα περιλαμβάνει πρόληψη, παρέμβαση και παραπομπή των εξυπηρετούμενων. Διεξαγωγή ερευνών που θα αποσκοπούν σε νέα μοντέλα παρέμβασης ανάλογα με τις

ανάγκες των εξυπηρετούμενων. Όπως επίσης ευαισθητοποίηση τόσο της εκπαιδευτικής κοινότητας όσο και τοπικής κοινωνίας.

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ
ΜΕΡΟΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.

5.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφεται αρχικά η μεθοδολογία της έρευνας όπου αναλύονται ο σκοπός και οι στόχοι της μελέτης μας , τα ερευνητικά ερωτήματα και οι υποθέσεις ,το πεδίο μελέτης, πώς έγινε η δειγματοληψία, η κατασκευή του ερευνητικού εργαλείου ,οι θεματικές ενότητες που περιλαμβάνει το ερωτηματολόγιο που φτιάχτηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας, οι τεχνικές συλλογής στοιχείων ,η κωδικοποίηση των ερωτηματολογίων, οι δυσκολίες αποπεράτωσης της έρευνας και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε πίνακες. Έπειτα περιλαμβάνονται τα στατιστικά αποτελέσματα της έρευνας σε συνάρτηση με τους πίνακες, και τέλος ακολουθεί η συζήτηση των αποτελεσμάτων και τα συμπεράσματα .

5.2 Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι, η διερεύνηση των αναγκών του φοιτητικού πληθυσμού κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους με τελικό στόχο την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση τόσο των σπουδαστών, όσο και των εκπαιδευτικών, για τη δημιουργία ενός συμβουλευτικού κέντρου στο ΤΕΙ Κρήτης.

Οι επιμέρους στόχοι εστιάζουν στη διερεύνηση των ψυχοκοινωνικών αναγκών των φοιτητών που προκύπτουν μέσα από την έρευνα μας , καθώς επίσης και τις στάσεις και τις αντιλήψεις τους ως προς τη δημιουργία ενός συμβουλευτικού κέντρου. Την επιρροή που πιθανόν να ασκεί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα σπουδών, σε σπουδαστές ανθρωπιστικών και θετικών επαγγελμάτων (ΣΕΥΠΙ-ΣΤΕΦ), το οποίο θα διερευνηθεί από τις απαντήσεις του δομημένου ερωτηματολογίου. Και τέλος στην ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των αρμοδίων για τη δημιουργία συμβουλευτικού κέντρου.

5.3 Ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις εργασίας

- ❖ Διαφοροποιείται η αξιοποίηση των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου από τους φοιτητές ανάλογα με το φύλο; Οι φοιτήτριες θα αξιοποιούσαν περισσότερο τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου από τους φοιτητές

- ❖ Διαφοροποιούνται οι προκαταλήψεις για τα άτομα που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου ανάλογα με το φύλο; Οι φοιτήτριες είναι λιγότερο προκατειλημμένες στην αξιοποίηση των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου, σε σχέση με τους φοιτητές.
- ❖ Διαφοροποιείται η αναγκαιότητα δημιουργίας ενός Συμβουλευτικού Κέντρου από τους φοιτητές ως προς τη Σχολή φοίτησης; Οι φοιτητές που σπουδάζουν στην ΣΕΥΠ θεωρούν αναγκαία τη δημιουργία ενός Συμβουλευτικού Κέντρου σε σχέση με τους φοιτητές της ΣΤΕΦ.

-
- ❖ Διαφοροποιούνται οι λόγοι που θα χρησιμοποιούσαν οι φοιτητές ένα Συμβουλευτικό Κέντρο ανάλογα με τον τόπο μόνιμης διαμονής; Οι φοιτητές που ζουν μόνιμα σε χωριό θα χρησιμοποιούσαν τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου για τις δυσκολίες προσαρμογής στη φοιτητική ζωή και ότι αυτή συνεπάγεται σε σχέση με τους φοιτητές που ζουν μόνιμα σε πόλη.
 - ❖ Διαφοροποιείται η κάλυψη των αναγκών των φοιτητών από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών με βάση το φύλο; Οι ανάγκες των φοιτητριών καλύπτονται από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών σε σχέση με τους φοιτητές.
 - ❖ Διαφοροποιούνται οι απόψεις για την αναγκαιότητα δημιουργίας Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών με βάση την ηλικιακή ομάδα στην οποία ανήκουν οι φοιτητές; Οι φοιτητές της ηλικιακής ομάδας 18-25 θεωρούν περισσότερο αναγκαία τη δημιουργία Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών σε σχέση με τους φοιτητές που ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες 26-33, 34-41, 42-49.
 - ❖ Διαφοροποιείται το φύλο των σπουδαστών σε σχέση με την σχολή φοίτησης τους; Οι φοιτήτριες είναι περισσότερες στην ΣΤΕΦ και στην ΣΕΥΠ από τους φοιτητές.

5.4 Πεδίο μελέτης

Ως πεδίο μελέτης ορίστηκαν οι φοιτητές δύο συγκεκριμένων σχολών στο ΤΕΙ Κρήτης. Ο πληθυσμός αναφοράς της συγκεκριμένης μελέτης είναι οι φοιτητές δύο σχολών: της σχολής ΣΕΥΠ και της σχολής ΣΤΕΦ. Τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας και Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων, επιλέχθηκαν αντίστοιχα με σκοπό την διαφοροποίηση τους ως προς το αντικείμενο σπουδών τους.

5.5 Δειγματοληψία

Η επιλογή του δείγματος έγινε σύμφωνα με τη δειγματοληψία ευκολίας, ως προς τη σχολή και το τμήμα φοίτησης. Το δείγμα μας περιλαμβάνει N=293 φοιτητές από δύο τμήματα των αντίστοιχων σχολών (ΣΕΥΠ -ΣΤΕΦ), N=143 φοιτητές Κοινωνικής Εργασίας και N=145 φοιτητές Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων.

5.6 Τεχνικές συλλογής στοιχείων

Πραγματοποιήθηκε η ποσοτική έρευνα μέσω ερωτηματολογίων. Το κύριο εργαλείο της ποσοτικής έρευνας μας είναι το ερωτηματολόγιο (Δαρβίρη, 2009). Η συλλογή των απαντήσεων έγινε μέσω της απευθείας συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων μετά τη διανομή τους σε ομαδικό πλαίσιο.

5.7 Κατασκευή Ερευνητικού εργαλείου

Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήσαμε για την σύνταξη του ερωτηματολογίου διαμορφώθηκαν με βάση την ανασκόπηση σχετικών ερευνών από όπου αντλήσαμε την κεντρική ιδέα των ερωτημάτων .

5.8 Εργαλείο έρευνας

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τρεις θεματικές ενότητες :

α) **Κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά** : φύλο , ηλικία, διαμονή , οικογενειακή κατάσταση, έχετε αδέρφια, αριθμός αδελφών, κυριότερη πηγή οικονομικής υποστήριξης, οικογενειακή κατάσταση γονέων, εκπαιδευτικό επίπεδο γονέων. Ο άξονας των ερωτημάτων της παραπάνω ενότητας αντλήθηκε από σχετική έρευνα των Ευσταθίου, Ευθυμίου, Καλαντζί –Αζίζι (2007) «Πανελλήνια επιδημιολογική έρευνα Ψυχικής Υγείας στο φοιτητικό πληθυσμό».

β) **Ζητήματα που σχετίζονται με τις σπουδές**: Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει το τμήμα και το έτος σπουδών. Την επιλογή του τμήματος και την ικανοποίηση των φοιτητών από αυτή τους την επιλογή. Τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης τους και σε ποιους απευθύνονται για την επίλυση τους και τέλος τη συχνότητα και την ικανοποίηση τους από την αξιοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών του ΤΕΙ. Η δόμηση των ερωτημάτων βασίστηκαν σε σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τους Ευκλείδη, Α. , Μητσοπούλου , Χ. , Κούρτης , Σ. , Χρηστίδης , Δ. (2001) «Έρευνα για την καταγραφή των προβλημάτων ένταξης και προσαρμογής των φοιτητών με αναπηρίες ή παθήσεις του Α.Π.Θ στην πανεπιστημιακή κοινότητα και γενικότερα στην κοινωνία».

γ) **Η κοινωνική ζωή των φοιτητών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους**: Σε αυτή την ενότητα συμπεριλαμβάνονται οι ατομικές συνήθειες και τα κοινωνικά ενδιαφέροντα των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους. Επίσης η κατάσταση της σωματικής υγείας και της ψυχικής τους διάθεσης και τέλος αναγκαιότητα δημιουργίας και χρήσης των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών . τα ζητήματα της ενότητας αυτής συντάχθηκαν με βάση το Εθνικό Κέντρο τεκμηρίωσης και πληροφόρησης για τα ναρκωτικά. Δείκτης αίτησης θεραπείας για το αλκοόλ (2010). Βοηθητικά ερωτήματα για την έρευνα της πτυχιακής μας (Καλαιτζάκη, 2010) και τέλος την πτυχιακή εργασία της Μαχαιράκη που πραγματοποιήθηκε το 2006, «Ανάγκες και προβλήματα των σπουδαστών του ΤΕΙ Ηρακλείου. Στάσεις τους στην πιθανή δημιουργία ενός Συμβουλευτικού Κέντρου».

5.9 Στατιστική ανάλυση

Η επεξεργασία και η ανάλυση των στοιχείων που συλλέχθηκαν πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια του στατιστικού πακέτου SPSS έκδοση 17.0. Για την στατιστική ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν οι στατιστικοί έλεγχοι t-test για τον έλεγχο της συσχέτισης μιας ποσοτικής και μίας ποιοτικής μεταβλητής και (χ^2) chi-square test για τον έλεγχο της συσχέτισης δύο ποιοτικών μεταβλητών. Για την περιγραφή των πινάκων χρησιμοποιήθηκαν πίνακες συχνοτήτων, κυκλικά γραφήματα και ραβδογράμματα. Επίσης έγιναν ομαδοποιήσεις των απαντήσεων στις παρακάτω ερωτήσεις για τη δημιουργία τόσο των συσχετίσεων, όσο και την περιγραφή των πινάκων συχνοτήτων:

- Στην ηλικία με τις εξής ομάδες: 18-25, 26-33, 34-41, 42-49.
- Στην ερώτηση «πόσα αδέρφια έχετε» με τις εξής κατηγορίες 0 αδέρφια, 1-2 αδέρφια, 3> αδέρφια.

-
- Μορφωτικό επίπεδο γονέων με τις εξής ομάδες :δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο, ανώτερη σχολή, ανώτατη σχολή.
 - Επάγγελμα γονέων στις εξής κατηγορίες : έμποροι-πωλητές-πρόσωπα που δεν έχουν επάγγελμα αυτοί που ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών, επιστήμονες-ελεύθεροι επαγγελματίες, ασχολούνται με τη γεωργία, υπάλληλοι γραφείου, τεχνίτες-εργάτες, ένοπλες δυνάμεις, διευθυντές και ανώτερα διοικητικά στελέχη.
 - Έτος σπουδών στις εξής ομάδες: 1-5 έτος, 6-10 έτος.
 - Πόσα τσιγάρα περίπου καπνίζετε στις εξής ομάδες : από 1-20, 21-40 τσιγάρα.
 - Αν ναι, πόσα τσιγάρα καπνίζατε την ημέρα στις εξής ομάδες: 1-20, 21-40, 41-50 τσιγάρα.

5.10 Εκτίμηση δυσκολιών για την πραγματοποίηση της μελέτης

Κατά την υλοποίηση της έρευνας και τη συγγραφή του θεωρητικού μέρους συναντήσαμε τις παρακάτω δυσκολίες:

- Δυσκολίες προσέγγισης καθηγητών της ΣΤΕΦ για την πρόσβασή μας στις αίθουσες, για την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων μας.
- Δυσανασχέτηση των φοιτητών για τον όγκο του ερωτηματολογίου.
- Ελλιπή βιβλιογραφία στην κεντρική βιβλιοθήκη καθώς και στην βιβλιοθήκη της ΣΕΥΠ σχετικά με το θέμα της μελέτης μας.
- Δυσκολία πρόσβασης σε βιβλιοθήκες εκτός Ηρακλείου για την ανεύρεση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Δυσκολία στην ξενόγλωσση βιβλιογραφία, λόγω έλλειψη γνώσεων αγγλικής ορολογίας.

5.11 Ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν

Η μελέτη πραγματοποιήθηκε σε ομαδικό πλαίσιο στο φυσικό περιβάλλον του φοιτητικού πληθυσμού δεν προέκυψαν ηθικά ζητήματα εφόσον τηρήθηκε η ανωνυμία και η εχεμύθεια κατά την διάρκεια της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΑΝΑΛΥΣΗ- ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ
Πίνακας 6.1: Δημογραφικά χαρακτηριστικά φοιτητών

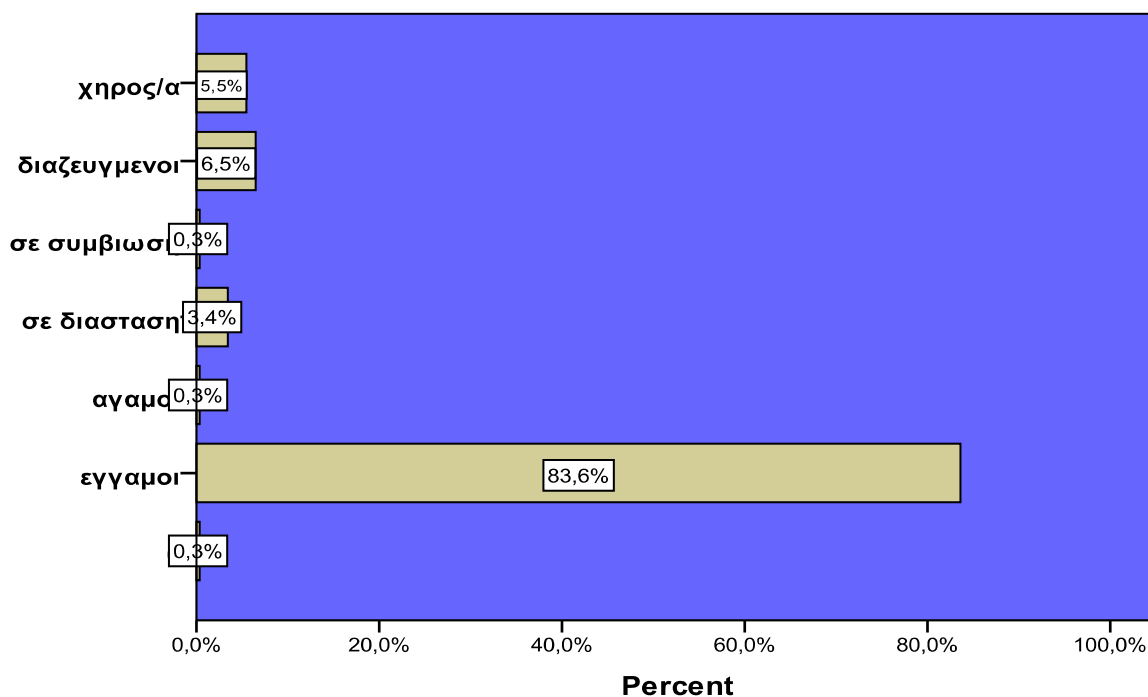
N=293	N	%
ΦΥΛΟ	122	41.6
ΑΝΔΡΕΣ	122	41.6
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	171	58.4
ΗΛΙΚΙΑ		
18-25	265	91.1
26-33	20	6.9
34-41	3	1
42-49	3	1
ΤΟΠΟΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ		
ΧΩΡΙΟ	66	22.5
ΚΩΜΟΠΟΛΗ	41	14
ΠΟΛΗ	186	63.5
ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ	21	7.2
ΣΥΓΚΑΤΟΙΚΟ	26	8.9
ΜΟΝΟΣ/Η	186	63.5
ΓΟΝΕΙΣ	43	14.7
ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ	9	3.1
ΑΛΛΟ	8	2.7
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ		
ΑΓΑΜΟΣ	276	94.2
ΕΓΓΑΜΟΣ	8	2.7
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ	3	1
ΣΥΜΒΙΩΣΗ ΜΕ ΣΥΝΤΡΟΦΟ	6	2
ΕΧΕΤΕ ΑΔΕΛΦΙΑ		
ΝΑΙ	266	90.8
ΟΧΙ	27	9.2
ΑΝ ΝΑΙ ΠΟΣΑ		
0 αδέρφια	3	1.1
1-2 αδέρφια	237	89.1
3> αδέρφια	26	9.8
ΕΡΓΑΣΙΑ-ΣΠΟΥΔΕΣ		
ΝΑΙ	75	25.6
ΟΧΙ	218	74.4
ΚΥΡΙΟΤΕΡΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΗΓΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ		
ΑΠΟ ΓΟΝΕΙΣ	252	86
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	32	10.9
ΥΠΟΤΡΟΦΙΑ	1	0.3
ΑΛΛΟ	6	2

Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε συμπληρώθηκαν 293 ερωτηματολόγια ,από τα οποία τα 122 συμπλήρωσαν άνδρες με ποσοστό 41.6% και τα 171 από γυναίκες, με ποσοστό 58.4%. Από αυτούς στην πλειοψηφία ήταν το 91.1% ηλικίας 18-25 ετών , το

63.5% έχει ως τόπο μόνιμης κατοικίας την πόλη, ενώ 22.5% το χωριό. Κατά την διάρκεια των σπουδών τους διαμένει το μεγαλύτερο ποσοστό 63.5% μόνοι. Όσο αφορά την οικογενειακή τους κατάσταση το 94.2% από τους φοιτητές είναι άγαμοι ενώ ένα μικρό ποσοστό το 2.7% δηλώνουν είναι έγγαμοι. Ακόμη το 90.8% από τους φοιτητές δήλωσε ότι έχει αδέρφια. Στο ερώτημα για τον αριθμό των αδελφών απάντησαν οι περισσότεροι το 89.1% ότι έχουν 1-2 αδέρφια. Στην ερώτηση αν εργάζονται κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους δήλωσαν το 74.4% ότι δεν εργάζεται και η κυριότερη οικονομική πηγή υποστήριξης που παρέχεται στους φοιτητές προέρχεται από τους γονείς με ποσοστό 86%.

Γράφημα 6.2: Οικογενειακή κατάσταση γονέων

Οικογενειακή Κατάσταση Γονέων

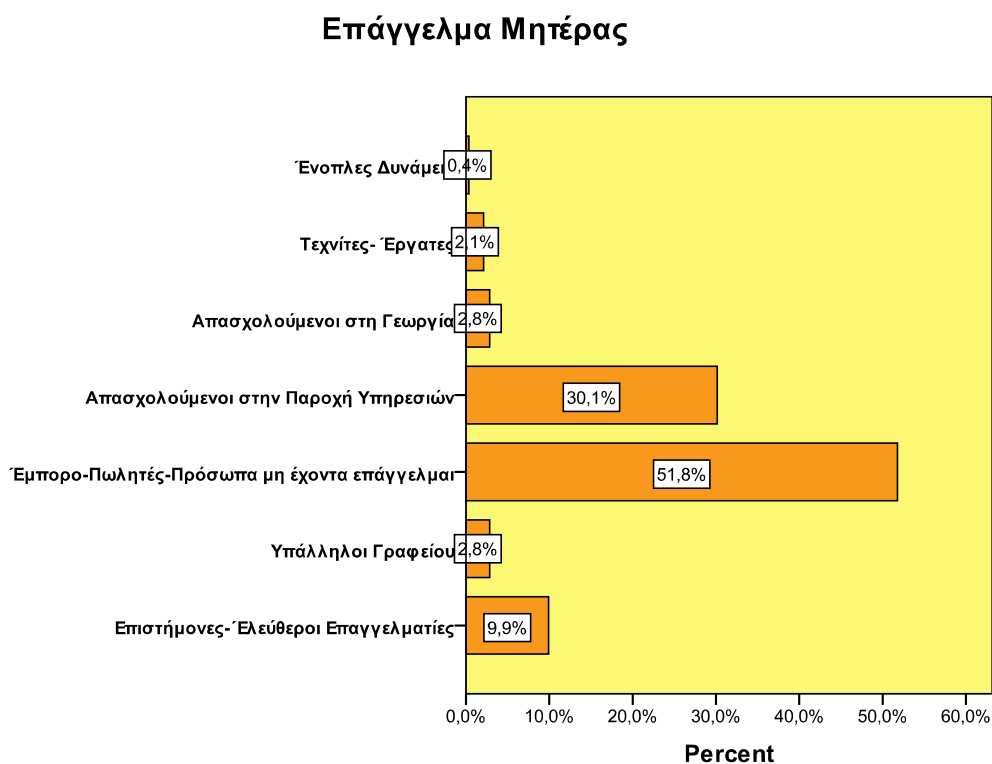

Στο ερώτημα για την οικογενειακή κατάσταση των γονέων η πλειοψηφία δηλ.το 83.6% απάντησε ότι οι γονείς του είναι έγγαμοι, το 6.5% ότι είναι διαζευγμένοι.

Πίνακας 6.3: Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων

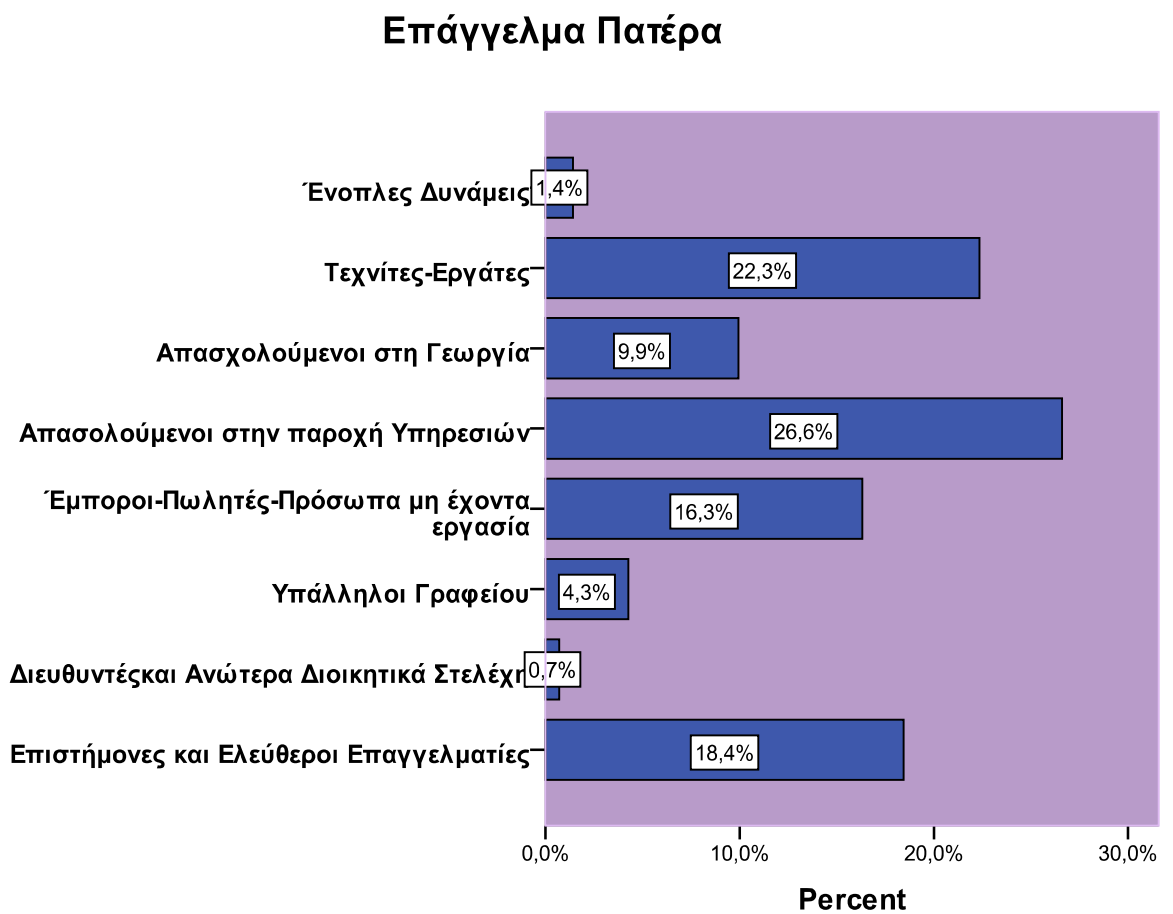
N=293	N	%
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΑΤΕΡΑ		
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	49	16.7
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	49	16.7
ΛΥΚΕΙΟ	85	29
ΑΝΩΤΕΡΗ ΣΧΟΛΗ	56	19.1
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ	54	18.4
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ-ΜΗΤΕΡΑΣ		
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	43	14.7
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	49	16.7
ΛΥΚΕΙΟ	124	42.3
ΑΝΩΤΕΡΗ ΣΧΟΛΗ	39	13.3
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ	38	13

Στην ερώτηση για το επίπεδο εκπαίδευσης του πατέρα δήλωσαν οι περισσότεροι ότι οι πατέρες τους είναι απόφοιτοι Λυκείου το 29%, και αντίστοιχα οι περισσότεροι δήλωσαν το ίδιο επίπεδο εκπαίδευσης και για τις μητέρες τους με ποσοστό που ανέρχεται στο 42.3%.

Γράφημα 6.4: Επάγγελμα Μητέρας

Στην ερώτηση για το επάγγελμα μητέρας απάντησαν οι περισσότεροι ότι το 51.8% είναι έμποροι , πωλητές , πρόσωπα που δεν έχουν επάγγελμα αξίζει να σημειωθεί και το 30.1% που ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών.

Γράφημα 6.4.1: Επάγγελμα Πατέρα

Στην ερώτηση για το επάγγελμα πατέρα απάντησαν ότι απασχολούνται στην πλειοψηφία τους οι πατέρες τους στην παροχή υπηρεσιών με ποσοστό 26.6%, και ότι ένα αξιόλογο ποσοστό το 22.3% είναι τεχνίτες-εργάτες.

Πίνακας 6.5: Ζητήματα που σχετίζονται με τις σπουδές

N=293	N	%
Σχολή φοίτησης		
Σ.Ε.Υ.Π	143	49.7
Σ.Τ.Ε.Φ	145	50.3
Τμήμα φοίτησης		
Εφαρμοσμένη Πληροφορική και Πολυμέσα	147	50.2
Κοινωνικής Εργασίας	146	49.8
Έτος σπουδών		
1 έως 5 έτος	260	92.9
6 έως 10 έτος	20	7.1
Ποιο από τα παρακάτω σας οδήγησε στην επιλογή του Τμήματος :		
Το αντικείμενο της σχολής ήταν μέσα στα ενδιαφέροντά μου	226	77.4
Με βάση την πόλη	8	2.7
Με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση	28	9.6
Τυχαία επιλογή	25	8.6
Άλλο	5	1.7
Πόσο ευχαριστημένοι είστε από το τμήμα στο οποίο σπουδάζετε;		
Καθόλου	2	0.7
Λίγο	52	17.9
Αρκετά	196	67.4
Πολύ	41	14.1
Αξιολογήστε το βαθμός δυσκολίας του Τμήματος στο οποίο σπουδάζετε;		
Καθόλου		
Λίγο	0	0
Αρκετά	28	9.6
Πολύ	163	55.6
	100	34.1
Πόσες ημέρες περίπου την εβδομάδα παρακολουθείτε τα μαθήματα;		
Καμία	5	1.7
1-2	45	15.4
3-4	135	46.1
Καθημερινά	107	36.5
Πόσο χρόνο αφιερώνετε για την μελέτη των μαθημάτων;		
Καθόλου	11	3.8
Λίγο	128	43.8
Αρκετά	130	44.5
Πολύ	23	7.9

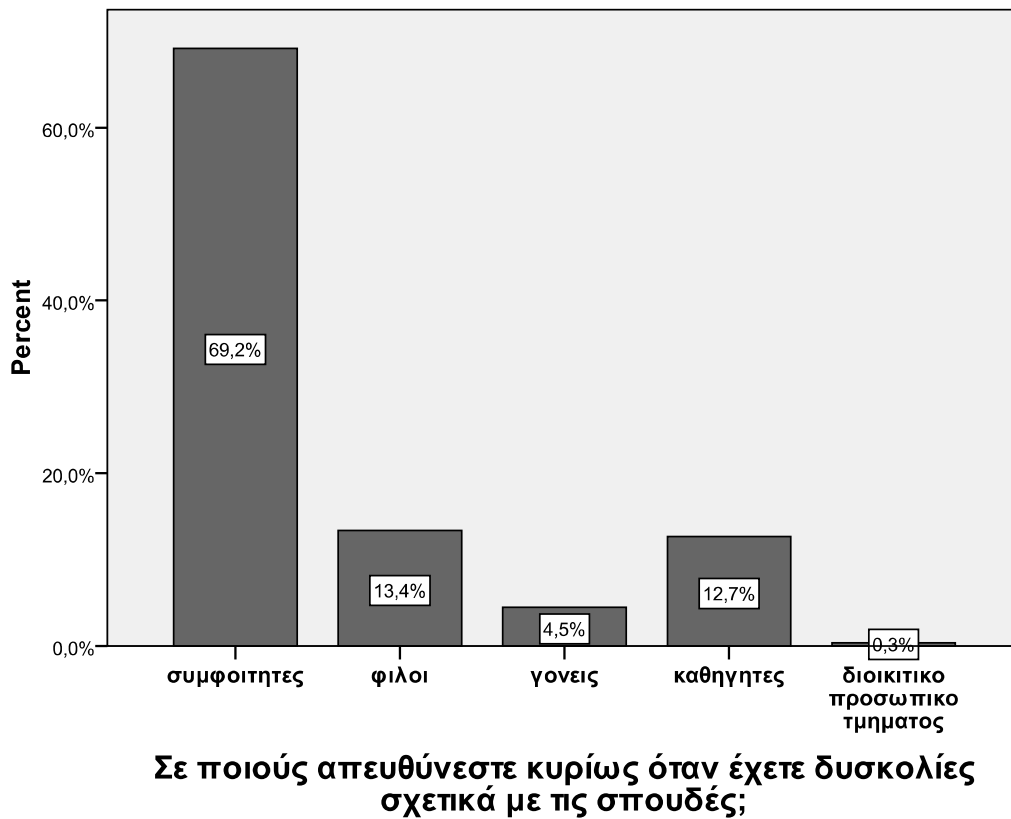
Το 49.7% από τους φοιτητές που απάντησαν στα ερωτηματολόγια ήταν από τη σχολή Σ.Ε.Υ.Π , το 50.3% από τη σχολή Σ.Τ.Ε.Φ. Από αυτούς το 50.2 % φοιτούν στο Εφαρμοσμένη Πληροφορική και Πολυμέσα , ενώ το 49.8% φοιτούν στην Κοινωνική Εργασία. Η πλειοψηφία των σπουδαστών με ποσοστό 92.9% διανύει το 1^ο έως το 5^ο έτος της φοίτησης τους. Στο ερώτημα τι τους οδήγησε στην επιλογή του τμήματος το μεγαλύτερο ποσοστό 77.4% δήλωσε ότι το αντικείμενο της σχολής ήταν μέσα στα ενδιαφέροντά μου. Στην ερώτηση κατά πόσο ευχαριστημένοι είστε από το τμήμα στο οποίο σπουδάσετε απάντησαν ότι είναι αρκετά ευχαριστημένοι το 67.4%. Στο βαθμό δυσκολίας του τμήματος στο οποίο φοιτούν απάντησαν οι περισσότεροι ότι αντιμετωπίζουν αρκετή δυσκολία το 55.6% . Στην ερώτηση για το πόσες ημέρες περίπου παρακολουθούν την εβδομάδα τα μαθήματα οι φοιτητές ,οι περισσότεροι το 46.1% απάντησαν ότι παρακολουθούν 3-4 ημέρες την εβδομάδα και το 36.5% ότι παρακολουθούν καθημερινά. Και τέλος για το χρόνο της μελέτης των μαθημάτων απάντησαν στην πλειοψηφία τους το 44.5% ότι αφιερώνει αρκετό χρόνο.

N=293	N	Μέση τιμή	Τυπική απόκλιση
Έλλειψη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού (π. χ συγγ./τα, σημ./σεις κ .ά)	290	2.42	0.782
Δυσκολίες στη συγκέντρωση	292	2.12	0.854
Δυσκολίες στην κατανόηση	288	1.87	0.676
Δυσκολίες στην εκμάθηση	289	1.86	0.762
Δυσκολίες στην οργάνωση χρόνου	287	2.31	0.942
Αναβλητικότητα	285	1.91	0.955
Δυσκολίες στην οργάνωση και παρουσίαση των μαθημάτων	290	2	0.732
Δυσκολίες με την συνεργασία μεταξύ φοιτητών – καθηγητών	290	2.09	0.862
Δυσκολίες στην επικοινωνία με το διοικητικό προσωπικό της σχολής	290	2.54	0.991

Πίνακας 6.5.1: Βασικές δυσκολίες που αντιμετωπίζετε κατά την εκπαίδευσή σας

Στο ερώτημα ποιες είναι οι βασικές δυσκολίες που αντιμετωπίζετε κατά την εκπαίδευσή σας οι δύο κύριες απαντήσεις που δόθηκαν αφορούσαν α) δυσκολίες στην επικοινωνία με το διοικητικό προσωπικό της σχολής με Μ .Τ: 2.54 και Τ.Α :0.991, β) έλλειψη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού με Μ. Τ:2.42 και Τ.Α :0.

Γράφημα 6.5.2: Σε ποιους από τους παρακάτω απευθύνεστε κυρίως όταν συναντάτε δυσκολίες σχετικά με τις σπουδές

Στο ερώτημα σε ποιους απευθύνεστε κυρίως όταν συναντάτε δυσκολίες που σχετίζονται με τις σπουδές σας απάντησαν οι περισσότεροι ότι απευθύνονται κυρίως σε συμφοιτητές τους το 69.2%.

Πίνακας 6.5.3: Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης

N =293	N	Μέση τιμή	Τυπική απόκλιση
Γραμματεία Τμήματος	290	2.25	0.594
Βιβλιοθήκη Σχολής	292	2.26	1.176
Σπουδαστικό Σύλλογο	290	1.46	0.735
Κεντρική Βιβλιοθήκη	292	2.26	1.119
Κέντρο Ξένων Γλωσσών	292	1.32	0.686
Γραφείο Διασύνδεσης	292	1.22	0.485
Γραφείο Διεθνών Σχέσεων	292	1.17	0,507
Ιατρείο	292	1.32	0.536
Γυμναστήριο	292	1.46	0.796
Εστιατόριο	291	2.71	1.049
Κυλικείο	292	2.99	0.843

Στο ερώτημα πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης οι κύριες απαντήσεις που δόθηκαν ήταν : α)το κυλικείο με Μ.Τ : 2.99 και Τ.Α: 0.843,β) το εστιατόριο με Μ.Τ : 2.71 και Τ.Α : 1.049, γ) η Βιβλιοθήκη Σχολής με Μ.Τ : 2.26 και Τ.Α :1.176.

Πίνακας 6.5.4: Πόσο ικανοποιημένοι είστε από τις παρακάτω υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης

N =293	N	Μέση τιμή	Τυπική απόκλιση
Γραμματεία Τμήματος	289	2.22	0.771
Βιβλιοθήκη Σχολής	282	2.44	0.896
Σπουδαστικό Σύλλογο	279	1.86	0.915
Κεντρική Βιβλιοθήκη	277	2.45	0.975
Κέντρο Ξένων Γλωσσών	273	1.61	0.864
Γραφείο Διασύνδεσης	272	1.48	0.773
Γραφείο Διεθνών Σχέσεων	271	1.50	0,788
Ιατρείο	274	1.78	0.908
Γυμναστήριο	278	1.86	0.970
Εστιατόριο	288	2.80	0.961
Κυλικείο	288	2.97	0.817

Στο ερώτημα πόσο ικανοποιημένοι είστε από τις παρακάτω υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης, οι κύριες απαντήσεις που δόθηκαν ήταν :α) το κυλικείο με Μ.Τ : 2.97 και Τ.Α : 0.817, β) το εστιατόριο με Μ.Τ: 2.80 και Τ.Α : 0.961, γ) η Κεντρική Βιβλιοθήκη με Μ.Τ : 2.45 και Τ.Α : 0.975.

Πίνακας 6.6: Καθημερινές συνήθειες φοιτητών

N =293	Σχεδόν ποτέ		1-2 ημέρες		3-4ημέρες		Σχεδόν καθημερινά	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Πόσο συχνά περίπου μαγειρεύετε	82	28.5	93	32.2	56	19.4	57	19.8
Πόσο συχνά τρώτε στο εστιατόριο του ΤΕΙ	89	30.8	91	31.5	40	13.8	69	23.5
Πόσο συχνά διατρέφεστε από εστιατόρια, fast food, κ.α	79	27.3	154	53.3	39	13.5	17	5.9
Πόσο συχνά παίρνετε έτοιμο φαγητό από τους γονείς σας	165	57.3	71	24.7	33	11.5	19	6.6
Πόσες φορές την εβδομάδα καταναλώνετε αλκοολούχο ποτό	N		%					
Καθημερινά	9		3.3					
5-6 φορές την εβδομάδα	13		4.7					
3-4 φορές την εβδομάδα	40		14.5					
1-2 φορές την εβδομάδα	141		51.3					
Καθόλου	72		26.2					

Στην ερώτηση που αφορούσε τις διατροφικές συνήθειες των φοιτητών οι περισσότεροι με ποσοστό 32.3% δήλωσαν ότι μαγειρεύουν 1-2 ημέρες την εβδομάδα. Ότι σιτίζονται στο εστιατόριο του ΤΕΙ 1-2 ημέρες την εβδομάδα το 31.5%.Ότι το 57.3% δεν παίρνει σχεδόν ποτέ έτοιμο φαγητό από τους γονείς του Στο ερώτημα πόσες φορές την τελευταία εβδομάδα καταναλώσατε αλκοόλ η πλειοψηφία των φοιτητών το 51.3% απάντησε ότι καταναλώνει 1-2 φορές την εβδομάδα αλκοολούχο ποτό .

Πίνακας 6.6.1: Ατομικές συνήθειες φοιτητών

N =293	N	%
Είστε καπνιστής		
Ναι	104	36.2
Όχι	183	63.8
Πόσα τσιγάρα περίπου καπνίζετε την ημέρα	N	%
1-20 τσιγάρα	102	92.7
21-40 τσιγάρα	8	7.3
Καπνίζατε πριν την εισαγωγή στο ΤΕΙ	N	%
Ναι	83	35
Όχι	154	65
Αν ναι, πόσα τσιγάρα καπνίζατε την ημέρα	N	%
1-20 τσιγάρα	93	93
21-40 τσιγάρα	5	5
41-50 τσιγάρα	2	2
Καταναλώνετε αλκοόλ		
Ναι	204	74.2
Όχι	71	25.8
Ποιο είναι το κύριο αλκοολούχο ποτό που καταναλώνετε συνήθως	N	%
Ρετσίνα, κρασί	61	26.8
Μπύρα	62	27.2
Ουίσκι, βότκα, τεκίλα,	76	33.3
Ούζο, τσίπουρο, ρακί	21	9.2
άλλο	8	3.5

Στην ερώτηση ,είστε καπνιστής το 36.2% η πλειοψηφία απάντησε ναι ,ενώ το 63.8% απάντησε όχι. Αν καπνίζατε πριν τη εισαγωγή στο ΤΕΙ το μεγαλύτερο ποσοστό το 52.3% απάντησε αρνητικά. Από αυτούς οι περισσότεροι δηλ. το 92.7% καπνίζει 1-20 τσιγάρα την ημέρα. Ακόμη το μεγαλύτερο ποσοστό το 65 % απάντησε ότι δεν κάπνιζε πριν τη εισαγωγή στο ΤΕΙ. Από αυτούς οι περισσότεροι δήλωσαν ότι κάπνιζαν το 93% από 1-20 τσιγάρα την ημέρα. Στην κατανάλωση αλκοόλ απάντησε η πλειοψηφία θετικά με ποσοστό 74.2%. Το κύριο αλκοολούχο ποτό που καταναλώνετε συνήθως είναι Ουίσκι, βότκα ,τεκίλα με ποσοστό 33.3%.

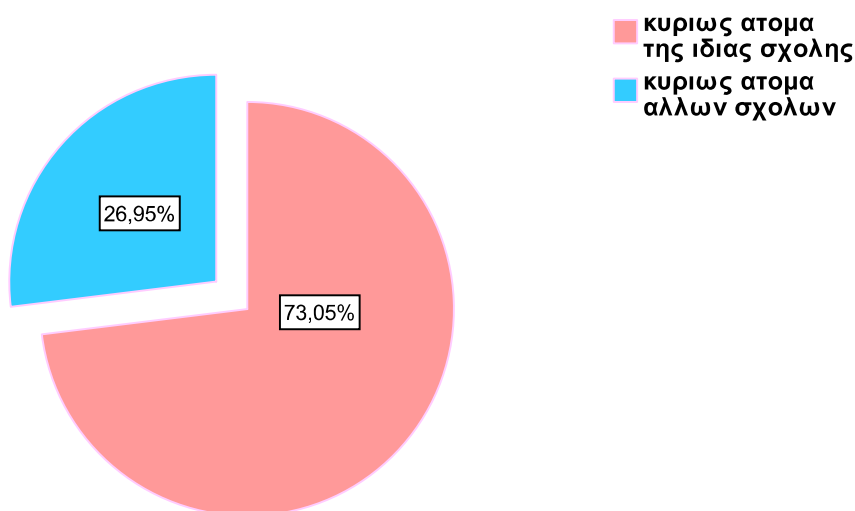
Πίνακας 6.6.2: Κοινωνικές σχέσεις

N =293	Καθόλου		Λίγο		Αρκετά		Πολύ	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Νιώσατε αμηχανία αρχικά στην συναναστροφή με συμφοιτητές	62	21.5	136	47.2	60	20.8	30	10.4
Δημιουργείτε εύκολα φιλικές σχέσεις	23	7.9	81	27.9	130	44.8	56	19.1
Συναναστρέφεστε και με άτομα εκτός ΤΕΙ	23	8	97	33.6	107	37	62	21.5

Στο ερώτημα, νιώσατε αμηχανία αρχικά στην συναναστροφή με συμφοιτητές, δήλωσαν οι περισσότεροι λίγο αμηχανία με ποσοστό 47.25%. Για την δημιουργία φιλικών σχέσεων η πλειοψηφία το 44.8% δήλωσαν ότι κάνουν αρκετά εύκολα φιλικές σχέσεις. Επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό το 37% δήλωσε ότι συναναστρέφονται και με άτομα εκτός ΤΕΙ.

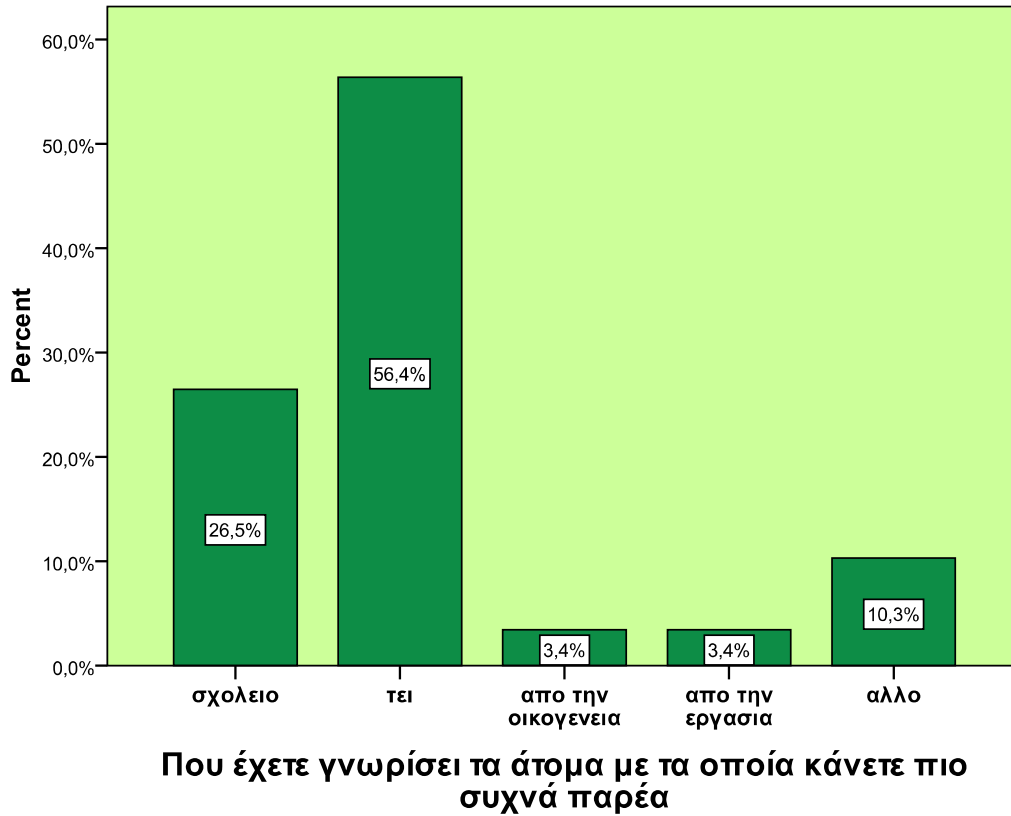
Γράφημα 6.6.3: Κοινωνικές σχέσεις

Οι παρέες σας αποτελούνται από άτομα της ίδιας σχολής

Η πλειοψηφία των σπουδαστών με ποσοστό 73.05% δήλωσαν ότι οι παρέες τους αποτελούνται από άτομα της ίδιας σχολής.

Γράφημα 6.6.4: Κοινωνικές σχέσεις

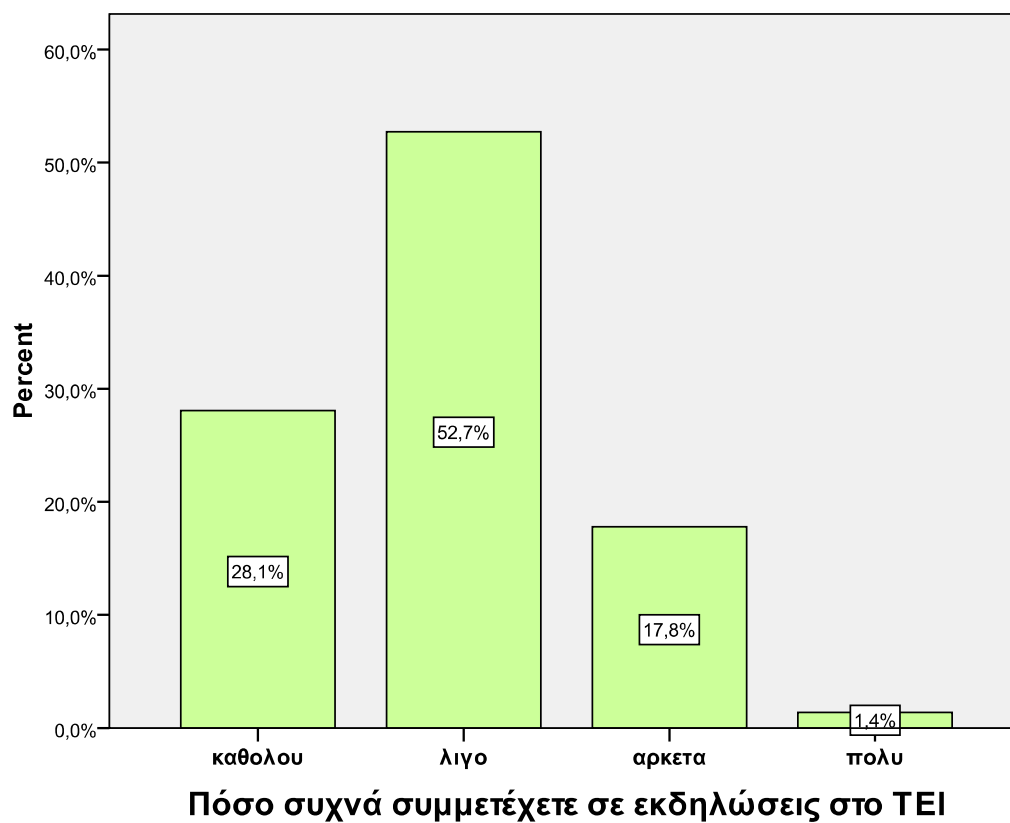

Στην ερώτηση για το που έχουν γνωρίσει τα άτομα με τα οποία κάνουν παρέα απάντησαν η πλειονότητα των φοιτητών το 56.4% ότι έχουν γνωρίσει τα άτομα από το ΤΕΙ.

Πίνακας 6.7: Ελεύθερος χρόνος φοιτητών

N =293	Καθόλου		Λίγο		Αρκετά		Πολύ	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Σε ποιο βαθμό συμμετέχετε σε :								
Θεατρική ομάδα	279	95.5	11	3.8	0	0.0	2	0.7
Χορευτική ομάδα	284	97.6	3	1	1	0.3	3	1
Αθλητική ομάδα	272	93.8	8	2.8	6	2.1	4	1.4
Ραδιοφωνικό σταθμό	256	88	18	6.1	9	3.1	8	2.7
Τι από τα παρακάτω συνηθίζετε να κάνετε στον ελεύθερό σας χρόνο								
Με παρέα εκτός σπιτιού	7	2.4	63	21.6	159	54.5	63	21.6
Με παρέα εντός σπιτιού	14	4.8	84	28.7	134	45.7	59	20.1
Με την οικογένεια	100	34.8	116	39.9	53	18.1	22	7.6
Τηλεόραση	51	17.4	107	36.5	96	32.8	36	12.3
η/υ	5	1.7	50	17.2	130	44.7	106	36.4
Διάβασμα	40	13.7	146	50.2	85	29.2	20	6.8
Συλλογές	217	75.1	48	16.6	15	5.2	9	3.1
Μουσική	31	10.7	43	14.8	112	38.5	105	36.1
Εικαστικά	193	66.6	63	21.7	24	8.3	10	3.4
Επιτραπέζια παιχνίδια	118	40.7	116	40	47	16.2	9	3.1
Εκδρομές	67	23.1	137	47.2	69	23.5	17	5.9
Αθλητισμός	108	37.5	101	35.1	45	15.6	34	11.8
Συμμετοχή σε ομάδες ευαισθητοποίησης	221	75.9	50	17.2	15	5.2	5	1.7
Συμμετοχή σε καλλιτεχνικές ομάδες εκτός TEI	258	89	18	6.2	9	3.1	5	1.7

Στην ερώτηση αν συμμετέχουν στην θεατρική, χορευτική αθλητική ομάδα και το ραδιοφωνικό σταθμό του TEI οι περισσότεροι φοιτητές απάντησαν ότι δεν συμμετέχουν καθόλου. Στον ελεύθερό τους χρόνο απάντησαν οι περισσότεροι ότι συνηθίζουν να βρίσκονται με παρέα αρκετά το 54.5% εκτός σπιτιού. Να μένουν αρκετά με παρέα στο σπίτι το 45.7%. Συνηθίζουν να είναι με την οικογένεια τους λίγο το 39.9%. Παρακολουθούν αρκετά τηλεόραση το 44.7%. Ασχολούνται λίγο με τον Η/Υ με ποσοστό 50.2%. Συνηθίζουν να μην διαβάζουν καθόλου το 75.1%. Ασχολούνται αρκετά με τις συλλογές με ποσοστό 38.5%. Δήλωσαν ότι δεν ασχολούνται καθόλου με τη μουσική, αθλητισμό, εικαστικά, συμμετοχή σε ομάδες ευαισθητοποίησης και καλλιτεχνικές ομάδες εκτός TEI. Και τέλος λίγη ενασχόληση δήλωσε η πλειοψηφία με τα επιτραπέζια παιχνίδια με ποσοστό 47.2%

Γράφημα 6.7.1: Συμμετοχή σε εκδηλώσεις στο ΤΕΙ Κρήτης

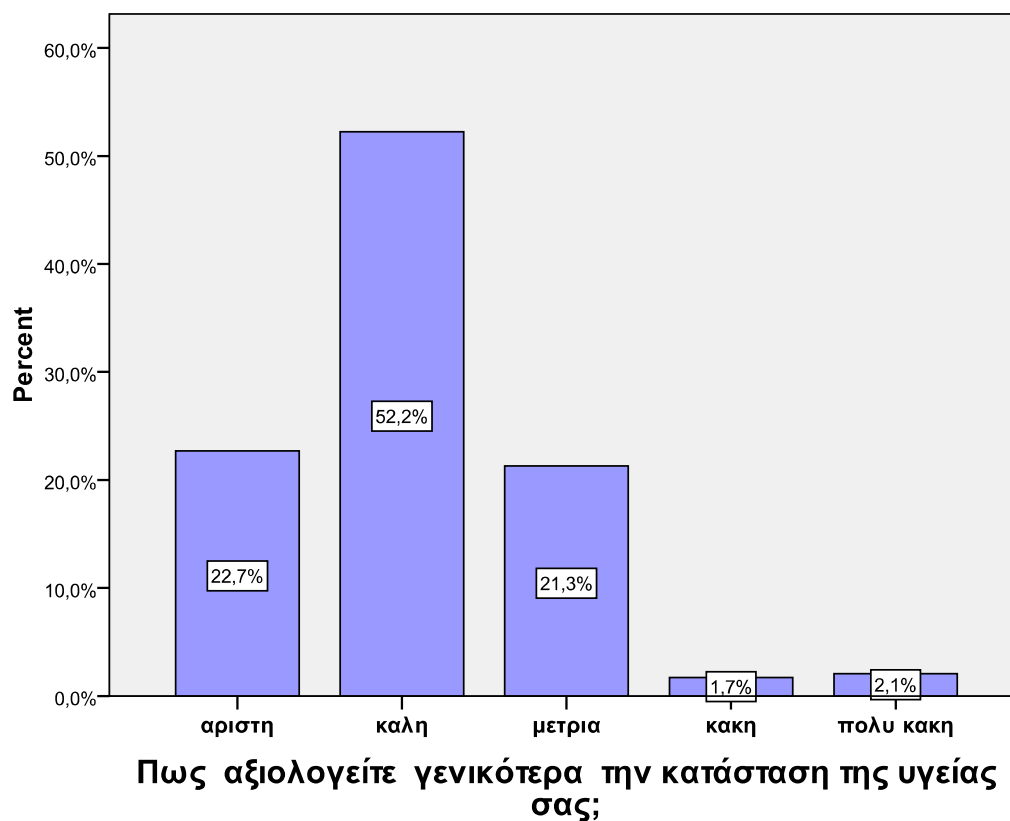
Στην ερώτηση :Πόσο συχνά συμμετέχετε σε εκδηλώσεις του ΤΕΙ. Απάντησαν οι περισσότεροι το 52.7% ότι συμμετέχει λίγο.

Γράφημα 6.7.2: Συμμετοχή σε φοιτητικές πολιτικές παρατάξεις

Στην ερώτηση αν συμμετέχουν ενεργά σε φοιτητικές πολιτικές παρατάξεις απάντησαν οι περισσότεροι το 81.8% ότι δεν συμμετέχει.

Footnote

Γράφημα 6.8: Κατάσταση Υγείας

Στην ερώτηση ,πως αξιολογείτε γενικότερα την κατάσταση της υγείας σας Απάντησαν στην πλειοψηφία τους οι φοιτητές ότι την αξιολογούν ως καλή, το 52.2%.

Πίνακας 6.8.1: Κατάσταση Υγείας

N =293	N	%
Υποφέρετε από κάποια χρόνια σωματική ή ψυχική ασθένεια		
Ναι	38	13.3
Όχι	248	86.7
Έχετε νοσηλευτεί σε νοσοκομείο με σοβαρά προβλήματα υγείας	N	%
Ναι	57	20.2
Όχι	225	79.8

Στην ερώτηση : Υποφέρετε από κάποια χρόνια ασθένεια, σωματική ή ψυχική. Απάντησαν οι περισσότεροι ότι δεν πάσχουν από κάποια χρόνια σωματική ή ψυχική ασθένεια το 86.7%. Επίσης στο ερώτημα για την νοσηλεία σε νοσοκομείο για σοβαρά προβλήματα υγείας απάντησε η πλειοψηφία ότι δεν έχει νοσηλευτεί το 79.8%.

Πίνακας 6.8.2: Ψυχική κατάσταση φοιτητών

N =293	Καθόλου		Λίγο		Αρκετά		Πολύ	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Πόσος υγιής αισθάνεστε το τελευταίο διάστημα	6	2.1	59	20.3	167	57.6	58	20
Νιώθετε κακοδιάθετος	88	30.3	146	50.3	42	14.5	14	4.8
Αισθάνεστε σωματική κόπωση	83	28.6	132	45.5	54	18.6	21	7.2
Αντιμετωπίζετε δυσκολίες στον ύπνο	130	44.8	90	31	41	14.1	29	10
Αισθάνεστε πιεσμένος	49	16.8	98	33.7	81	27.8	63	21.6
Νιώθετε αγχωμένος	45	15.5	103	35.4	88	30.2	55	8.9
Αισθάνεστε νευρικότητα	75	25.9	97	33.1	77	26.6	41	14
Πόσο εύκολα ανταπεξέρχεστε στις καθημερινές σας υποχρεώσεις τον τελευταίο μήνα	5	1.7	58	20	190	65.5	37	12.6
Πόσο ικανοποιημένοι είστε από την διεκπεραίωση των καθημερινών σας υποχρεώσεων	8	2.7	75	25.8	185	63.6	23	7.8

Στην ερώτηση πόσος υγιής αισθάνεστε το τελευταίο διάστημα απάντησαν οι περισσότεροι ότι αισθάνονται αρκετά υγιής με ποσοστό 57.6%. Στην ερώτηση νιώθετε κακοδιάθετος απάντησαν οι περισσότεροι λίγο με ποσοστό 50.3%. Για τη σωματική κόπωση, απάντησε η πλειοψηφία λίγο με ποσοστό 45.5%. Για δυσκολίες στον ύπνο, απάντησαν οι περισσότεροι το 44.8% ότι δεν αντιμετωπίζουν καθόλου δυσκολίες. Επίσης δήλωσαν οι περισσότεροι ότι αισθάνονται λίγο πιεσμένοι το 33.7%, λίγο αγχωμένοι το 35.4% και με λίγη νευρικότητα το 33.1%. Ότι αρκετά εύκολα ανταπεξέρχονται στις καθημερινές τους υποχρεώσεις τον τελευταίο μήνα με ποσοστό 65.5%. Και τέλος οι περισσότεροι δηλώνουν αρκετά ικανοποιημένοι από την διεκπεραίωση των καθημερινών τους υποχρεώσεων με ποσοστό 63.6% .

Πίνακας 6.9: Διαχείριση δυσκολιών

N =293	Καθόλου		Λίγο		Αρκετά		Πολύ	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Όταν συναντάτε δυσκολίες που σας επηρεάζουν ψυχολογικά απευθύνεστε για βοήθεια σε:								
Συμφοιτητές	72	25.1	114	39.7	80	27.9	21	7.3
Φίλους	10	3.4	34	11.8	141	48.8	104	36
Οικογένεια	33	11.4	65	22.5	104	36	87	30.1
Επαγγελματίες υγείας	214	75.1	47	16.5	15	5.3	9	3.2
Καθηγητές -προσωπικό TEI	243	85.6	35	12.3	6	2	0	0
Αν νιώθατε συναισθηματικά φορτισμένος για προσωπικά σας προβλήματα, κατά πόσο θα αναζητούσατε τη συμβουλή από ειδικό	96	33.6	99	34.6	65	22.7	26	8.9
Πόσο άνετα θα αισθανόσασταν να επισκεφθείτε έναν επαγγελματία ψυχικής υγείας	62	21.2	89	30.5	93	31.7	48	16.4
Αν κάποιος φίλος σας αντιλαμβανόσασταν , ότι χρειάζεται βοήθεια από επαγγελματία ψυχικής υγείας κατά πόσο θα του προτεινάτε να τον επισκεφθεί	16	5.5	64	21.9	122	41.8	90	30.7

Οι φοιτητές όταν συναντάνε δυσκολίες που του επηρεάζουν ψυχολογικά απευθύνονται περισσότερο για βοήθεια: στους συμφοιτητές τους λίγο με ποσοστό 39.7% , σε φίλους αρκετά με ποσοστό 48.8%, στην οικογένεια αρκετά με 36%, καθόλου σε επαγγελματίες υγείας με 75.1% όπως επίσης και σε καθηγητές- προσωπικό του TEI με ποσοστό 85.6%. Αν αισθανόντουσαν συναισθηματικά φορτισμένοι για προσωπικά τους προβλήματα, το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε ότι θα αναζητούσε λίγο την συμβουλή από ειδικό με ποσοστό 34.6%. δήλωσαν ότι θα αισθανόντουσαν αρκετά άνετα να επισκεφθούν ένα επαγγελματία ψυχικής υγείας με ποσοστό 31.7%. Και τέλος αν αντιλαμβανόντουσαν ότι κάποιος φίλος τους χρειάζεται βοήθεια από επαγγελματία ψυχικής υγείας θα τον ενθάρρυναν αρκετά να τον επισκεφθεί με ποσοστό 41.8%.

Πίνακας 6.10: Λόγοι αξιοποίησης υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών

N =293	Ναι		Όχι	
	N	%	N	%
Προσωπικά προβλήματα, ανησυχίες και αδιέξοδα	164	56.7	125	42.7
Δυσκολίες προσαρμογής στη φοιτητική ζωή	142	49	148	51
Δυσκολίες στις σχέσεις με την οικογένεια, τους φίλους ή το άλλο φύλο	119	41.3	169	58.7
Αίσθηση μοναχικότητας, άγχος και ψυχοσωματικά προβλήματα	157	54.1	133	45.9
Δυσαρέσκεια με το αντικείμενο σπουδών	168	57.9	122	42.1
Προβλήματα Εξάρτησης	114	39.2	177	60.4
Ειδικές ανάγκες και αναπηρίες	106	36.6	184	63.4
Δυσκολίες στις σπουδές	181	61.8	109	37.6

Οι λόγοι για τους οποίους θα αξιοποιούσαν περισσότερο οι σπουδαστές τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών, είναι: προσωπικά προβλήματα, ανησυχίες και αδιέξοδα με ποσοστό 56.7%, για αίσθηση μοναχικότητας, άγχος και ψυχοσωματικά προβλήματα το 54.1%, για δυσαρέσκεια με το αντικείμενο σπουδών 57.9%, για δυσκολίες στις σπουδές το 61.8%. Οι λόγοι για τους οποίους δεν θα αξιοποιούσαν περισσότερο οι σπουδαστές τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών είναι για δυσκολίες προσαρμογής στη φοιτητική ζωή με ποσοστό το 51%, για δυσκολίες στις σχέσεις με την οικογένεια, τους φίλους ή το άλλο φύλο το 58.7%, για προβλήματα εξάρτησης το 60.4%, για ειδικές ανάγκες και αναπηρίες το 63.4% .

Πίνακας 6.11: Εναλλακτικές μορφές βοήθειας εκτός των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών

N =293	Ναι		Όχι	
	N	%	N	%
Ομάδες αυτοβοήθειας	150	52.3	137	47.4
Τηλεφωνική γραμμή βοήθειας	119	41.9	165	58.1
Βιβλία αυτοβοήθειας	164	57.7	120	42.3
Forum στο internet	190	66.9	94	33.1

Στην ερώτηση, ποιες εναλλακτικές μορφές βοήθειας θα αξιοποιούσατε εκτός των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών, απάντησαν ότι θα χρησιμοποιούσαν οι περισσότεροι ομάδες αυτοβοήθειας με ποσοστό 52.3%, βιβλία αυτοβοήθειας 57.7%, τέλος το 66.9% απάντησε θετικά για το forum στο internet. Ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό 58.1% δεν θα χρησιμοποιούσε την τηλεφωνική γραμμή βοήθειας.

Πίνακας 6.12: Βαθμός αξιοποίησης υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών

N =293	Καθόλου		Λίγο		Αρκετά		Πολύ	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Σεμινάρια πληροφόρησης και απόκτησης ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων	44	15.2	84	29	117	40.3	45	15.5
Ομαδική συμβουλευτική	69	23.8	91	31.4	95	32.8	35	12.1
Ατομική συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη.	72	24.7	69	23.5	92	31.6	58	19.9
Ηλεκτρονική συμβουλευτική	73	25.3	109	37.7	74	25.6	33	11.4
Δίκτυο εθελοντών φοιτητών	88	30.3	104	35.9	69	23.8	29	10
Δίκτυο υποστήριξης «ανενεργών» φοιτητών	106	36.4	98	33.7	66	22.7	21	7.2
Θεσμός ακαδημαϊκού συμβούλου	112	38.6	100	34.1	62	21.2	16	5.5
Μαθήματα πρώτων βοηθειών	56	19.3	79	27.2	101	34.8	54	18.6
Βασικές γνώσεις σε θέματα ουσιοεξάρτησης και πρόληψης	69	23.9	67	23.2	91	31.5	54	18.6

Στην ερώτηση για το βαθμό αξιοποίησης των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών απάντησαν οι περισσότεροι ότι θα συμμετείχαν αρκετά σε σεμινάρια πληροφόρησης και απόκτησης ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων με ποσοστό 40.3% σε ομαδική συμβουλευτική θα συμμετείχε αρκετά η πλειοψηφία με ποσοστό 32.8%. Σε ατομική συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη απάντησαν οι περισσότεροι ότι θα την αξιοποιούσαν με ποσοστό 31.6%. Δήλωσε η πλειοψηφία ότι θα αξιοποιούσαν λίγο την ηλεκτρονική συμβουλευτική με ποσοστό 37.7%, και το δίκτυο εθελοντών φοιτητών με ποσοστό 35.9%. Για το δίκτυο υποστήριξης «ανενεργών» φοιτητών δήλωσαν οι περισσότεροι καθόλου με ποσοστό 36.4%, όπως επίσης και για τον θεσμό ακαδημαϊκού συμβούλου με ποσοστό 38.6%. Για τα μαθήματα πρώτων βοηθειών η πλειοψηφία δήλωσε ότι θα αξιοποιούσε αρκετά με ποσοστό 34.8% , όπως επίσης και για τις βασικές γνώσεις σε θέματα ουσιοεξάρτησης και πρόληψης με ποσοστό 31.5%

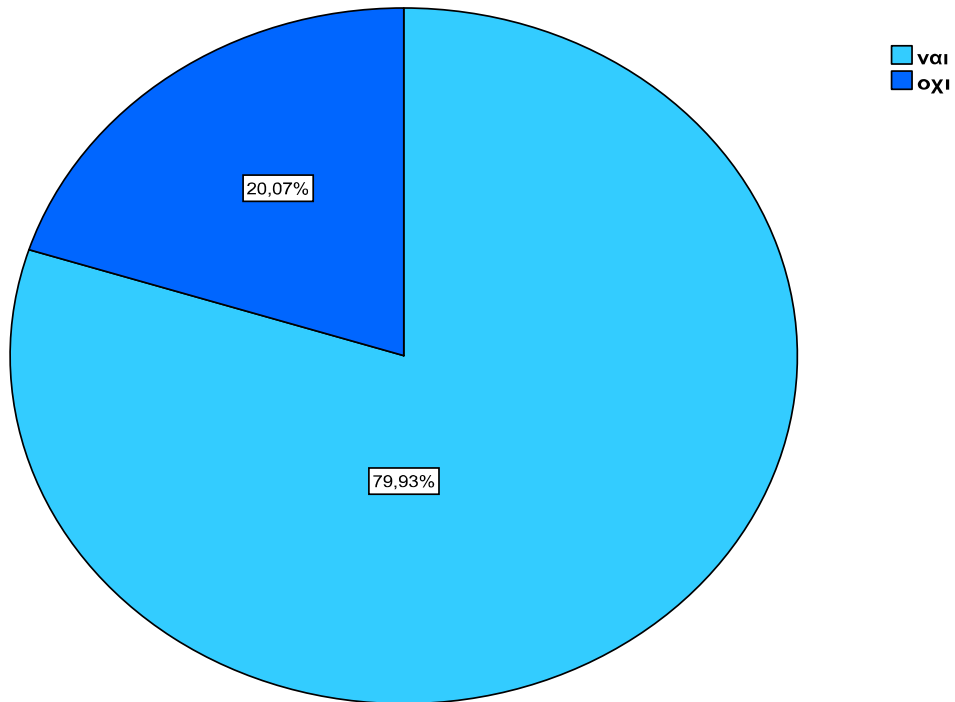
Πίνακας 6.13: Απόψεις για τα Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών

N =293	Καθόλου		Λίγο		Αρκετά		Πολύ	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Κατά πόσο ενημερωμένοι είστε για την ύπαρξη Συμβουλευτικών κέντρων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	129	44.2	106	36.2	47	16.1	10	3.4
Κατά πόσο πιστεύετε ότι οι ανάγκες που έχουν οι φοιτητές θα μπορούσαν να καλυφθούν από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών	13	4.5	105	35.8	147	50.5	26	8.9
Πιστεύετε ότι υπάρχουν προκαταλήψεις για τα άτομα που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ενός συμβουλευτικού κέντρου	64	22	120	41.2	84	28.9	23	7.9

Στην ερώτηση κατά πόσο ενημερωμένοι είστε για την ύπαρξη Συμβουλευτικών κέντρων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, οι περισσότεροι απάντησαν ότι δεν είναι καθόλου ενημερωμένοι με ποσοστό 44.2%. Η πλειοψηφία 50.5% πιστεύει ότι οι ανάγκες που έχουν οι φοιτητές θα μπορέσουν να καλυφθούν αρκετά από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών. Τέλος οι περισσότεροι σπουδαστές με ποσοστό 41.2% δήλωσαν ότι υπάρχει λίγη προκατάληψη για τα άτομα που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ενός συμβουλευτικού κέντρου.

Γράφημα 6.14: Αναγκαιότητα δημιουργίας Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών

Θεωρείτε αναγκαία τη δημιουργία Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών στο ΤΕΙ Κρήτης

Στην ερώτηση θεωρείτε αναγκαία τη δημιουργία Συμβουλευτικού Κέντρου φοιτητών στο ΤΕΙ Κρήτης, η πλειοψηφία των σπουδαστών με ποσοστό 79.9% απάντησε ότι θεωρούν αναγκαία τη δημιουργία .

Πίνακας 6.15: Συσχέτιση φύλου και αξιοποίησης υπηρεσιών ενός συμβουλευτικού κέντρου

N =293	Φύλο	N	Μέση Τιμή	Διακύμανση	P value
Σεμινάρια πληροφόρησης					
Άνδρες		122	2.25	0.973	0.008
Γυναίκες		168	2.79	0.825	
Ομαδική συμβουλευτική					
Άνδρες		121	1.84	0.847	0.408
Γυναίκες		169	2.68	0.902	
Ατομική συμβουλευτική και Ψυχολογική Υποστήριξη					
Άνδρες		122	1.89	0.969	0.297
Γυναίκες		169	2.88	0.944	
Ηλεκτρονική συμβουλευτική					
Άνδρες		121	2.12	0.980	0.934
Γυναίκες		168	2.31	0.935	
Δίκτυο εθελοντών φοιτητών					
Άνδρες		121	1.80	0.872	0.70
Γυναίκες		169	2.37	0.956	
Δίκτυο υποστήριξης ανενεργών φοιτητών					
Άνδρες		122	1.82	0.891	0.950
Γυναίκες		169	2.14	0.953	
Θεσμός ακαδημαϊκού συμβούλου					
Άνδρες		122	1.75	0.839	0.799
Γυναίκες		168	2.08	0.929	
Μαθήματα Α΄ Βοηθειών					
Άνδρες		121	2.24	1.000	0.440
Γυναίκες		169	2.73	0.961	
Βασικές γνώσεις σε θέματα ουσιοεξάρτησης					
Άνδρες		120	1.98	1.004	0.858
Γυναίκες		169	2.88	0.971	

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε t-test διότι έχουμε μία ποσοτική μεταβλητή: ο βαθμός αξιοποίησης υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου, με 9 κατηγορίες: Σεμινάρια πληροφόρησης, Ομαδική Συμβουλευτική, Ατομική Συμβουλευτική και Ψυχολογική υποστήριξη, Ηλεκτρονική Συμβουλευτική, Δίκτυο Εθελοντών Φοιτητών, Δίκτυο Υποστήριξης Ανενεργών Φοιτητών, Θεσμός Ακαδημαϊκού Συμβούλου, Μαθήματα Α΄ Βοηθειών, Βασικές Γνώσεις σε θέματα ουσιοεξάρτησης και πρόληψης. Και μία ποιοτική μεταβλητή το φύλο με δύο κατηγορίες: άνδρας- γυναίκα.

Από τον στατιστικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στην αξιοποίηση των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου ανάμεσα στους φοιτητές και τις φοιτήτριες (p value > 0.05), εκτός από την αξιοποίηση της υπηρεσίας σεμινάρια πληροφόρησης στην οποία παρουσιάστηκε κατά μέσο όρο στις γυναίκες (M.T : 2.79) στατιστικά σημαντική διαφορά σε σχέση με τους άνδρες (M.T:2.25).

Πίνακας 6.16: Συσχέτισης φύλου-προκαταλήψεων χρήσης υπηρεσιών Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών

N=293 Φύλο	Καθόλου		Λίγο		Αρκετά		Πολύ		P value
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Άνδρες	26	26.8	48	50.3	36	35.2	12	9.6	
Γυναίκες	38	37.2	72	69.7	48	48.8	11	13.4	

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε χ^2 (Chi- square test) διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές, το φύλο με δύο κατηγορίες (άνδρες –γυναίκες) και (Πιστεύετε ότι υπάρχουν προκαταλήψεις για τα άτομα που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών).

Δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άνδρες και στις γυναίκες ως προς τις προκαταλήψεις για τη χρησιμοποίηση των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών γιατί (p value $0.741 > 0.05$).

Πίνακας 6.17: Διαφοροποίηση σχολής ως προς την αναγκαιότητα δημιουργίας ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών

N=293 Σχολή φοίτησης	Ναι		Όχι		P value
	N	%	N	%	
ΣΕΥΠ	134	112.7	7	28.3	0.000
ΣΤΕΦ	93	114.3	50	28.7	

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε χ^2 (Chi- square test) διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές: τη σχολή Φοίτησης με 2 κατηγορίες (ΣΕΥΠ, ΣΤΕΦ) και την αναγκαιότητα δημιουργίας ενός Συμβουλευτικού Κέντρου με δύο κατηγορίες (ΝΑΙ-ΟΧΙ). Από τον στατιστικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι $\chi^2 = 39.832$ με επίπεδο σημαντικότητας (p value) 0.000. Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0.05 η υπόθεση μας δεν γίνεται αποδεκτή. Διότι υπήρξε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στις σχολές και την αναγκαιότητα δημιουργίας Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.

Πίνακας 6.18: Διαφοροποίηση των λόγων αξιοποίησης των υπηρεσιών Συμβουλευτικού Κέντρου ανάλογα με τον τόπο μόνιμης κατοικίας

N =293	Τόπος μόνιμης κατοικίας	N	Μέση Τιμή	Διακύμανση	P value
Προσωπικά προβλήματα ανησυχίες και αδιέξοδα	Χωριό	65	1.51	0.504	0.401
	Πόλη	184	1.41	0.494	
Δυσκολίες προσαρμογής στη φοιτητική ζωή και ότι καινούριο αυτή συνεπάγεται	Χωριό	65	1.55	0.501	0.572
	Πόλη	185	1.46	0.500	
Δυσκολίες στη σχέσεις με την οικογένεια, τους φίλους ή και το άλλο φύλο	Χωριό	65	1.63	0.486	0.157
	Πόλη	183	1.58	0,494	
Αίσθηση μοναχικότητας , άγχος και ψυχοσωματικά προβλήματα	Χωριό	65	1.46	0.502	0.798
	Πόλη	185	1.47	0.500	
Δυσαρέσκεια με το αντικείμενο σπουδών	Χωριό	64	1.38	0.488	0.237
	Πόλη	186	1.41	0.494	
Προβλήματα εξάρτησης	Χωριό	65	1.72	0.451	0.35
	Πόλη	186	1.58	0.495	
Ειδικές ανάγκες και αναπηρίες	Χωριό	65	1.74	0.443	0.45
	Πόλη	185	1.61	0.490	
Δυσκολίες στις σπουδές (π.χ μείωση της απόδοσης, άγχος εξετάσεων	Χωριό	65	1.40	0.494	0.206
	Πόλη	185	1.35	0.479	

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε t-test διότι έχουμε μία ποσοτική μεταβλητή :οι λόγοι αξιοποίησης των υπηρεσιών ενός συμβουλευτικού κέντρου με 8 κατηγορίες: Προσωπικά προβλήματα ανησυχίες και αδιέξοδα ,δυσκολίες προσαρμογής στη φοιτητική ζωή και ότι καινούριο αυτή συνεπάγεται ,δυσκολίες στη σχέσεις με την οικογένεια, τους φίλους ή και το άλλο φύλο, αίσθηση μοναχικότητας , άγχος και ψυχοσωματικά προβλήματα ,δυσαρέσκεια με το αντικείμενο σπουδών ,προβλήματα εξάρτησης ,ειδικές ανάγκες και αναπηρίες Δυσκολίες στις σπουδές (π.χ μείωση της απόδοσης, άγχος εξετάσεων , και μία ποιοτική μεταβλητή ο τόπος μόνιμης κατοικίας με δύο κατηγορίες χωριό και πόλη.

Από τον στατιστικό έλεγχο ,δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους φοιτητές που ζουν μόνιμα σε χωριό και σε αυτούς που ζουν μόνιμα σε πόλη ως προς την αξιοποίηση των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών .Εκτός από τους φοιτητές που ζουν μόνιμα σε χωριό οι οποίοι κατά μέσο όρο θα αξιοποιούσαν τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών για προβλήματα εξάρτησης (M.T: 1.72) από αυτούς που μένουν μόνιμα σε πόλη με (M.T: 1.58). Επίσης διαπιστώθηκε ότι κατά μέσο όρο, οι φοιτητές που ζουν μόνιμα σε χωριό θα αξιοποιούσαν τις υπηρεσίες

ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών για ειδικές ανάγκες και αναπηρίες με (Μ.Τ:1.74) σε σχέση με αυτούς που μένουν σε πόλη με (Μ.Τ:1.61).

Πίνακας 6.19: Συσχέτιση σχολής φοίτησης- φύλο

N =293	Ανδρας		Γυναίκα		P value
	N	%	N	%	
Σχολή φοίτησης					0.000
ΣΕΥΠ	18		125	83.4	
ΣΤΕΦ	59.6		43	84.6	
	102	60.4			

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 (Chi- square test) διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές: η πρώτη μεταβλητή φύλο με δυο κατηγορίες άνδρας-γυναίκα και η δεύτερη μεταβλητή η σχολή φοίτησης με δυο κατηγορίες ΣΕΥΠ- ΣΤΕΦ. Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0.05 η υπόθεση μας δεν γίνεται αποδεκτή. Άρα υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στο φύλο και στην σχολή φοίτησης. Ειδικότερα βρέθηκε ότι στη ΣΕΥΠ φοιτούν περισσότερο γυναίκες με ποσοστό 83.4% και άντρες με 59.6% σε σχέση με την ΣΤΕΦ όπου φοιτούν 60.4% άντρες και 84.6% γυναίκες.

Πίνακας 6.20: Συσχέτιση αναγκαιότητας δημιουργίας ΣΚΦ-ηλικίας

N=293	18-25		26-33		34-41		42-49		P value
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Αναγκαιότητα δημιουργίας ΣΚΦ									0.602
Ναι	205	207.3	18	16.7	3	2.4	2	1.6	
Όχι	55	52.7	3	4.3	0	0.6	0	0.4	

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 (Chi- square test) διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές :η πρώτη μεταβλητή είναι Αναγκαιότητα δημιουργίας ΣΚΦ με δύο κατηγορίες ναι- όχι και η δεύτερη η ηλικία με 4 κατηγορίες:18-25 ετών ,26-33 ετών, 34-41 ετών και 42-49 ετών . Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μεγαλύτερο του 0.05 η υπόθεση μας γίνεται αποδεκτή. Δεν βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα σε αναγκαιότητα δημιουργίας ΣΚΦ και ηλικιακή ομάδα.

N =293	Ανδρας		Γυναίκα		P value
	N	%	N	%	
Ομαδική Συμβουλευτική Καθόλου					0.000
Λίγο	50	28.8	19	40.2	
Αρκετά	44	38	47	53	
Πολύ	23	39.6	72	55.4	
	4	14.6	31	20.4	
Ατομική Συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη Καθόλου					0.000
Λίγο	56	30.2	16	41.8	
Αρκετά	31	28.9	38	40.1	
Πολύ	27	38.6	65	53.4	
	8	24.3	50	33.7	

Πίνακας 6.21: Συσχέτιση φύλου- βαθμός αξιοποίηση υπηρεσιών

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 (Chi- square test) διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές: η πρώτη μεταβλητή φύλο με δυο κατηγορίες άνδρας-γυναίκα και η δεύτερη βαθμός αξιοποίηση των υπηρεσιών με δύο κατηγορίες την ομαδική συμβουλευτική και την ατομική συμβουλευτική-ψυχολογική υποστήριξη. Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0.05 η υπόθεση μας δεν γίνεται αποδεκτή. Βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στο φύλο και στο βαθμό αξιοποίησης υπηρεσιών. Ειδικότερα βρέθηκαν υψηλά ποσοστά στην αξιοποίηση της ομαδικής Συμβουλευτικής από τους άντρες με (Αρκετά)39.6% και στις γυναίκες (Αρκετά) 55.4%. Στην Ατομική Συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη οι άντρες θα αξιοποιούσαν αρκετά με ποσοστό 38.6% και οι γυναίκες επίσης με ποσοστό 53.4%.

Πίνακας 6.22: Συσχέτιση φύλου- κάλυψη αναγκών από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών

	Ανδρας		Γυναίκα		P value
	N	%	N	%	
Κατά πόσο πιστεύετε ότι οι ανάγκες που έχουν οι φοιτητές θα μπορούσαν να καλυφθούν από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών					0.000
Καθόλου	10	5.5	3	7.5	
Λίγο	58	44	47	61	
Αρκετά	48	61.6	99	85.4	
Πολύ	6	10.9	20	15.1	

Στον παραπάνω πίνακα χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 (Chi- square test) διότι έχουμε δύο κατηγορικές μεταβλητές: η πρώτη μεταβλητή φύλο με δυο κατηγορίες άνδρας-γυναίκα και η δεύτερη κατά πόσο πιστεύετε ότι οι ανάγκες που έχουν οι φοιτητές θα μπορούσαν να καλυφθούν από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών με 4 κατηγορίες καθόλου , λίγο, αρκετά ,πολύ. Επειδή έχουμε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 0.05 η υπόθεση μας δεν γίνεται αποδεκτή. Βρέθηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στο φύλο και την κάλυψη των αναγκών από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών. Συγκεκριμένα οι άντρες απάντησαν ότι οι ανάγκες τους θα καλυφθούν αρκετά με ποσοστό 61.6% και αντίστοιχα οι γυναίκες με ποσοστό 85.4%.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Όπως προαναφέρθηκε ο σκοπός της έρευνας μας είναι, η διερεύνηση των αναγκών του φοιτητικού πληθυσμού κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους με τελικό στόχο την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση τόσο των σπουδαστών, όσο και των εκπαιδευτικών, για τη δημιουργία ενός συμβουλευτικού κέντρου στο ΤΕΙ Κρήτης.

❖ Κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέξαμε στην έρευνά μας και πιο συγκεκριμένα από την ενότητα των κοινωνικοδημογραφικών χαρακτηριστικών του δείγματος, προέκυψε ότι το δείγμα μας περιλαμβάνει μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών από αυτό των αντρών. Από αυτούς οι περισσότεροι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 18-25 ετών, έχουν ολοκληρώσει το βασικό κύκλο σπουδών κι έχουν συμμετάσχει στις Πανελλαδικές εξετάσεις και έχουν καταφέρει επιτυχώς να εισαχθούν στον χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι φοιτητές, μπαίνοντας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, έχουν ως άωτερο σκοπό να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, πάνω σε ένα εξειδικευμένο επάγγελμα, ώστε να μπορέσουν μακροπρόθεσμα να ενταχθούν στην παραγωγική διαδικασία και στην αγορά εργασίας (Ευθυμίου, Ευσταθίου & Καλαντζή-Αζίζι, 2007).

Οι φοιτητές που δεν ανήκουν σε αυτή την ηλικιακή ομάδα, είτε δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους διότι τις αναβάλλουν όσο το δυνατόν περισσότερο, είτε τις έχουν διακόψει, είτε ακόμη έχουν καθυστερήσει να αναβαθμίσουν το μορφωτικό τους επίπεδο. Σε κάθε περίπτωση θεωρούν « μια ελκυστική λύση την παράταση της

φοιτητικής τους ιδιότητας για όσους δεν θέλουν να ωριμάσουν καθώς αισθάνονται άνετα στο προστατευτικό περιβάλλον του Πανεπιστημίου, ΤΕΙ κ.ά(Καλαντζή-Αζίζι,2007:55).

Επίσης διαπιστώσαμε ότι διαμένουν μόνιμα σε πόλη το μεγαλύτερο ποσοστό από ότι σε χωριό ή κωμόπολη. Έχουν επιλέξει στην πλειοψηφία τους να διαμένουν μόνοι τους κατά την διάρκεια των σπουδών τους . Το στοιχείο αυτό υποδεικνύει ότι πολλοί φοιτητές προέρχονται από άλλες πόλεις , γεγονός που υποδηλώνει παράλληλα ότι οι φοιτητές επέλεξαν το αντικείμενο σπουδών τους με βάση τα ενδιαφέροντά τους και όχι με βάση την πόλη του τμήματος. Ακόμη το γεγονός αυτό δηλώνει τη μεγάλη δύναμη των οικογενειακών δεσμών στην Ελλάδα όπου η οικογένεια επηρεάζει τους νέους ακόμη και όταν βρίσκονται μακριά από αυτή. Σύμφωνα με τη Μαλικιώση- Λοΐζου (1989) οι νέοι όταν εξαρτώνται οικονομικά και συναισθηματικά από την οικογένεια ακόμη και αν η ωρίμανση επέλθει , από κοινωνική άποψη δεν θεωρούνται ακόμη ενήλικες . Έτσι εξηγείτε το γεγονός ότι οι περισσότεροι από αυτούς δεν εργάζονται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, αλλά κυρίως στηρίζονται οικονομικά από τους γονείς τους , μόνο ένα μικρό ποσοστό είναι αυτό που εργάζεται παράλληλα με τις σπουδές.

Από τα στοιχεία που συλλέξαμε το μεγαλύτερο ποσοστό είναι άγαμοι ενώ ένα μικρό ποσοστό είναι έγγαμοι. Οι περισσότεροι από αυτούς προέρχονται από οικογένειες που έχουν αδέρφια και ο αριθμός αυτών κυμαίνονται από 1-2 αδέρφια. Επίσης όσο αφορά την οικογενειακή κατάσταση των γονέων οι περισσότεροι από αυτούς είναι έγγαμοι , ενώ ένα μικρό ποσοστό είναι άγαμοι ή βρίσκονται σε συμβίωση.

Ένα ακόμη στοιχείο που προκύπτει όσος αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων των φοιτητών είναι ότι οι περισσότεροι φοιτητές δήλωσαν ότι οι πατέρες τους

είναι απόφοιτοι Λυκείου και απασχολούνται στην παροχή υπηρεσιών, ενώ για τις μητέρες τους δήλωσαν ότι οι περισσότερες είναι απόφοιτοι Λυκείου και απασχολούνται ως έμποροι πωλητές ή πρόσωπα μη έχοντα επάγγελμα (οικιακά, συνταξιούχοι).

❖ Ζητήματα που σχετίζονται με τις σπουδές

Κατόπιν στην ενότητα των ζητημάτων που σχετίζονται με τις σπουδές επιλέχθηκαν οι σχολές ΣΕΥΠ και ΣΤΕΦ με αντίστοιχα τμήματα της Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων και της Κοινωνικής Εργασίας με σχεδόν ίδιο πληθυσμό συμμετεχόντων , για να διερευνηθεί η διαφοροποίηση της άποψης τους, για στη δημιουργία ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών στο ΤΕΙ Κρήτης με βάση το αντικείμενο σπουδών τους.

Διαπιστώθηκε ότι οι φοιτητές που συμμετείχαν διανύανε στην πλειοψηφία τους το τυπικό διάστημα σπουδών . Δηλώνουνε στην πλειοψηφία τους αρκετά ευχαριστημένοι από το τμήμα στο οποίο σπουδάζουν ενώ παράλληλα το θεωρούν αρκετά δύσκολο. Οι περισσότεροι από αυτούς αναφέρουν ότι παρακολουθούν εβδομαδιαία 3-4 ημέρες τα μαθήματα, ενώ για τη μελέτη τους αφιερώνουν αρκετό χρόνο.

❖ Παρεχόμενες υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης

Οι κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζουνε κατά την διάρκεια της εκπαίδευσή τους αφορούν, την επικοινωνία με το διοικητικό προσωπικό της σχολής και την έλλειψη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού. Για την αντιμετώπιση τους το μεγαλύτερο ποσοστό απευθύνεται σε συμφοιτητές τους .

Ακόμη στην ικανοποίηση και στη χρήση των παρεχόμενων υπηρεσιών του ΤΕΙ Κρήτης οι φοιτητές απάντησαν ότι χρησιμοποιούν περισσότερο το κυλικείο, το εστιατόριο και τη βιβλιοθήκη της σχολής. Ενώ αντίστοιχα οι πιο πολλοί δηλώνουν ικανοποιημένοι με τις παραπάνω υπηρεσίες, εκτός από την βιβλιοθήκη της σχολής για την οποία δήλωσαν ότι δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους όπως η κεντρική βιβλιοθήκη.

❖ **Ατομικές συνήθειες και κοινωνικοσυναισθηματική ζωή φοιτητών**

Όσο αφορά τις ατομικές συνήθειες των φοιτητών σχετικά με τη διατροφή, παρατηρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό σιτίζεται από εστιατόρια και fast food 1-2 ημέρες εβδομαδιαία, ενώ σχεδόν ποτέ δεν παίρνουν έτοιμο φαγητό από τους γονείς τους. Ένα μεγάλο ποσοστό των σπουδαστών 1-2 ημέρες την εβδομάδα, θα μαγειρέψει ή θα επιλέξει το εστιατόριο του ΤΕΙ.

Στην κατανάλωση αλκοολούχων ποτών, οι περισσότεροι δήλωσαν ότι καταναλώνουν αλκοόλ, ενώ οι μισοί από αυτούς 1-2 φορές την εβδομάδα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα μικρό ποσοστό απάντησε ότι καταναλώνει καθημερινά αλκοόλ. Τα κύρια αλκοολούχα ποτά που προτιμούν είναι ποτά υψηλής περιεκτικότητας σε οινόπνευμα (ουίσκι, βότκα, τεκίλα). Σχετικά με άλλες ατομικές συνήθειες διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι δεν καπνίζουν, ενώ αυτοί που καπνίζουν καταναλώνουν μέχρι ένα πακέτο τσιγάρα την ημέρα. Στην πλειοψηφία τους οι φοιτητές δεν κάπνιζαν πριν και μετά την εισαγωγή τους στο ΤΕΙ, ενώ αυτοί που κάπνιζαν δεν παρουσίασαν μεταβολές στην ημερήσια κατανάλωση τσιγάρων.

Στα ζητήματα που αφορούν την κοινωνική ζωή των φοιτητών , προέκυψε ότι οι σχέσεις τους στην πλειοψηφία τους απαρτίζονται από άτομα τα οποία φοιτούν στην ίδια σχολή. Αρχικά στην πρώτη επαφή υπήρχε λίγη αμηχανία μεταξύ των φοιτητών, δήλωσαν οι περισσότεροι ερωτώμενοι. Το γεγονός αυτό δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη δημιουργία φιλικών σχέσεων , αφού οι περισσότεροι απάντησαν ότι δημιουργούν αρκετά εύκολα φιλικές σχέσεις ακόμη και με άτομα εκτός του χώρου του ΤΕΙ.

Στην ενότητα για τον ελεύθερο χρόνο τους οι περισσότεροι φοιτητές δήλωσαν ότι περνούν πολύ ώρα με τον Η/Υ, βρίσκονται αρκετά με παρέα εκτός σπιτιού, ασχολούνται λίγο με το διάβασμα , ενώ δεν συμμετέχουν σε καλλιτεχνικές ομάδες εκτός ΤΕΙ. Όσο αφορά τις δραστηριότητες που προσφέρει το ΤΕΙ, η πλειοψηφία δεν συμμετέχει σε καμία από τις δραστηριότητες : θεατρική, χορευτική, αθλητική ομάδα και ραδιοφωνικό σταθμό. Γενικότερα στις εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο ΤΕΙ οι περισσότεροι δήλωσαν ότι συμμετέχουν λίγο. Ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό ότι δεν συμμετέχει ενεργά στις φοιτητικές πολιτικές παρατάξεις.

Για την κατάσταση της υγείας τους οι περισσότεροι σπουδαστές την χαρακτήρισαν καλή, ενώ στην πλειοψηφία τους δήλωσαν ότι δεν υποφέρουν από χρόνια σωματική ή ψυχική ασθένεια και δεν χρειάστηκε να νοσηλευτούν για σοβαρά προβλήματα υγείας.

Κατά το διάστημα διεξαγωγής της έρευνας μας η πλειοψηφία των φοιτητών ανέφεραν ότι τις τελευταίες δύο εβδομάδες αισθάνονται αρκετά υγιής, δεν αντιμετωπίζουν δυσκολίες στον ύπνο, είναι λίγο κακοδιάθετοι, αλλά πολύ πιεσμένοι.

❖ **Απόψεις των φοιτητών για την αξιοποίηση των υπηρεσιών ενός Σ.Κ.Φ.**

Όσο αφορά τις δυσκολίες κατά την διάρκεια των σπουδών και την αντιμετώπισή τους. Οι περισσότεροι δήλωσαν ότι όταν συναντάνε δυσκολίες στην καθημερινότητά απευθύνονται κυρίως σε φίλους, λιγότερο σε συμφοιτητές και καθόλου σε καθηγητές και πρόσωπα του ΤΕΙ.

Σε συναισθηματική φόρτιση η πλειοψηφία ελάχιστα θα αναζητούσε συμβουλή από κάποιο ειδικό, ενώ θα ένιωθε αρκετά άνετα να επισκεφθεί ένα επαγγελματία ψυχικής υγείας. Όπως επίσης θα παρότρυνε αρκετά τα άτομα από το φιλικό περιβάλλον του αν χρειάζονταν βοήθεια από έναν ειδικό.

Στα ζητήματα που αφορούν τις υπηρεσίες, τη χρήση και την αναγκαιότητα δημιουργίας ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών, παρατηρήθηκε ότι οι λόγοι που θα αξιοποιούσαν στην πλειοψηφία τους οι φοιτητές τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών σχετίζονται με τις δυσκολίες στις σπουδές , ενώ οι περισσότεροι δήλωσαν ότι δεν θα χρησιμοποιούσαν τις υπηρεσίες για ειδικές ανάγκες κι αναπηρίες. Από τις εναλλακτικές μορφές βοήθειας εκτός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών, οι περισσότεροι θα χρησιμοποιούσαν το forum στο internet, ενώ δεν θα απευθυνόντουσαν σε τηλεφωνική γραμμή βοήθειας.

Η πλειοψηφία των σπουδαστών θα αξιοποιούσαν αρκετά τα σεμινάρια πληροφόρησης, την ομαδική συμβουλευτική και την ατομική συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη, λίγο την ηλεκτρονική συμβουλευτική και το δίκτυο εθελοντών φοιτητών , καθόλου το δίκτυο υποστήριξης «ανεργών» και το θεσμό του ακαδημαϊκού

συμβούλου, αρκετά τα μαθήματα Α΄ βοηθειών και βασικές γνώσεις σε θέματα ουσιοεξάρτησης.

Οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους ανέφεραν ότι δεν είναι καθόλου ενημερωμένοι για την ύπαρξη Συμβουλευτικών Κέντρων Φοιτητών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, ενώ πολλοί πιστεύουν ότι οι ανάγκες τους θα καλυφθούν αρκετά από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών. Επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό πιστεύουν ότι υπάρχουν ελάχιστες προκαταλήψεις για τα άτομα που χρησιμοποιούν τα Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών. Τέλος στην πλειοψηφία τους οι σπουδαστές εξέφρασαν θετική άποψη ως προς την αναγκαιότητα της δημιουργίας ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών.

❖ Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις συσχετίσεις ανάμεσα στις κλίμακες και τις μεταβλητές του ερωτηματολογίου είναι τα εξής:

Όσο αφορά τις προκαταλήψεις στην χρήση των υπηρεσιών ενός Σ.Κ.Φ. με βάση το φύλο δεν παρουσιάστηκε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στους άντρες και στις γυναίκες, εκφράζοντας μία κοινή άποψη ότι υπάρχει ελάχιστη προκατάληψη στην χρήση των υπηρεσιών ενός Σ.Κ.Φ. Σε σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο ΤΕΙ Κρήτης από την Μαχαιράκη (2006), παρατηρήθηκε ότι είναι λιγότερο προκατειλημμένες οι φοιτήτριες από τους φοιτητές ώστε να επισκεφθούν κάποιο ειδικό.

Επίσης στη συσχέτιση φύλου και αξιοποίησης της ομαδικής συμβουλευτικής και ατομικής συμβουλευτικής –ψυχολογική υποστήριξη, παρατηρήθηκε, ότι οι φοιτήτριες θα αξιοποιούσαν περισσότερο και τις δύο κατηγορίες υπηρεσιών από τους φοιτητές.

Στην αξιοποίηση των υπηρεσιών ενός Σ.Κ.Φ. δεν διαφοροποιούνται οι υπηρεσίες που θα αξιοποιούσαν οι φοιτητές από τις φοιτήτριες, εκτός από τα σεμινάρια πληροφόρησης, όπου παρουσιάστηκε σημαντική διαφορά στην χρήση της υπηρεσίας αυτή από τις σπουδάστριες σε σχέση με τους σπουδαστές.

Όσο αφορά τη συσχέτιση της σχολής φοίτησης και το φύλο των ερωτώμενων προέκυψε ότι και στις δύο σχολές Σ.Ε.Υ.Π. και Σ.Τ.Ε.Φ. φοιτούν στην πλειοψηφία περισσότερες γυναίκες απ' ότι άντρες. Σε σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νικής από τους Χρηστίδης. Δ, Γιαγλής. Γ, Κωσταντινίδου . Α, (2004) σε δείγμα 1711 φοιτητών παρατηρήθηκε ότι οι γυναίκες του δείγματος ήταν περισσότερες με ποσοστό (54%) , ενώ το ποσοστό των αντρών ήταν (46%).

Η άποψη των φοιτητών για την κάλυψη αναγκών από τις υπηρεσίες του Σ.Κ.Φ. παρουσίασε διαφοροποίηση ανάμεσα στους σπουδαστές και τις σπουδάστριες, με τις σπουδάστριες να δηλώνουν ότι οι ανάγκες τους καλύπτονται αρκετά σε σχέση με τους σπουδαστές.

Ως προς την αναγκαιότητα δημιουργίας Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών του ΤΕΙ Κρήτης προέκυψε ότι υπήρξε σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στις σχολές. Επίσης σε σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νικής από τους Χρηστίδης. Δ, Γιαγλής. Γ, Κωσταντινίδου . Α, (2004) σε δείγμα 1711 φοιτητών παρατηρήθηκε ότι το αντικείμενο της σχολής επηρέασε τις απαντήσεις των φοιτητών ως προς την χρησιμότητά του.

Με βάση την ηλικιακή ομάδα των φοιτητών διαπιστώθηκε ότι η πλειοψηφία δηλώνει θετική στάση ως προς τη δημιουργία Σ.Κ.Φ. και δεν υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις απαντήσεις. Σε αντίστοιχη έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νικής από τους Χρηστίδης, Δ, Γιαγλής, Γ, Κωσταντινίδου . Α, (2004) σε δείγμα 1711 φοιτητών παρατηρήθηκε, ότι υπάρχει διαφοροποίηση των απόψεων ανάμεσα στους φοιτητές με βάση την ηλικία τους για την χρησιμότητα ενός Σ.Κ.Φ. Συγκεκριμένα οι φοιτητές ηλικίας 19 ετών θεωρούν απαραίτητη τη δημιουργία ενός Σ.Κ.Φ. αντίθετα με τους μεγαλύτερους σπουδαστές.

Όσο αφορά τους λόγους αξιοποίησης των υπηρεσιών ενός Σ.Κ.Φ. , διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε σημαντική διαφοροποίηση. Οι φοιτητές που έχουν ως τόπο μόνιμης διαμονής το χωριό δήλωσαν ότι θα χρησιμοποιούσαν για δύο λόγους τις υπηρεσίες ενός Σ.Κ.Φ. , για προβλήματα εξάρτησης και για ειδικές ανάγκες και αναπηρίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο σκοπός μας από την διεξαγωγή της παρούσας μελέτης ήταν , η διερεύνηση των αναγκών του φοιτητικού πληθυσμού με μακροπρόθεσμο στόχο την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση τόσο των σπουδαστών, όσο και των εκπαιδευτικών, για τη δημιουργία ενός συμβουλευτικού κέντρου στο ΤΕΙ Κρήτης. Τα ευρήματα που προέκυψαν από την ολοκλήρωση της έρευνας μας περιγράφουν τη θετική στάση των φοιτητών ανεξαρτήτου φύλου , ηλικίας και σχολής για την αναγκαιότητα της ίδρυσης ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών μέσα στα πλαίσια της Ακαδημαϊκής Κοινότητας . Παρά την ελλιπή ενημέρωση τους για την ύπαρξη και λειτουργία τους δεν εξέφρασαν προκατάληψη στη χρήση των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών. Ενώ πιθανοί λόγοι για την αξιοποίηση των υπηρεσιών θα ήταν οι δυσκολίες σχετικά με τις σπουδές τους, (όπως μείωση της απόδοσης , άγχος εξετάσεων κ.λ.π), δυσαρέσκεια με το αντικείμενο σπουδών , προσωπικά προβλήματα ανησυχίες και αδιέξοδα. Από τους παραπάνω λόγους αναδεικνύεται η ανάγκη των φοιτητών για αναζήτηση υποστήριξης από υπηρεσία που θα είναι σχεδιασμένη με βάση τις ανάγκες και τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους στο ΤΕΙ Κρήτης .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαρβίνη, Χ.(2009) “Μεθοδολογία Έρευνας στο χώρο της Υγείας”.Αθήνα :Πασχαλίδη.Δημητρόπουλος, Ε. (1999) “Συμβουλευτική και συμβουλευτική ψυχολογία. Η θεωρία της, η πράξη της, οι εφαρμογές της”. Β' έκδοση Γρηγόρη: Αθήνα.

Ευσταθίου, Γ. Ευθυμίου, Κ. & Καλαντζή – Αζίζι, Α., (2007) “*Πανελλήνια επιδημιολογική έρευνα ψυχικής υγείας στον φοιτητικό πληθυσμό*”, Εκδόσεις ΤΟΠΟΣ: Αθήνα.

Ευσταθίου, Γ. (2007) “*Εργαστήριο Ψυχολογικής συμβουλευτικής φοιτητών 2003-06. Απολογισμός δραστηριοτήτων*”. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.

Καλαϊτζάκη, Α. (2001) “Πρόταση ίδρυση και λειτουργία Συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής υπηρεσίας στο ΑΤΕΙ Ηρακλείου”. Ηράκλειο.Καλαντζή – Αζίζι, Α.(1987) “Η τάση για ανεξαρτητοποίηση του νεαρού φοιτητή ή της νεαρής φοιτήτριας. Δυνατότητες και όρια της ψυχολογικής συμβουλευτικής στο χώρο του Πανεπιστημίου: σκέψεις – εμπειρίες – προβληματισμοί”. Επιθεώρηση Συμβουλευτικής – προσανατολισμού,2-3, 56-60 Καλαντζή – Αζίζι, Α. (1992) “*Συμβουλευτικό κέντρο για φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών*”. Αθήνα.

Καλαντζή – Αζίζι, Α.(επιμ.έκδοση) (1997).“*Ψυχολογική συμβουλευτική φοιτητών : Ευρωπαϊκή διάσταση – ελληνική εμπειρία*”. Αθήνα:Ελληνικά γράμματα.

Καλαντζή – Αζίζι, Α. (1998) “*Η σημασία της ψυχολογικής συμβουλευτικής φοιτητών*”.Αλεξανδρούπολη: Γραφείο διασύνδεσης σπουδών και σταδιοδρομίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.Κανδυλάκη, Α. “*Η συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία. Δεξιότητες – τεχνικές*”. Αθήνα: Τόπος Μοτίβο.

Κεσανίδης, Σ. Κωνσταντίνος, (2005) “*Η κρίση των εφήβων στη σύγχρονη οικογένεια. Συμβουλευτική ποιμαντική προσέγγιση*”, Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα.

Κοσμίδου. Χ. Hardy and Αθ. Γαλανουδάκη – Ράπτη,(1996) “*Συμβουλευτική θεωρία και πρακτική με ασκήσεις για την ανάπτυξη αυτογνωσίας και δεξιοτήτων συμβουλευτικής*”. Αθήνα.

Μακρή – Μπότσαρη Ε. , (2008) “*Σύγχρονα προβλήματα εφηβείας. Παιδαγωγική επιμόρφωση εκπαιδευτικής του ΟΑΕΔ*”.Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.Μαλικιώση – Λοϊζου, Μ. (1989) “*Ψυχολογικά – εκπαιδευτικά – κοινωνικά προβλήματα των φοιτητών/σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης*”. Επιθεώρηση συμβουλευτικής – προσανατολισμού, 10-11, 23-31.

Μαλικιώση – Λοΐζου, Μ. (1999) “Συμβουλευτική ψυχολογία”. Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα.

Μαλικιώση – Λοΐζου (2001) “Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση από την στην πράξη”. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Παρασκευόπουλος, Ι.Ν. (1985) “Εξελεκτική ψυχολογία”.τομ.4 Αθήνα.

Σταθόπουλος, Π. (1999) “Κοινωνική πρόνοια, μια γενική θεώρηση”. Έλλην: Αθήνα.Επιστημονική επιμ. σε συνεργασία με Σιδηροπούλου-Δημακάκου, Δ. & Κλεφτάρα,Γ. (2006).“Συμβουλευτική στα γυναικεία θέματα”. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. “Συμβουλευτική Ψυχολογία: Σύγχρονες προσεγγίσεις”. Αθήνα: Ατραπός 2007.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Anderson,Lynne. R (1980) “Προσωπικότητα και στάσεις των φοιτητών των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων”. Μεταφρ.Π. Αδαμη.Αθήνα:Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών ερευνών.

Geldard, K. & Geldard, D.(2004) “ Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στα παιδιά: Θεωρία και εφαρμογές”. (επιστημονική επιμέλεια και πρόλογος στην ελληνική έκδοση) Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Herbert Martin (1999) “Ψυχολογικά προβλήματα εφηβικής ηλικίας”. (Επιμ. Καλαντζή – Αζίζι, Α.) ε΄ έκδοση, Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα.

Nelson-Jones, R.(2009) “Βασικές Δεξιότητες Συμβουλευτικής. Ένα εγχειρίδιο για βοηθούς”. Αθήνα: Πεδίο .Ivey, A.E. & Gluckstern, N.B. (1995) “Συμβουλευτική: Βασικές δεξιότητες επιρροής”. (Μετάφραση και επιμέλεια) Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Καποδιστριακού Αθηνών (<http://www.skf.psych.uoa.gr/genika/skopoi-domi-organwsh.html>) [Πρόσβαση: Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2011]

Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών Πανεπιστημίου Κρήτης: (<http://skf.uoc.gr/>) [Πρόσβαση: Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2011]

Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών Χαροκόπειου Πανεπιστημίου: (http://www.hua.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=256&Itemid=91%E2%8C%A9=e1) [Πρόσβαση: Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2011]

Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων:
<http://skepi.uoi.gr/info.html> [Πρόσβαση: Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2011]
Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών Πανεπιστημίου Πειραιά:
http://www.unipi.gr/ypires/symv_ken/symv_ken_syker.html [Πρόσβαση: Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2011].

<http://www.cc.uoa.gr>[Πρόσβαση: Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2011]

<http://www.mpes.org.gr>[Πρόσβαση: Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2011]

<http://www.consulting>[Πρόσβαση: Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2011]

<http://www.fedora.eu>. [Πρόσβαση: Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2011]

<http://www.cc.uoa.gr/skf/ereyna/>[Πρόσβαση: Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2011]

<http://www.unipi.gr>[Πρόσβαση: Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2011]

<http://www.hua.gr/simvouleitiki/index.php>[Πρόσβαση: Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2011]

<http://www.uoi.gr/greek/services/skepi/>[Πρόσβαση: Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2011]

<http://www.aued.gr/conseling/>. [Πρόσβαση: Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2011]

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασιλάκη, .Ε ,Ροβίθη,Ε.(2002). *Ψυχολογία και Ψυχιατρική στο Διαδίκτυο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γιωτάκος ,Ο(2006) *.Η ψυχική υγεία των σπουδαστών*. Αθήνα :Ελληνικά Γράμματα.

Δαφέρμος , Β.(2005)*Κοινωνική Στατιστική με το spss*. Θεσσαλονική : ζήτη .

Δελληγιάννη Κουϊμτζή(2009). *Από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή .Μελέτες για τις ταυτότητες φύλου στην σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα*. Αθήνα: Gutenberg .

Ευθυμίου, Κ.(1998) *Ομαδικές παρεμβάσεις στα συμβουλευτικά Κέντρα φοιτητών. Εισήγηση στην ημερίδα για την σημασία της ψυχολογικής συμβουλευτικής φοιτητών ,Γραφείο διασύνδεσης, σπουδών και σταδιοδρομίας Δ.Π.Θ. και συμβουλευτικό κέντρο φοιτητών Αλεξανδρούπολη .*

Ευθυμίου ,Κ . Ευσταθίου ,Γ. Καλαντζή-Αζίζι, Α.(2000).*Διερεύνηση των αναγκών φοιτητών σχετικά με τη λειτουργία συμβουλευτικών κέντρων φοιτητών :ειδικές ανάγκες των περιφερειακών πανεπιστημίων*. Ομιλία στο Γ΄ Ψυχολογικό συνέδριο του συλλόγου Κυπρίων Ψυχολόγων , Λευκωσία, Κύπρο.

Ευθυμίου, Κ.(2001). *Εκπαίδευση στην διεκδικητική συμπεριφορά :Ένα πρόγραμμα για φοιτητές* . Εργαστήριο στην ημερίδα «σύγχρονα ζητήματα των υπηρεσιών

συμβουλευτικής και προσανατολισμού», Fedora, πανεπιστήμιο Πατρών /Π.Τ.Δ.Ε.,ΣΕΛΕΤΕ, διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας /ΚΕΣΥΠ, Πάτρα.

Ευθυμίου ,Κ . Ευσταθίου ,Γ(2001) .*Η ανάγκη για συμβουλευτική :έρευνα στον φοιτητικό πληθυσμό*. Ομιλία στο Α΄ διεθνές συνέδριο «Εξελίξεις στη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό τον 21^ο αιώνα», Εθνικό Κέντρο επαγγελματικού προσανατολισμού (ΕΚΕΠ), Αθήνα.

Κανδυλάκη,Α.(2008). *Η συμβουλευτική στην Κοινωνική εργασία. Δεξιότητες τεχνικές* . Αθήνα : τόπος μοτίβο.

Κουτσιαύτη ,Γ.,Γιωτάκος ,Ο. , Λάγγαρη ,Β.(2006)*Η ψυχική υγεία των σπουδαστών*. Αθήνα: ελληνικά γράμματα.

Μαλικιώση – Λοΐζου (1993)*Συμβουλευτική ψυχολογία*. Αθήνα :Ελληνικά Γράμματα.

Μαλικιώση ,Μ (2007)*Συμβουλευτική ψυχολογία: Σύγχρονες προσεγγίσεις* .Αθήνα: Άτροπος.

Μαλικιώση ,Μ(2009) *Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παπαδάτος ,Δ.(1988). *Κοινοτική ψυχική υγιεινή. Η εναλλακτική πρόταση στην παραδοσιακή Ψυχιατρική*. Αθήνα:Ιατρικές εκδόσεις Λίτσας.

Ρούσση, Π.(2002). *Τα ψυχομετρικά εργαλεία στην Ελλάδα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σοφιανίδου,Ε. Μπακομήτρου, Φ .Κ,αλαντζή Α(επιμ.εκδ)(2005)*Πανεπιστήμιο για όλους. Όροι και προϋποθέσεις πλήρους ένταξης των φοιτητών με αναπηρία στην ακαδημαϊκή ζωή*. Αθήνα: Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΗ

Ivey, Allen. Ε(1993)*Συμβουλευτική μέθοδοι πρακτικής προσέγγισης*. Μετάφρ. Μαλικιώση-λοΐζου ,Μ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ivey, Allen.E(1995) *Συμβουλευτική*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ivey, Allen.(2009) *.Βασικές Δεξιότητες επιρροής*. Μεταφρ. Μαλικιώση-λοιζου ,Μ.
Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Με το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί διερευνώνται οι ανάγκες και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές, κατά την διάρκεια των σπουδών τους, καθώς επίσης και η ανάγκη δημιουργίας ενός Συμβουλευτικού Κέντρου στο χώρο του ΤΕΙ. Είναι σημαντικό να απαντήσετε με ειλικρίνεια σε όλες τις ερωτήσεις. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο, τα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν μόνο για ερευνητικούς σκοπούς. Δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις. Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για το χρόνο που θα διαθέσετε για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

A. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

1.Φύλο: 1. Άνδρας 2. Γυναίκα

2.Ηλικία (σε έτη).....

3.Τόπος μόνιμης κατοικίας

- 1.Χωριό
- 2.Κωμόπολη
- 3.Πόλη

4.Διαμονή:

- 1. Σε φοιτητική εστία
- 2. Με συγκάτοικο
- 3. Μόνος/η
- 4. Με γονείς
- 5. Με συγγενείς
- 6. Άλλη διευθέτηση

5.Οικογενειακή κατάσταση:

- 1. Άγαμος/η
- 2. Έγγαμος/η
- 4. Χήρος/α
- 5. Συμβίωση με σύντροφο

3. Διαζευγμένος/η

6.Έχετε αδέρφια; 1. ΝΑΙ 2.ΟΧΙ

6.1.Αν ναι πόσα;.....

7. Εργάζεστε παράλληλα με τις σπουδές σας; 1. ΝΑΙ 2. ΟΧΙ

8.Ποια είναι η κυριότερη πηγή οικονομικής υποστήριξης;

1.Υποστήριξη από γονείς

3.Υποτροφία

2.Προσωπική εργασία

4.Άλλο, καθορίστε.....

9.Οικογενειακή κατάσταση γονέων :

1.Έγγαμοι

2.Άγαμοι

3.Σε διάσταση

4.Σε συμβίωση

5.Διαζευγμένοι

6.Χήρα/ρος

10.Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων:

	10.1Πατέρας
1.Αναλφάβητος	☐
2.Μερικές τάξεις Δημοτικού	☐
3.Δημοτικό	☐
4.Μερικές τάξεις Γυμνάσιου	☐
5.Γυμνάσιο	☐
6.Μερικές τάξεις Λυκείου	☐
7.Λύκειο	☐
8.Ανώτερη σχολή (π.χ ΙΕΚ, ΟΑΕΔ)	☐
9.Ανώτατη Εκπαίδευση(π.χ ΑΕΙ,ΤΕΙ)	☐

	10.2Μητέρα
1.Αναλφάβητος	☐
2.Μερικές τάξεις Δημοτικού	☐
3.Δημοτικό	☐
4.Μερικές τάξεις Γυμνάσιου	☐
5.Γυμνάσιο	☐
6.Μερικές τάξεις Λυκείου	☐
7.Λύκειο	☐
8.Ανώτερη σχολή (π.χ ΙΕΚ, ΟΑΕΔ)	☐
9.Ανώτατη Εκπαίδευση(π.χ ΑΕΙ,ΤΕΙ)	☐

11. Επάγγελμα Γονέων(καθορίστε το αντικείμενο εργασίας)

11.1 Επάγγελμα πατέρα

11.2 Επάγγελμα μητέρας

B. Ζητήματα που σχετίζονται με σπουδές

12. Σχολή φοίτησης : 1. Σ.Ε.Υ.Π 2. Σ.Τ.Ε.Φ

13. Τμήμα φοίτησης.....

14. Έτος σπουδών.....

15. Ποιο από τα παρακάτω σας οδήγησε στην επιλογή του Τμήματος :

1. Το αντικείμενο της σχολής ήταν μέσα στα ενδιαφέροντά μου
 2. Με βάση την πόλη
 3. Με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση
 4. Τυχαία επιλογή
 5. Άλλο.....

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

16. Πόσο ευχαριστημένοι είστε από το τμήμα

στο οποίο σπουδάζετε;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

17. Αξιολογήστε το βαθμός δυσκολίας του Τμήματος στο οποίο σπουδάζετε;

18.Πόσες ημέρες περίπου την εβδομάδα παρακολουθείτε τα μαθήματα;

1. Καμία 2. 1-2 ημέρες 3. 3-4 ημέρες 4. Καθημερινά

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

19.Πόσο χρόνο αφιερώνετε για την μελέτη των

μαθημάτων;

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
20.1 Έλλειψη κατάλληλου εκπαιδευτικού Υλικού (π.χ συγγ/τα, σημ/σεις κ.ά)	1	2	3	4
20.2 Δυσκολίες στη συγκέντρωση	1	2	3	4
20.3 Δυσκολίες στην κατανόηση	1	2	3	4
20.4 Δυσκολίες στην εκμάθηση	1	2	3	4
20.5 Δυσκολίες στην οργάνωση χρόνου	1	2	3	4
20.6 Αναβλητικότητα	1	2	3	4
20.7 Δυσκολίες στην οργάνωση και παρουσίαση των μαθημάτων	1	2	3	4
20.8 Δυσκολίες με την συνεργασία μεταξύ φοιτητών – καθηγητών	1	2	3	4
20.9 Δυσκολίες στην επικοινωνία με το διοικητικό προσωπικό της σχολής	1	2	3	4

20.Οι βασικές δυσκολίες που αντιμετωπίζετε κατά την εκπαίδευση σας

21.Σε ποιους από τους παρακάτω απευθύνεστε κυρίως όταν συναντάτε δυσκολίες που σχετίζονται με τις σπουδές σας (επιλέξτε μια μόνο απάντηση);

- 1 Συμφοιτητές
2 Φίλοι
3 Γονείς
4 Καθηγητές
5 Διοικητικό προσωπικό τμήματος

22.Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω υπηρεσίες του ΤΕΙ Κρήτης;

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
--	----------------	-------------	---------------	-------------

22.1 Γραμματεία Τμήματος	1	2	3	4
22.2 Βιβλιοθήκη Σχολής	1	2	3	4
22.3 Σπουδαστικό Σύλλογο	1	2	3	4
22.4 Κεντρική Βιβλιοθήκη	1	2	3	4
22.5 Κέντρο Ξένων Γλωσσών	1	2	3	4
22.6 Γραφείο Διασύνδεσης	1	2	3	4
22.7 Γραφείο Διεθνών Σχέσεων	1	2	3	4
22.8 Ιατρείο	1	2	3	4
22.9 Γυμναστήριο	1	2	3	4
22.10 Εστιατόριο	1	2	3	4
22.11 Κυλικείο	1	2	3	4

23. Σε ποιο βαθμό οι παρακάτω υπηρεσίες ικανοποιούν τις ανάγκες σας;

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
23.1 Γραμματεία Τμήματος	1	2	3	4
23.2 Βιβλιοθήκη Σχολής	1	2	3	4
23.3 Σπουδαστικό Σύλλογο	1	2	3	4
23.4 Κεντρική Βιβλιοθήκη	1	2	3	4
23.5 Κέντρο Ξένων Γλωσσών	1	2	3	4
23.6 Γραφείο Διασύνδεσης	1	2	3	4
23.7 Γραφείο Διεθνών Σχέσεων	1	2	3	4
23.8 Ιατρείο	1	2	3	4
23.9 Γυμναστήριο	1	2	3	4
23.10 Εστιατόριο	1	2	3	4
23.11 Κυλικείο	1	2	3	4

Γ. Η κοινωνική ζωή των φοιτητών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους

24. Διατροφικές συνήθειες

	Σχεδόν ποτέ	1-2 μέρες	3-4 μέρες	Σχεδόν καθημερινά
24.1 Πόσο συχνά περίπου μαγειρεύετε	1	2	3	4
24.2 Πόσο συχνά τρώτε στο εστιατόριο του ΤΕΙ	1	2	3	4
24.3 Πόσο συχνά διατρέφεστε από εστιατόρια, fast food, κ.α	1	2	3	4

24.4 Πόσο συχνά παίρνετε έτοιμο φαγητό από τους γονείς σας	1	2	3	4
--	---	---	---	---

25.Είστε καπνιστής; 1. ΝΑΙ 2. ΟΧΙ

25.1 Αν ναι, πόσα τσιγάρα περίπου καπνίζετε την ημέρα;

26.Καπνίζατε πριν την εισαγωγή στο ΤΕΙ; 1. ΝΑΙ 2. ΟΧΙ

26.1 Αν ναι, πόσα τσιγάρα καπνίζατε την ημέρα;

27.Καταναλώνετε αλκοόλ; 1. ΝΑΙ 2. ΟΧΙ

27.1 Αν ναι, ποιο είναι το κύριο αλκοολούχο ποτό που καταναλώνετε συνήθως;

- 1. Κρασί, Ρετσίνα
- 2. Μπύρα
- 3. Ουίσκι, Βότκα, Τεκίλα, Τζιν κτλ
- 4. Ούζο, Τσίπουρο, Ρακί
- 5. Άλλο.....

28.Πόσες φορές καταναλώσατε κάποιο αλκοολούχο ποτό την εβδομάδα;

- 1. Καθημερινά
- 2. 5-6 φορές την εβδομάδα
- 3. 3-4 φορές την εβδομάδα
- 4. 1-2 φορές την εβδομάδα
- 5. Καθόλου

29.Κοινωνικές σχέσεις

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
29.1 Νιώσατε αμηχανία το πρώτο διάστημα κατά την συναναστροφή σας με τους συμφοιτητές σας	1	2	3	4

29.2 Πόσο σας είναι εύκολο να δημιουργείτε φιλικές σχέσεις	1	2	3	4
29.3 Πόσο συχνά οι συναναστροφές σας επεκτείνονται εκτός των φοιτητών του ΤΕΙ	1	2	3	4

30. Οι παρέες σας αποτελούνται από άτομα της ίδιας σχολής;

1. Κυρίως άτομα της ίδιας σχολής 2. Κυρίως άτομα άλλων σχολών

31. Σημειώστε που έχετε γνωρίσει τα άτομα με τα οποία κάνετε πιο συχνά παρέα

1. Στο σχολείο
 2. Στο ΤΕΙ
 3. Από την οικογένεια
 4. Από την εργασία
 5. Άλλο

32. Πόσο

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

συχνά

συμμετέχετε σε εκδηλώσεις στο ΤΕΙ;

33. Συμμετέχετε ενεργά σε φοιτητικές πολιτικές παρατάξεις;

1. ΝΑΙ 2. ΟΧΙ

34. Σε ποιο βαθμό συμμετέχετε στις παρακάτω δραστηριότητες του ΤΕΙ;

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
34.1 Θεατρική ομάδα	1	2	3	4
34.2 Χορευτική ομάδα	1	2	3	4
34.3 Αθλητική ομάδα	1	2	3	4
34.4 Ραδιοφωνικό Σταθμό	1	2	3	4

35. Σημειώστε, τι από τα παρακάτω συνηθίζετε να κάνετε στον ελεύθερο χρόνο σας

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
35.1 Με παρέα εκτός σπιτιού	1	2	3	4

(καφέ,σινεμά)				
35.2 Με παρέα εντός σπιτιού	1	2	3	4
35.3 Με την οικογένεια	1	2	3	4
35.4 Τηλεόραση	1	2	3	4
35.5 Απασχόληση με Η/Υ	1	2	3	4
35.6 Διάβασμα	1	2	3	4
35.7 Συλλογές (γραμ/σημα,περιοδικά)	1	2	3	4
35.8 Μουσική	1	2	3	4
35.9 Εικαστικά	1	2	3	4
35.10 Επιτραπέζια παιχνίδια	1	2	3	4
35.11 Εκδρομές	1	2	3	4
35.12 Αθλητισμός	1	2	3	4
35.13 Συμμετοχή σε ομάδες ευαισθητοποίησης (π.χ Εθελοντικές)	1	2	3	4
35.14 Συμμετοχή σε καλλιτεχνικές ομάδες εκτός ΤΕΙ	1	2	3	4

36.Πως αξιολογείτε γενικότερα την κατάσταση της υγείας σας;

1.Άριστη 2.Καλή 3.Μέτρια 4.Κακή 5.Πολύ κακή

37.Υποφέρετε από κάποια χρόνια ασθένεια, σωματική ή ψυχική (δηλαδή ασθένεια για την οποία πρέπει να σας παρακολουθεί συχνά γιατρός ή για την οποία χρειάζεται να παίρνετε φάρμακα), ή έχετε κάποια αναπηρία;

1.NAI 2.OXI

37.1Αν ναι, τι ακριβώς

38. Έχετε νοσηλευτεί ποτέ στο νοσοκομείο για σοβαρά προβλήματα υγείας;

1.NAI 2. OXI

39.Απαντήστε στις παρακάτω προτάσεις για το πώς αισθάνεστε τις τελευταίες δυο εβδομάδες

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
--	----------------	-------------	---------------	-------------

39.1 Πόσο υγιής αισθάνεστε το τελευταίο διάστημα	1	2	3	4
39.2 Νιώθετε κακοδιάθετος	1	2	3	4
39.3 Αισθάνεστε σωματική κόπωση	1	2	3	4
39.4 Αντιμετωπίζετε δυσκολίες σχετικά με τον ύπνο	1	2	3	4
39.5 Αισθάνεστε πιεσμένος το τελευταίο διάστημα	1	2	3	4
39.6 Νιώθετε αγχωμένος	1	2	3	4
39.7 Αισθάνεστε νευρικότητα	1	2	3	4

40. Πόσο εύκολα ανταπεξέρχεστε στις καθημερινές σας υποχρεώσεις τον τελευταίο μήνα;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

41. Πόσο ικανοποιημένοι νιώθετε από την διακπεραίωση των καθημερινών σας

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

υποχρεώσεων;

42. Όταν συναντάτε δυσκολίες στην καθημερινή σας ζωή που σας επηρεάζουν ψυχολογικά, σε ποιο βαθμό θα απευθυνόσασταν για βοήθεια σε καθέναν από τους παρακάτω;

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
42.1 Συμφοιτητές	1	2	3	4
42.2 Φίλους	1	2	3	4
42.3 Οικογένεια	1	2	3	4
42.4 Επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας	1	2	3	4
42.5 Καθηγητές και προσωπικό του ΤΕΙ	1	2	3	4

42.6 Άλλο

43. Αν νιώθατε συναισθηματικά φορτισμένος για προσωπικά σας προβλήματα, κατά πόσο θα αναζητούσατε τη συμβουλή από ειδικού;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

44. Πόσο άνετα θα αισθανόσασταν να επισκεφθείτε έναν επαγγελματία ψυχικής υγείας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

45. Αν κάποιος φίλος σας αντιλαμβανόσασταν ότι χρειάζεται βοήθεια από επαγγελματία ψυχικής υγείας κατά πόσο θα του προτείνατε να τον επισκεφθεί;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

46. Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για την ύπαρξη Συμβουλευτικών Κέντρων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

47. Σε ποιο βαθμό θα αξιοποιούσατε τις παρακάτω υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών;

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
47.1 Σεμινάρια πληροφόρησης και απόκτησης ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων	1	2	3	4
47.2 Ομαδική συμβουλευτική	1	2	3	4
47.3 Ατομική συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη.	1	2	3	4
47.4 Ηλεκτρονική συμβουλευτική	1	2	3	4
47.5 Δίκτυο εθελοντών φοιτητών	1	2	3	4
47.6 Δίκτυο υποστήριξης «ανεργών» φοιτητών	1	2	3	4
47.7 Θεσμός ακαδημαϊκού συμβούλου	1	2	3	4
47.8 Μαθήματα πρώτων βοηθειών	1	2	3	4
47.9 Βασικές γνώσεις σε θέματα ουσιοεξάρτησης και πρόληψης	1	2	3	4

48.Κατά πόσο πιστεύετε ότι οι ανάγκες που έχουν οι φοιτητές θα μπορούσαν να καλυφθούν από τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

49.Πιστεύετε ότι υπάρχουν προκαταλήψεις για τα άτομα που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1	2	3	4

50.Για ποιους από τους παρακάτω λόγους θα χρησιμοποιούσατε το Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών;

	NAI	OXI
50.1 Προσωπικά προβλήματα, ανησυχίες και αδιέξοδα	1	2
50.2 Δυσκολίες προσαρμογής στη φοιτητική ζωή και ότι καινούριο αυτή συνεπάγεται	1	2
50.3 Δυσκολίες στις σχέσεις με την οικογένεια, τους φίλους ή και το άλλο φύλο	1	2
50.4 Αίσθηση μοναχικότητας, άγχος και ψυχοσωματικά προβλήματα	1	2
50.5 Δυσαρέσκεια με το αντικείμενο σπουδών	1	2
50.6 Προβλήματα εξάρτησης	1	2
50.7 Ειδικές ανάγκες και αναπηρίες	1	2
50.8 Δυσκολίες στις σπουδές(πχ. Μείωση της απόδοσης, άγχος εξετάσεων,κτλ.)	1	2

51. Ποιες από τις παρακάτω μορφές βοήθειας, θα αξιοποιούσατε εκτός των υπηρεσιών ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών;

	NAI	OXI
51.1 Ομάδες αυτοβοήθειας	1	2
51.2 Τηλεφωνική γραμμή βοήθειας	1	2
51.3 Βιβλία αυτοβοήθειας	1	2
51.4 Forum στο internet	1	2

52. Θεωρείτε αναγκαία τη δημιουργία Συμβουλευτικού Κέντρου φοιτητών στο ΤΕΙ Κρήτης

1. NAI

2. OXI

